Vaabenmesteren.

En Fortælling fra Grevens Feide

af

Carit Etlar.

Kjøbenhavn.

Bog- og Papirhandler C. W. Stincks Forlag.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1856.

Første Capitel.

Den ny Herremand.

Sanct Jacobi Dag i Aaret 1534 skinnede Eftermiddagssolen hen over den store Slette, der strækker sig fra Horsens ned forbi Thyrsted Kirke, i Bjerge Herred. Denne Slette blev mod Øst ligesom indfattet i en Ramme af de mørke Skove, der udbredte sig langs med Søkysten af Herredet, og af hvilke den nærværende Tid kun har beholdt sørgelige Rester tilbage. Mod Vest afbrødes Sletten med en Række langstrakte Høie, hvis gulrøde Okkerfarve kom tilsyne mellem det sparsomme Græs, og antydede en bekvem Jordbund for Lyng og Revlingevæxter, som tidligere naaede over hele den vestlige Side af Halvøen, og først ophørte mellem Nordsøens Sandbjerge.

I Læ af Bakkerne laa en lille Landsbykirke, omgiven med en Muur af Graasteen, over hvilken Hyldetræerne fra Kirkegaardens beskedne Grave strakte deres

blomstrende Løv. Paa den modsatte Side derimod, indad til Skoven, antog Landskabets ujevne Grund efterhaanden en Fordybning, som endte i et stort Kjær, bevoxet med smaa Grupper af Piil og Elletræer, mellem hvilke Solen hist og her speilede sig i Vandet. Omtrent midt i Kjæret saae man en gammel, befæstet Borg, alvorlig og truende hæve sine røde Mure op over Træerne. Røgen fra dens Skorstene steg iveiret som en lys og lodret Stribe foran Skovens mørke Baggrund. To flade og firkantede Taarne flankerede Borgen i Retning mod Horsens, ligesom udstillede Vagtposter. Vinduerne i disse vare lange, smalle og lignede Skydeskaar. Sollyset brød sig i de grønne Ruder. Borgen og dens Omgivelser tydede paa Alderdom og Brøstfældighed. Ringmurens oprindelige Farve skjultes paa flere Steder af et tykt Lag bleggrønt Mos, Graaspalen byggede i de dybe Revner paa Taarnene, fra hvis Tinder Græs og Løvetand nikkede med deres Stilke ved ethvert Vindpust. Et gammelt Rønnebærtræ stod midt i Borggaarden, dets øverste Grene, som strakte sig ind over Taget, vare visne og bladløse.

Midt over Kjæret havde Beboerne af Slottet benyttet en lav Jordryg til at danne en steensat Vei, netop saa bred, at en Rytter kunde ride over den. Imidlertid var et stærkt Regnskyl eller en Oversvøm=

melse, naar Kjæret om Foraaret optog Snevandet fra Skoven, tilstrækkelig til at spærre denne Overgang, og vilde have bragt Enhver i Fare, der ikke kunde stole paa sit Bekjendtskab til Stedet. Lykkeligviis blev Borgen kun sjelden besøgt af Fremmede, og Veiens Ubekvemmelighed forøgede desuden Beboernes Sikkerhed.

En dyb og uafbrudt Fred hvilede denne Eftermiddag over Slottet og Landskabet omkring det. Solen brændte og Fuglene sang i fredelig og uforstyrret Ro. Heiren, der fra Arilds Tid har havt sin Bolig i Palsgaards og Boller Skove, stod paa en Tue i Kjæret, med Næbet under Vingen og blundede. Horsens By viste sig i lang Frastand nede for Enden af Fjorden, indhyllet i en blaalig Taage. Et Daadyr kom frem, i et hurtigt og springende Løb, i Udkanten af Ellekrattet, forfulgt af en langhaaret og mager Ulv. Begge forsvandt nogle Øieblikke efter mellem de høie Bakker mod Vest. Inde i Skoven steg en let og hvirvlende Røg op mellem Træerne, og tilkjendegav udentvivl et Leirsted for en af disse omstreifende Bander af fredløse Tatere, der allerede dengang vare blevne saa talrige i Jylland, at den følgende Konge maatte udstede en Befaling til deres Fængsling eller Udjagelse af Riget, og som i denne Lovløshedens og Tvedragtens Tid fandt en rig Mark for deres Erhverv og et uforstyrret Skjul i Skovens Mørke.

Aaret iforveien havde Frederik den Første ved sin Død efterladt Riget som en Kampplads for de forskjellige Partier, der hver især arbeidede paa at overgive den ledige Throne til den af hans Efterfølgere, som lovede de største Fordele. Alle kæmpede de under et falsk Flag, med en Løgn til Paaskud, Alle med et Haab om Bytte. Adelen arbeidede for den legitime Efterfølger, Hertug Christian af Holsteen, som havde lovet at sikre dem de Begunstigelser, der dannede Grundlaget for denne Stands Vælde og Tyranni. Geistligheden derimod frygtede, at en Fyrste, der i sin Ungdom havde begyndt med at spotte Munkene, i sin Vælde skulde forjage dem. De erindrede den bekjendte Forhaanelse, Prindsen i Worms havde tilføiet en Franciscaner, medens denne i en Prædiken ivrede imod Luthers Lære. Munken knælede nemlig paa Prædikestolen, hvorved Enden af den Strikke, som holdt hans Klædning sammen, gled ned i en Sprække paa Gulvet. Prindsen, som befandt sig i Nærheden, lagde Mærke dertil, og slog med en vis ungdommelig Kaadhed en Knude paa Strikken, til stor Lystighed for Tilhørerne, der saae Munkens forgæves Forsøg paa at reise sig iveiret. De bestemte sig i denne Frygt til at vælge et halvvoxent Barn, Prinds Johannes, hvem de havde stillet under Formynderskab af Oluf Rosenkrands i Nyborg og en catholsk Hovmester, saa-

ledes at han efter al Sandsynlighed vilde blive den lutherske Lære, deres Tilintetgjørelse, fjendtlig stemt. Borgerne reiste sig af Had til Adelen og valgte som Paaskud at kæmpe for Christian den Anden, der havde søgt at vække deres Selvbevidsthed og haandhæve deres Rettigheder, med en saa farlig Interesse, at man strax efter Opsigelsen, paa Viborg Thing fandt det nødvendigt, at opbrænde den fangne Konges Lovbog, „som stridende mod Ret og gode Sæder.“ Dette Had til Adelen fra Stædernes Side støttede sig til de samme Grunde som Bøndernes, idet Lehnsmændene, der vare satte til at skifte Lov og Ret paa Landet og varetage Kronens Anliggender, blandede sig i Borgernes Handel, bleve begunstigede paa deres Bekostning og foreskrev Love, naar de modtoge Byerne som Forlehning eller Pant, hvori deres Sporefogder herskede over Byraadet, beskattede Haandværkerne og udnævnte deres Borgermestere.

Bønderne endelig, som Christian den Anden havde forbudt Adelen at sælge, „ligesom andre Kreaturer“, kæmpede for Religionen, det vil sige, for et Øieblik at afryste den dybe Fornedrelse og Elendighed, hvori Adel og Cleresie holdt dem. Thi vistnok ønskede Menigmand en friere Religionsøvelse end hidtil, men dette Ønske havde langtfra ikke den fjendtlige Charakteer, som siden aabenbarede sig i deres Handlinger.

De afrystede Lænken, jublede under Øieblikkets Solskin og forenede sig mod deres forrige Herrer, uden noget ret Begreb om, hvor det Parti egenlig var, for hvilket de burde kæmpe, mere ifølge et Instinct, fordi de vidste, at Undertrykkernes Parti ikke tillige kunde være deres. Derfor plyndrede de Kirkerne og ødelagde Slottene, som hævede sig stolte og truende over deres Hytter, de anede ikke, at de ved at tilintetgjøre Tyranniets Mindesmærker tillige tilintetgjorde Historiens.

Det er imidlertid sandsynligt, at flere af de følgende Ulykker vilde være dragne bort, som Lyn der true uden at slaae ned, hvis ikke endnu en fremmed Magt var optraadt, og havde valgt sig Hovedpersonens Rolle i dette sørgelige Drama. Allerede paa Rigsdagen, som to Maaneder efter Kong Frederiks Død kom sammen for at vælge den nye Regent, blandede Lybekkernes Repræsentant, Jørgen Wullenweber, sig i de frugtesløse Forhandlinger. Under sit Ophold i Kjøbenhavn smigrede han Almuen, af samme Grund som man smigrer den endnu idag: fordi den danner det store og umyndige Fleertal. Han forøgede Uenigheden mellem Borgere og Adel, mellem Bønder og Geistlighed, og lovede Understøttelse i de Uroligheder, som maatte blive en Følge heraf. Lybekkernes Fordringer gik i Begyndelsen ud paa at udelukke den

hollandske Koffardiflaade fra Østersøen, hvor dens tiltagende Handel skadede deres. For at give disse Interesser et ædlere Præg fremkom de med den taabeligste af alle Selvmodsigelser og paastode, at de kæmpede for den fangne Konges Rettigheder, endskjøndt de selv kort iforveien havde søgt at tilintetgjøre disse. Efterat Jørgen Wullenweber var vendt tilbage til sit Hjem, indkaldte han, uden at Nogen anede det, Christian den Andens Slægtning, Grev Christoffer, lod ham hverve Krigsfolk, med hvilke han foretog sig et forstilt Indfald i Holsteen, for at lokke de danske Soldater bort fra Sjælland. Da dette lykkedes indskibede Greven sine Tropper og seilede til Sjælland. Denne stakkels Greve, efter hvem hiin fortvivlede Tid fik sit Navn, vedblev bestandig kun at være et Redskab for Hansestaden, han troede sig fri, fordi han ligesom den fangne Fugl fløi bort med den ene Ende af Snoren, og glemte, at den anden hvilede i de to lybske Borgermesteres Hænder. Ikke heller vare hans Bevæggrunde mindre egennyttige end de Øvriges. Tidligere havde han maattet lade sig vælge til Domherre i Køln for at finde sit Ophold, eftersom det hele Grevskab, han eiede i Oldenborg, kun bestod i et forfaldent Munkekloster. Han begyndte Feiden i det Haab at forbedre sine Omstændigheder og endte med et Forræderi mod sine egne Forbundne.

Greven steg iland paa Sjælland, fulgt af **firetusinde** Landseknægte og de to lybske Borgermestere, Jørgen Wullenweber og Marcus Meyer. Deres Venner i Kjøbenhavn, Ambrosius Bogbinder og Jørgen Kok, havde imidlertid virket for dem hos Almuen. Man aabnede Fjenden Hovedstadens Porte, og tvang den Rest af Adelsmænd, som vare blevne tilbage i Byen, til at hylde Greven i Christian den Andens Navn. Derefter underlagde Christoffer sig hele Sjælland, Fyen og de øvrige Øer.

Medens dette skete samlede den jydske Adel sig i Rye Kirke til en Herredag, under Forsæde af Mogens Gjøe, den ædleste og meest uegennyttige Ridder for Hertug Christians Sag. Efter flere frugtesløse Forhandlinger besluttede Adelen frivillig og de tilstedeværende Geistlige tvungne af Omstændighedernes Magt, at vælge Hertugen til Konge. Prælaterne indsaae vel, at de ved dette Valg underskreve deres egen Dødsdom. En Deputation drog strax efter bort for at underrette Hertugen om det Skete. De traf ham i Preetz i Holsteen, hvor han klogelig holdt sig tilbage, medens Kampen rasede i Uenighedens Arnested, Kjøbenhavn, tøvende, for ikke selv at tage Parti i Striden, ventende, indtil han sikker kunde drage ind over alle disse Ruiner og Grave, som betegnede Veien til hans Throne. Hans Ophold i denne Provinds havde

imidlertid ikke været uden Indflydelse paa de forviklede Forhold. Han rensede Holsteen for Fjenden og foretog derefter flere heldige Indfald paa Hansestadens Gebet, som bragte Kræmmerfolket til at skjælve. Med de Udsendte fra Jylland forenede sig Johan Friis fra Fyen, hvis Adel havde truffet det samme Valg. Da Hertugen modtog deres Budskab fulgte han med Gesandterne tilbage til Jylland, og overlod den djerve og tapre Johan Rantzau at forfølge sine Vaabens Lykke. Man foreslog Hertugen at lade sig hylde i Veile; men denne By var bleven berygtet i hans Families Historie, siden Landsdommer Munk, istedetfor at bringe Christian den Anden den Rævemynde, han havde lovet, med en Rævs Snildhed listede sig til at bringe ham Opsigelsesbrevet i Kongens Bolig paa Torvet. Imidlertid udbrød en almindelig Opstand af Almuen i Fyen. Hyldningen blev opsat, Hertugen samlede sine Folk og beredte sig til et Tog imod Oprørerne.

Dette skete i Slutningen af Juli Maaned 1534.

Hvis det havde været min Hensigt, her alene at give et Billede af det historiske Factum, med dets nærmeste Følger, vilde jeg have begyndt denne Fortælling med en vis Mistillid til mine Kræfter, siden Grevens Feide allerede har fundet saa skarpsindige

Fremstillere, og senest En, der bærer et Navn, hvortil de hæderligste Minder baade i Kunstens og Poesiens Rige knytte sig. Lykkeligviis er jeg kun Romanskriver, og den historiske Begivenhed er for mig alene et Vehikel, som jeg benytter ved at vælge en Tid, hvori Tanker, Lidenskaber og Handlinger fremtraadte mere uforbeholdent, end i den nærværende, en Tid, hvori kun den Ret blev agtet, som man var istand til at haandhæve med sine egne Hænder, og som, idet den besad alle Tyranniets og Voldsmagtens Laster, ogsaa vovede at bære disse freidigt og aabent tilskue, uden at krybe i Skjul bag Ydmyghed og Forstillelse; en Tid endelig, hvori ikke blot Lavhed og Fornedrelse, men tillige de ædleste og meest høihjertede Egenskaber dukkede op af de oprørte Lidenskabers Strøm. Det er nogle af disse Egenskaber, denne Fortælling har til Hensigt at fremstille.

Det var altsaa St. Jacobi Dag, medens Solen skinnede og Lærken sang i Kornet, da to Mænd rede igjennem den sandede Vei, som slyngede sig hen over Sletten, og hvis Sider hist og her vare bevoxede med Hvidtjørn og Slaaenbuske. Den blankpolerede Jernrustning, som begge Rytterne bare over deres brune Læderkøllert, betegnede deres Stand som Krigsmænd. Den Ældste havde hængt sin Stormhue paa Saddel-

knappen, og red med blottet Hoved, hvorved man blev istand til at iagttage et alvorligt og bestemt Ansigt, omgivet med kort krøllet Haar og Skæg, som paa enkelte Steder begyndte at blive graat. Hans høie og brede Pande var furet af Rynker og tilkjendegav, at han havde seet og prøvet Meget og tænkt derover. Den Deel af Forhovedet, som Stormhuen pleiede at bedække, havde bevaret Hudens naturlige Hvidhed, og dannede en stærk Modsætning til det øvrige Ansigts mørke og solbrændte Farve. Hans kraftfulde og firskaarne Skikkelse hvilede paa Hesten med en skjødesløs og fri Holdning, som tilkjendegav lang Vane og en øvet Rytter. Han var bevæbnet med en kort Stridsøxe, hvis Die gik ud i en lang Spids; over Ryggen hængte et af disse store Slagsværd, som man efter den Tids Brug førte med begge Hænder, og som paa Grund af dets Længde maatte drages ud over Skulderen.

Hans Ledsager var et ungt Menneske paa henved tyve Aar, med mørke og levende Dine, et langt, sort Haar, hvis Lokker kom tilsyne nedenfor Stormhuen. En vis sorgløs Mine var det fremherskende Udtryk i hans Ansigt. Brystpladen paa hans Rustning var indlagt med et smalt Sølvornament i Kanten. Hans øvrige Klædning syntes ligesom den Ældres at være beregnet mere paa Nytte end paa at stille nogen Vel-

stand eller Luxus tilskue. Begge Rytterne kom fra Horsens og rede langsomt igjennem Sandet, som betegnede den smalle Sti over Sletten.

„Hvor tænker Du at vi møde Hertugen?“ udbrød den Yngste efter en lang Pause. „Jeg hørte Folk fortælle inde i Horsens, at han atter var draget sønderpaa, for at møde General Rantzau, der bringer ham Krigsfolk fra Holsteen.“

„Aa nei,“ svarede den Anden. „Hans Naade opholder sig endnu nede hos Ridder Lunge paa Thyrsbæk, hvor han har givet alle Vaabendygtige Bud at samle sig. Vi ville der træffe Rigets bedste Mænd, min Søn, og Du vil faae Leilighed til at blive bekjendt med dine Kampfæller, inden I begive Eder paa Toget til Fyen. Vi ville vel ogsaa træffe Mogens Gjøe der, og jeg skal fremstille Dig for ham, inden vi skilles.“

„Du kjender ham da personlig?“

„Ja lidt,“ svarede den Ældre. „Vi have mødt hinanden engang før, men det er længe siden.“

„Hvem er da Mogens Gjøe?“ spurgte Poul, forundret over den tvungne Tone i Faderens Yttring.

„Mogens Gjøe er Rigets forrige Marsk, det er Herren til Krænkerup og Torderup, til Graabrødrekloster i Randers og til Clausholm, ikke blot den ri-

geste og mægtigste, men tillige den meest uegennyttige og hæderligste Mand i Landet."

„Ak, min Fader!" udbrød Poul smilende, „det er sjeldent at høre Dig skjænke en Adelsmand saamegen Ros."

„Det er det ogsaa, Poul; og Du vil endnu have større Ret til din Forundring naar jeg tilføier, at Mogens Gjøe er den af Alle, der har tilføiet mig den dybeste og bittreste Smerte, jeg nogensinde led, men det er ogsaa længe siden, og jeg tager derfor ikke mine Ord tilbage. Jeg staaer heller ikke ene med denne Mening. Forleden da de droge ned til Veile for at hilse paa Hertugen, medens Adel og Borgere knælede omkring ham, greb Mogens Gjøe hans Haand for at trykke den til sine Læber, men Hertugen reiste ham op, slog sine Arme om hans Hals, imens han høit og lydelig udbrød: Ikke saaledes, Mogens Gjøe! min Haand hvilede før i din, men fra idag af skal Du hvile ved mit Hjerte. Hertugen vidste min Sjæl nok hvad han gjorde; thi uden Mogens Gjøes Offre og Arbeide og Overtalelser og Trudsler vilde han aldrig være bleven kaaret til Danmarks Konge. Jeg roste ikke heller Mogens fordi han var adelig, men fordi han er en Mand, min Søn, den Eneste, jeg ønsker Du skal ligne."

Efter disse Ord fulgte en Pause, som Guldbrand

afbrød, idet han sagde: „Nu, Poul, tal saa lidt til mig, om to Timer skilles vi, men derfor har Du ingen Grund til at hænge med Hovedet. Jeg drager Nord paa for at hverve Krigsfolk, og Du gjør Toget med til Fyen. Hele Forskjellen er jo ikke anden, end at Du dennegang skal slaaes imod Tydskerne, ligesaa modigt, som Du før sloges med dem. Dernede gik det løs under Georg Fronsbergs Faner og her under Johan Rantzaus. Den Ene skal, efter hvad man fortæller, ikke være ringere end den Anden."

„Jo, Forskjellen er den, at jeg her drager paa Hærtog alene, uden at have Dig ved min Side. Du lærte mig at slaaes, som Du lærte mig at ride, at skyde med Flitsbue og Musket, at fægte med Huggert og Espadon; jeg vil komme til at savne min bedste Støtte, mens Du er borte, og ikke finde nogen synderlig Erstatning i Selskab med disse Adelige, hvoraf Hertugens Hovedsmænd bestaae."

„Du tager feil, min kjære Søn!" svarede Guldbrand. „Den bedste Støtte finder et Menneske bestandig kun hos sig selv, og Du vil mindes mine Lærdomme. Jo mindre Du søger Andre, ville Andre søge Dig. Synes Adelsmændene Dig for overmodige, saa hold Dig fra dem, thi Den er ligesaa stor en Taabe, der anseer Smaating for Stort, som Den, der anseer det Store for Smaat. I Kampen kommer

det ikke saameget an paa Den, der bærer det bedste Navn, som paa Den, der bærer det bedste Sværd. Lade de haant om din Byrd, som Søn af en Vaabenmester, saa vend dem Ryggen, det er kun Barnet, der græder over Daaren, den Ældre leer af ham. Betro ikke dine Glæder til Nogen, heller ikke dine Sorger, thi Enhver føler for megen Interesse for sit Eget til at have Tid til at bekymre sig om Andres; sin egen Sorg bærer man i sit Hjerte, Andres kun i en deeltagende Mine. Viis Dig ogsaa Ens i Lykke som i Ulykke; man vurderer ikke en Mand saameget efter det Held han har, som efter den Opførsel, han viser under Uheld. Hold Dig paa den Vei, jeg har betegnet Dig, og søg ikke at efterligne Dem, som Tilfældet stillede høiere, Du vil nok naae dit Maal endda, og for at opnaae Meget i denne Verden maa man kun attraae Lidet. Du skal være fornøiet med din Stilling, Poul, Du har et sundt Legeme, en stærk Arm, et sikkert Øie, for Fanden! hvad vil Du kunne forlange Mere? Arbeid og brug Dig paa det Sted, Du bliver sat, saa kommer Resten af sig selv. Fremtiden, min kjære Søn, den tilhører vel Gud, Fortiden Mennesket, og dog skaber den Kloge sig netop sin Fremtid af denne Fortid. Deeltag aldrig i dine Kammeraters Udskeielser, thi den næste Time lader os bestandig føle, hvorledes vi have anvendt den foregaaende.

Skaf Dig Rigdom ved Hæder, kjøb den med dit Sværd, med dit Blod, men aldrig ved Plyndring, ved at benytte den Stærkes Ret mod den Svage; man sover ikke rolig paa en stjaalen Dyne, og det er en sørgelig Lykke, som begynder med Frygt og ender med Anger. I det Hele vil der ikke være nogen synderlig Vinding at haabe i denne Krig, hvor Børnene sønderrive deres Moders Bryst, og hvor Du maa vandre til Seir over en Bro, der er bygget af dine Brødres Liig."

Vaabenmesteren vilde sandsynligviis have fortsat disse Lærdomme, hvis han ikke pludselig var bleven afbrudt ved et Sidespring af Hesten. En pjaltet og halvvoxen Skikkelse reiste sig i det Samme op fra Grøftekanten, hvor han havde siddet, beskæftiget med at binde en Sivfløite. I Nærheden græssede tre eller fire magre Faar, som Drengen havde til Kald at passe.

„Med Forlov, er I Vaabenmester Guldbrand?" udbrød han og lettede paa Koftehætten, som bedækkede hans Hoved.

„Til Tjeneste!"

„Vil I frelse et Menneskeliv?"

„Et Menneskeliv!" gjentog Guldbrand. „Ja, hvorfor ikke, naar det blot kan skee i en Fart; som Du seer hører det ellers til mit Kald at tilintetgjøre Men-

neskeliv, ikke at bevare dem. Hvad mener Du forresten med dit Spørgsmaal?"

„Jeg veed ikke Andet, end at Ridder Palle den Kuldede, som nys red her forbi, bad mig sige Eder, at hvis I vilde frelse et Menneskeliv, saa skulde I tage over til Boller iaften."

„Og hvorfor bragte han mig ikke selv dette Bud?"

„Han var i Ledtog med nogle af Troels Harpyts Folk og vilde ikke lade dem høre hvad han sagde," svarede Drengen. „Derfor holdt han stille hist henne paa Skrænten og kaldte paa mig, at jeg skulde spænde ham hans Saddelgjord fastere; imens rede de Andre forud og Palle, som saae Jer komme nede paa Veien, hviskede sit Ærende i mit Øre. Saa red han ned til Kjæret uden at sige mig Mere."

„Det er godt, min Dreng," sagde Guldbrand.

„Og hvad har I isinde at gjøre?"

„Hvis Nogen skulde spørge Dig derom, kan Du svare, at jeg gjorde ligesom Palle."

„Som Palle?"

„Jeg red ned til Kjæret uden at sige Dig Mere."

Efter disse Ord ledede Guldbrand sin Hest i den betegnede Retning. Faarehyrden blev staaende med aaben Mund og dybsindig Mine og stirrede efter de to Ryttere.

„Nu ride vi altsaa til Boller," sagde Guldbrand lidt efter, „og Hertugen faaer at vente imedens."

„Hvem er den Mand, som Drengen omtalte?" spurgte Poul.

„Palle Graa er en gammel Adelsmand, som driver omkring, hvor Tilfældet fører ham, siden han ved egen og andres Skyld for flere Aar tilbage har mistet Alt hvad han eiede. I denne Tid har han sit Tilhold i Ørslev Kloster ovre i Voor Herred. Han fik Indpas ved at vise Munkene nogle Tjenester, og tog de hellige Fædres Eiendom i Beskyttelse mod omstreifende Bønderhobe, da Urolighederne begyndte, for Palle er en Bovehals og slaaes ligesaa godt som han drikker. Han er alligevel bleven dem en kostbar Gjæst, huserer i Klosteret som den eneste Herre og forlader det neppe saalænge de have et fyldt Viinfad tilbage i deres Kjælder. Saavidt jeg veed, er han noget i Slægt med Holger Rosenkrands paa Mødrene Side. Jeg vilde ønske, at han ikke havde faaet Øie paa os; jeg holder ikke af at komme til Boller i denne Tid. Jeg har en gammel Fjende der, den samme Troels Harpyt, som for tre Dage siden satte sig fast paa Borgen, tilligemed det Udskud, som han kalder sine Kammerater."

„Med hvilken Ret har han vovet dette?" spurgte Poul.

„Med den Ret, som sidder paa en Spydstage. De sige, at Holger Rosenkrands er fulgt med Hertugens Hær ned i Holsteen for at kæmpe mod Lybekkerne; i hans Fraværelse kom Troels og hans Kammerater, forjoge Herremandens Folk og gjøre sig nu lystige med det plyndrede Bytte. Troels er en Tilhænger af Lybekkernes Sag, han drager omkring i Landet, ophidser Bønderne, ivrer mod Adel og Pavedom, Han har solgt dem sin ene Arm, medens han med den anden plyndrer for egen Regning."

„Jeg ynder heller ikke Boller," yttrede Poul.

„Hvorfor?"

„Det minder mig om en slet anvendt Tjeneste, eller ialfald om en Ydmygelse, som jeg har havt lang Tid nødig til at glemme."

„Hvad mener Du?" spurgte Guldbrand, medens et umærkeligt Smil foer hen over hans Læber.

„Har Du glemt det Fader, hun boede jo paa Boller, denne unge Thyra Gyldenstjerne, som jeg frelste, da Bønderne stormede Horsens Kirke, førend vi droge til Tydskland."

„Nu ja, Poul, jeg erindrer kun, at Du ved denne Leilighed opfyldte din Pligt, ikke Andet."

„Vistnok," svarede han, „men hendes Pligt havde maaskee været, ved et Ord eller blot ved en Mine at tilkjendegive sin Tak herfor, da vi nogle Dage efter

mødtes. Idet jeg hilste, gik hun mig forbi uden at svare; da hendes Omgivelser spurgte hende om mit Navn hørte jeg hende yttre, at hun ikke kjendte mig. I det Svælg, der var imellem os, meente hun at krænke sin Værdighed, jeg Ærbødigheden ved at vise nogen Erindring om det Skete."

„Hun ansaae Dig udentvivl tilstrækkelig belønnet ved den Lykke at have frelst hende."

„Det er jeg ogsaa," svarede han naturligt og ligefremt, „og hvis jeg fordrede Mere er det ikke saa-meget for min som for hendes egen Skyld."

„Men Du fordrede dog Mere, min kjære Søn," yttrede Guldbrand, i den dæmpede og bløde Tone, som hans Stemme saa ofte antog ligeoverfor Poul. „Dine Tanker og dine Ønsker vedbleve længe efter at beskæftige sig med hende."

„Jeg har aldrig mødt en saa smuk og henrivende Kvinde," sagde Poul, ligesom undskyldende.

„Nu ja, derfor vedblev hun ogsaa at være Gjenstand for ethvert af dine Forsæt. Du dvælede i Kirken, naar Du troede, at hun vilde komme, Du sneg Dig til Boller for at faae hende at see; dit Liv blev tilbage her, medens vi droge ned til Tydskland for at tage Deel i Krigen. Nei, nægt Intet, thi jeg dadler Dig jo ikke, enhver Kamp vil have sit Maal, enhver Seir forlanger sin Løn. Forstanden overveier, forsker,

beregner og lægger vel Planer, men det er kun under Indflydelse af Lidenskaber, at man i din Alder er istand til at fuldbringe de store Handlinger. Din Undseelse lærte Dig at skjule denne Lidenskab, Tiden at beseire den og Du vil ikke længere have nødig at kalde nogen Kraft tilhjælp ligeoverfor hende. Haabet er Kjærlighedens Dug, Gjengjæld Jordbunden hvori den trives; Du fattes begge Dele; hvis I mødes igjen, vil Du kun have bevaret et Smil over dine tidligere Følelser; men I mødes ikke, lille Poul, thi Rosenkrands's Familie er flygtet fra Slottet."

Under denne Samtale fortsatte de to Ryttere deres Vei igjennem Sletten, og naaede den smalle Vase, som førte over Kjæret til Slottet. Solen var gaaet ned bag Kirken, et rødbrunt Skær farvede Landskabet, hvis Fred afbrødes ved en tiltagende Larm af Stemmer, som løde ovre fra Slottet, efterhaanden som Guldbrand og hans Søn nærmede sig. Fra et af Taarnene forkyndte Vægterens Horn de Fremmedes Ankomst førend de naaede over Kjæret. Vindebroen var draget op, saaledes at der viste sig en dyb Grav mellem Veien og Muren. Paa begge Sider af denne saaes et bredt Skydeskaar, som beherskede Overgangen. Nogle Alen ovenfor Broen var et Skjold af Sandsteen fastgjort paa Muren, hvori to udhugne Munkehuller eller Stigbord, som de nu benævnes, tilkjende-

gav den tidligere Eiers, Mogens Munks, Vaabenmærke.

„Hvad Godt vil I?" spurgte et skægget Hoved, som bedækket af en rusten Stormhue viste sig i et af Skydehullerne.

„Jeg har et Ærende til Troels Harpyt," svarede Guldbrand, „siig ham, at jeg kommer fra Horsens i Borgermester Lars Jensens Navn."

„Jeg skal besørge eders Bud," svarede Svenden, „iøvrigt give vi Borgermesteren i Horsens og hele Verdens Borgermestere den bitre Død og Djævel."

Med denne høitidelige Forsikring forsvandt hans Hoved paa hiin Side Muren.

„Viis Dig nu koldblodig og rolig, hvad Du end faaer at see," hviskede Guldbrand til Poul. „Vi have stukket Haanden i en Hvepserede og maae drage den tilbage med Lempe."

Strax efter bevægede Vindebroen sig i dens rustne Lænker. Guldbrand og Poul rede over Graven.

Indenfor Muren bleve de modtagne af en Flok Bønder, hvis ueensartede Bevæbning og Dragt mere syntes beregnet paa at fremkalde Latter end enhver anden Følelse. Man saae Mænd i Faareskindskofter med befjedrede Ridderhjelme paa Hovedet, eller indpinte i gammeldags Rustninger, der hindrede enhver af deres Bevægelser. Nogle gik omkring med skul-

drede Turneringsspyd, Partisaner og Stridsøxer, hvis Brug sandsynligviis var dem lige ubekjendt. Andre havde foretrukket Herremandens Garderobe for Rustkammeret og fremstillede sig i Dragter af de meest brogede Farver. Den ubeskrivelige Vigtighed og værdige Mine, Enhver især havde antaget, forøgede det Komiske i Situationen. Banden havde udentvivl benyttet den smukke Sommerdag til at feire en Fest under aaben Himmel, thi to Viinfade laa opstillede midt i Gaarden og omkring disse saaes Hynder og Bænke. Guldbrand og hans Søn syntes ikke at lægge Mærke til Noget af alt det Usædvanlige, som her frembød sig. Den Gamles Mine vedligeholdt sit rolige og bestemte Udtryk, medens han ubekymret red ind i Skaren, nikkede og udbrød:

„Kan I gode Folk sige os, hvor vi skulle binde vore Heste?"

„Træk Hestene ind i Skuret," raabte en gjennemtrængende Stemme, og Vaabenmesteren saae paa samme Tid en lang og mager Skikkelse paa det øverste Trin af den steile Steentrappe. Det var Troels Harpyt, som viste sig med et blussende Ansigt og iført en af Herremandens kostbareste Hofdragter. Han bar et fyldt Bæger i hver Haand.

„Vær hilset, I Herrer!" udbrød han smilende, og rakte Guldbrand det ene Bæger, idet han kom op til

ham paa Trappen. „Drik et Bæger Viin til Velkomst, min gamle Ven!"

„Tak, min gamle Bekjendt," svarede Guldbrand, og tømte Bægeret.

Troels nikkede med et venligt Smil. „Kom indenfor," sagde han, „saa skulle vi tales ved om dit Ærende."

De to Ryttere fulgte ham ind i Hallen, hvor omtrent det samme Skue frembød sig som nede i Gaarden, kun med den Forskjel, at Drikkelaget her var foregaaet efter en mere storartet Maalestok. Denne Hal, der i Forhold til Slottets øvrige indskrænkede Leilighed var stor og rummelig, viste sig i dette Dieblik belyst af to Lamper, som hang i Kjæder ned fra Bjælkeloftet, og hvis Skær gjenspeiledes i de forskjellige Rustninger og Vaaben, som laa henslængte i Krogene. Midt i Hallen stod et langt Bord, fastgjort i Steengulvet, paa Bænkene omkring dette sadde ti eller tolv Personer, væbnede og klædte som deres Kammerater i Gaarden, og hvis Opmærksomhed rettede sig paa Guldbrand og hans Søn, forsaavidt de efter det foregaaende Lag vare istand til at iagttage Noget.

I det modsatte Hjørne af Hallen vare flere Fruentimmer ifærd med at forbinde en Saaret. Den Enes overdrevne Pynt, hvortil det forrige Herskabs Garde-

robe udentvivl ogsaa havde maattet levere Bidrag, lod formode, at hun tilhørte en af Selskabets Hovedpersoner. Disse Fruentimmer bare alle et hvidt Stykke Linned sammenknyttet over Skuldren og Brystet, ligesom et Skjærf, en Pynt, der vilde have berettiget til de forskjelligste Formodninger, hvis det ikke havde været bekjendt, at ligesom man i det syttende Aarhundrede medbragte en Citron, i det attende en Mops, saaledes bragte Kvinderne fra det sextende Aarhundrede deres Mænds Liigskjorter med sig i Selskaberne.

Da Guldbrand traadte ind kastede han et hurtigt og forskende Blik omkring i Hallen, og gjorde en haanlig Bevægelse med Skuldrene, medens han henvendte nogle dæmpede Ord til Poul. Troels var gaaet hen til en Viintønde, som til Bekvemmelighed laa opstillet paa Bordenden. Medens han paany fyldte to Bægere, vedblev hans Blik lurende og mistænksomt at være rettet paa Vaabenmesteren. Lampeskæret faldt hen over hans magre Ansigt og tillod at bemærke en høi, tilbagefaldende Pande, omgivet af tætklippede, lyse Haar, store ubevægelige og stirrende Dine med et Udtryk som Uglens, og tynde, sammenknebne Læber.

„Saavidt det lader, have dine Omstændigheder forbedret sig siden vi sidst mødtes,“ yttrede Guldbrand, idet han afslog det tilbudte Bæger.

„Javist! Du træffer mig i Hæder og Velstand, og omgiven af tro Kammerater," tilføiede han, med Hensyn paa de Omkringstaaende. „Det er blot Skade, at denne Herlighed varer saa kort; jeg er kun Vogter over betroet Gods, imens Herr Holger er reist ned til Holsteen.

„Ah! Du **bevogter** hans Gods," gjentog Guldbrand. „Ved min Sjæl! det vidste jeg ikke, men det vedkommer da heller ikke mig.

„Hvem taler om betroet Gods?" udbrød en spottende Røst fra en af de meest udpyntede Krigsmænd i den Kreds, som havde dannet sig omkring Harpyt og hans Gjæster. „Alt hvad der findes paa Boller tilhører os, idetmindste agter jeg ikke at levere min Part tilbage."

„Der hører Du selv, Vaabenmester!" yttrede Troels med det blide Smil, der syntes at danne et vedvarende Udtryk omkring hans Læber, „saaledes mene de Alle, og man kan igrunden ikke fortænke dem deri. Eftersom disse modige Mænd, som her omgive mig, aldrig have havt nogen Fortid, søge de nu at skaffe sig en Fremtid; de kjende Ingen og de frygte Ingen, de mene at kunne trodse Alt og derfor ogsaa opnaa Alt."

„Det kan gjerne være, Troels! men hvad tænker Du og dine modige Mænd, at I ville opnaa, naar

Holger Rosenkrands vender tilbage. Hvis det var mig, der kom hjem og fandt min Borg ødelagt, min Familie bortjaget, mine Forraad plyndrede og mine Vaaben stjaalne, jeg troer ikke, jeg vilde blive synderlig tilfreds med din Bevogtning."

„Og hvad vilde Du da vel gjøre, Vaabenmester?"

„Jeg lod Dig hænge paa min Slotsport," svarede Guldbrand.

„Virkelig!" raabte Troels med en haanlig Latter, og stillede sig i en udfordrende Stilling foran den gamle Krigsmand, der havde udtalt denne Trudsel uden at forandre sin Stemmes rolige og ligegyldige Tone.

„Javist Troels, det nytter min Sjæl ikke, at Du seer paa mig, der skal Andet til end dine store Dine for at gjøre mig bange; jeg lod Dig hænge, om jeg saa selv skulde paatage mig Uleiligheden. Men som jeg sagde før, den Sag vedkommer ikke mig, og Hr. Holger faaer at handle som han vil, eller som han kan."

En truende Mumlen hørtes fra flere Sider i Salen, men Troels havde allerede fattet sig igjen, hans blege Læber antog deres tidligere Smil idet han rakte Vaabenmesteren Haanden og udbrød:

„Du ligner Dig dog altid selv, Mester Guldbrand, bestandig som i gamle Dage, kort for Hovedet og lige opfarende mod Ven og Fjende; tillykke kjender jeg

Dig og veed hvorledes dine Ord skulle tages. Kom, sid ned paa Bænken, lad os høre hvad Budskab Du bringer fra Borgermesteren inde i Horsens."

Idet Guldbrand og hans Søn gik hen til Bordet reiste en Mand sig op fra sit Sæde ved Skorstenen:

„Godaften Vaabenmester," sagde han med en hurtig Bevægelse af Fingeren mod Læben. „Jeg syntes nok, jeg skulde kjende din Stemme."

„Der har vi endelig Palle Graa," tænkte Guldbrand. „Gud veed, hvad han mener med det Menneskeliv, som vi skulle frelse." Poul kastede et nysgjerrigt Blik hen paa Manden og saae en Skikkelse, hvis brede Skuldre og svære Lemmer Aarenes Fylde og en rigelig Fedme i høi Grad forøgede; hans Ansigt var kjækt, godmodigt og aabent; dets rødbrune Farve skyldte udentvivl ligesaa meget Vinen som Solen sin Oprindelse; et tykt graat Overskæg snoede sig i en lang Spids opad mod begge Kinder, derimod var hans Hoved næsten skaldet, med Undtagelse af en lille krøllet Tot midt i Panden og en lignende over begge Ørен. Han bar et stort Slagsværd i et Skulderbelte over et Brystharnisk, hvis mange Buler og Ridser tilkjendegav langvarig Brug, under denne saaes en Vams af violet Klæde, med falmede og sønderrevne Borter.

„Ah, saa de to Herrer kjende hinanden," yttrede Troels forundret.

„Ja!" svarede Guldbrand, „som Du hører gjør Ridderen mig den Ære; min Haandtering fører det med sig, at lære hæderlige Krigsmænd at kjende. Det er alligevel længe siden vi mødtes sidst, Ridder Palle, hvorledes har I havt det imedens?"

„Bestandig hos mine Munke, Guldbrand," svarede Palle og rakte Guldbrand Haanden, „det vil sige, bestandig i Glæde og Overflod. Jeg har lagt mig efter Latin paa mine gamle Dage; de lære mig at synge ora pro nobis og beværte mig til Belønning for min Flid med god Viin, som Du nok erindrer, at jeg ikke pleier at foragte, og med en herlig Kost, som jeg ogsaa har Behag i. Til Afvexling lærer jeg dem igjen den Smule, jeg forstaaer, og saaledes komme vi ypperligt ud af det. Vorherre og de gode Helgene holde sin Haand over mine Munke!"

„Hvad skulde Ridder Palle vel kunne lære de fede Præster?" yttrede Troels.

Palle vendte sig om mod ham og betragtede ham med et ironisk Smil førend han svarede:

„Det skal jeg fortælle Dig ved Leilighed, Troels Harpyt, og jeg er overbeviist om, at Du da vil være enig med mig i, at jeg har været istand til at lære dem Noget."

„Ridderen fortæller os, at de ere saa rige ovre i Orslev Kloster og have store Skatte forvarede i deres tykke Kjældre," bemærkede Røveren, med Øine, der funklede af Begjerlighed.

„Ja det kan nok være, lille Troels," sagde Guldbrand smilende, „men Ulykken er, at de selv passe paa, og reise ikke af By som Hr. Rosenkrands, for at Andre imidlertid kunne bevogte deres Skatte."

„Veed I hvad, Vaabenmester," sagde Palle, „jeg for min Part skulde dog foretrække at holde Huus i Orslev, heller end her paa Boller, thi hvordan jeg end røgtede mit Kald var jeg sikker paa, at Ingen af de ærværdige Fædre vilde vove at hænge mig op paa Gaardporten."

„Vi skulle tale om den Sag siden," yttrede Troels, „lad mig nu høre det Ærende Du bringer os fra din Borgermester."

„Det er snart forrettet," sagde Guldbrand, „og angaaer dine Kammerater, der, som Du før yttrede, turde trodse Alt og derfor ogsaa meente at kunne tage Alt; de have drevet fire Køer bort fra Horsens Fælled i Tirsdag Morges."

„Er det muligt!" udbrød Troels, med en Mine af paatagen Forundring, der indbragte ham en Bifaldslatter fra Tilhørerne. „Og disse fire Køer?"

„Ja dem maa Du naturligviis skaffe tilveie igjen," sagde Guldbrand, „den Sag er jo ligefrem."

„Det vil have sin Vanskelighed."

„Det indseer jeg ikke," svarede Vaabenmesteren.

„Jo, siden de to allerede næsten ere fortærede, og de to andre ere blevne slagtede iaften."

„Hvis det er Tilfældet kommer Du til at skaffe fire andre Køer, lille Troels, og det maa skee snarest muligt, for disse Borgere i Horsens have lange Spyd og Hagebøsser, men en bandsat kort Taalmodighed."

Troels lod til at grunde paa dette Svar, før han vedblev:

„Men hvis jeg nu nægtede, at enten jeg eller nogen af mine Kammerater havde taget Køerne, hvad saa?"

„Ulykkeligviis lader det sig ikke nægte," svarede Guldbrand, „thi foruden Hyrden var der To, som saae derpaa."

„Aa nei vel, det vidste jeg ikke."

„Det kan være, men dine Folk veed det, thi disse to Mænd, af hvilke den Ene kun havde sin Dolk, og den Anden et kort Sværd, mødte Røverne, — ja, om Forladelse, jeg mener dem, som drev Køerne bort, tæt nedenfor Horsens Markskjel, og gave sig i Kast med dem; de dræbte En, maaskee Flere, det veed jeg ikke saa nøie, og saarede dobbelt saamange; men Kampen

var dog altfor ulige, siden de kun vare To og de Andre en halv Snes. De maatte drage sig tilbage og overlade Fjenden sit Bytte."

„Du lader til at være særdeles godt underrettet om Alt," sagde Troels med sit lumske Smil. „Maaskee Du endogsaa kjender de to Helte, som sloges saa godt?"

Guldbrand nikkede med Hovedet. „Det var mig og min Søn," svarede han, uden at forandre en Mine.

Ved disse sidste Ord lød et almindeligt Skrig igjennem Hallen, man hørte Raslen af Vaaben og saae flere af Tilhørerne styrte hen mod Vaabenmesterens Bænk. Denne kastede sit Blik omkring sig, idet han hævede sin mægtige Skikkelse fra Bænken, og udbrød med en Rolighed og Kulde, som om Sagen angik det meest Ligegyldige:

„Tøv lidt, I gode Folk, lad os tales ved i Venlighed."

Troels gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden, til Tegn paa at han ønskede Taushed. Vaabenmesteren vedblev:

„Troels Harpyt fortalte før, at I vare modige Mænd, og I ville kun slet bekræfte hans Ord ved at overmande mig. Een mod Tyve."

„To!" sagde Poul og stillede sig ved Faderens Side.

„Godt! Tyve da mod To, af hvilke jeg regner

den jeg nævnede sidst for dobbelt mod den Første. Vi ere skikkede herned af Horsens Borgere; troer I ikke, at de ville sørge for, at vi komme tilbage igjen, eller idetmindste hævne vor Drab, ifald det lykkes Eder at fælde os? Jeg sagde, at I vare Tyve, maaskee Tredive, de ere Firehundrede."

„Ja, jeg veed dog ikke, om dette Antal vil hjælpe dem stort," bemærkede Troels spottende, „siden vi befinde os her i en ret vel befæstet Borg."

„Har Du nogensinde seet Virkningen af en Kanon?" spurgte Guldbrand.

„Ja!"

„Saa skulde Du forklare dine Folk, at man med en saadan er istand til at nedskyde Slottet over deres Hoveder, i en Afstand, hvor de ikke have Noget til Modværge, siden jeg, da jeg red ind før, syntes at bemærke, at I mangle Kanoner her."

„Han giver da ogsaa Agt paa Alt, den kjære Vaabenmester!" yttrede Palle, som sad ved Bordet og lyttede til denne Forhandling med begge Hænder under Kinderne.

„I Horsens have vi fjorten Kartover og Feltslanger og Folk, der forstaae at bruge dem. Jeg bemærker kun i Forbigaaende, at Hertug Christian, som forleden blev kaaret til Konge, om nogle Dage vil være udenfor Horsens med hele sin Armee; det er en

Omstændighed, som rigtignok gjør Forholdet mellem os og Eder endnu mere ulige, og som maaskee bevirker, at I ville komme til at gjøre Rede for Holger Rosensenkrands's Gods, førend I have tænkt. Følg derfor mit Raad, I gode Mænd, og lad mig fare i Fred, skik dernæst Byfolkene imorgen deres Køer tilbage eller andre i deres Sted. Det er altid godt, at have det ene Regnskab fra Haanden, førend man begynder paa et nyt."

Der var Noget i Guldbrands Ord og Tone, som virkede beroligende paa Tilhørerne. En vis eftertænksom Taushed fandt Sted i Hallen da han taug, og atter indtog sin Plads paa Bænken.

„Hvorfor skulde Hertug Christian netop komme med sine Folk til Horsens?" spurgte Troels.

„Sandsynligviis fordi han finder det bekvemmest herfra at overføre dem til Fyen," svarede Guldbrand.

„Ah, saa de drage til Fyen," yttrede den Anden listig, „det vidste jeg ikke."

Guldbrand begreb, at han havde yttret Mere, end han burde.

„Fyen eller Jylland," svarede han hurtig, „hvad veed jeg derom; jeg har ikke været med, da de raadsloge om Toget; jeg mener blot, at Hertugen og hans Mænd ville være istand til at holde Oprørerne i Ave, enten han saa finder dem i Jylland eller Fyen."

„Ja maaskee, Guldbrand, maaskee, siden Du vel hører med til disse Mænd."

„Du har truffet det," svarede den Gamle.

„Det er en forunderlig Tid vi leve i. Du, der har lidt Mere under Adelens Regimente, end Alle vi Andre tilsammen, vil nu slaaes for at bringe deres Tyranni tilbage. Jeg husker endnu godt den Aften, —"

„Ikke mere derom," yttrede Guldbrand bydende, „hvad jeg har lidt, det har jeg baaret som en Mand, og det tilkommer kun mig at huske."

„Som Du vil, Vaabenmester, men Du kan ikke forbyde mig at erindre, at Du hører til den samme Stand som jeg og Mine, til Folket, og hvad vedkommer Adelens og Grev Christophers Strid vel os, siden vi vide, at vi ville blive trælbundne som før af dem, der seire."

„Du tager feil, Troels! naar Adelen har bragt Riget til Afgrundens Rand, er det just Folket, som maa bringe det Frelse."

Palle havde ikke taget Deel i Samtalen; han blev siddende paa Bænken, tilsyneladende ligegyldig for Alt, medens han tegnede Figurer i det spildte Øl foran sig. Da Guldbrand taug, greb han et Tinkrus, klaprede med Laaget og udbrød:

„See saa, mine Hjertens Venner, lad nu Adelen eller Folket frelse Riget, hvem der bedst kan, og lad

os faae vore Kruse fyldte igjen. Man bliver jo tør i Halsen ved at høre Jer tale. Kom Guldbrand, ræk mig dit Krus."

„Nei, Ridder Palle!" svarede Vaabenmesteren, „det er forsilde nu, at begynde paa at drikke. Jeg har større Lyst til at see mig om efter et Sovested, hvis ellers Troels vil give mig og min Søn Herberge til imorgen tidlig."

„Om jeg vil!" gjentog Troels, „I skulle faae det bedste Kammer, som findes paa Boller. Jeg troer, at Elsebeth allerede er gaaet for at berede eders Leie. Du kan ogsaa hilse dine Bymænd, at de skulle faae deres fire Køer igjen. Det er ikke værd at strides om saa Lidt. Men jeg gjør det kun for din Skyld, Guldbrand!"

„Jeg vil heller tro, at Du gjør det for din egen Skyld," svarede Vaabenmesteren.

„Kom saa, mine sande Venner!" raabte Palle, „lad os fylde vore Bægere og prøve, om vi kunne tømme dette lille Anker uden Guldbrand."

„Ja Gud og Helgenen hjælpe os for det sande Venskab imellem Eder og os, Adelsmand og Bonde," yttrede Troels leende, idet han skød et fyldt Krus over til Palle.

„Hvad for Noget!" raabte denne, „benægter Du, at I ere mine Venner? Jeg troer, Du bliver gal,

Mand! Er det ikke Bønderne, jeg før har levet af, ligesom nu af mine Munke? have de ikke født og klædt mig, lige til jeg blev tvungen at sælge de sidste for at skaffe mig nye Vaaben og gammelt Rostokkerøl?"

„Det beviser da intet Venskab mod Bønderne."

„Jo netop, siden jeg skaffede dem en mild og naadig Kjøber, da jeg selv ikke havde saa megen Jord tilbage, som et Bygkorn kunde voxe i."

„Men den forrige Konge havde jo ladet gaae Bud og Lov om, at Herremændene ikke længere maatte sælge deres Bønder. Han forstod at tvinge Adelen, hvad Ridder?"

„Han havde idetmindste lige fra sin Barndom havt Lyst til at krybe høit, og derfor faldt han ogsaa saa dybt; jeg begriber ikke, hvorledes noget fornuftigt Menneske kan slaae sig til hans Parti. I mine Dine var han en Tyran og det af den allerværste Slags."

„Af den værste Slags?"

„Netop. Han mangfoldiggjorde en Slægt af Efterkommere, det vil sige af smaa Tyranner, med saa stor Frugtbarhed, at hans Gemalinde paa eet Aar bragte tre levende Sønner til Verden."

Denne Slutning, der indeholdt en bekjendt historisk Sandhed, blev besvaret med almindelig Latter. Guldbrand og hans Søn havde reist sig. Den Første

speidede bestandig efter et Tegn fra Palle, men Ridderen lod kun til at have Sands for at faae sit Bæger fyldt saa ofte han tømte det. En af Kvinderne viste sig endelig med en Fakkel i den aabne Dør, for at føre Vaabenmesteren og hans Søn til deres Sovekammer. I det Dieblik han gik, reiste Palle sig, greb hans Haand og hviskede: „Vi tales ved siden."

Derpaa tappede han sig et nyt Bæger af Ankeret, som laa paa Bordenden.

„Sov vel, Guldbrand!" raabte Troels, der vedblev at drikke Bæger for Bæger med Ridderen, og allerede befandt sig i en beruset Tilstand. „Hvis jeg skulde være draget bort imorgen før Du, saa hils dine Bymænd og farvel til vi mødes igjen."

„God Nat Troels!" sagde Guldbrand, „sørg for, at jeg kommer til at sove i Fred. Disse Borgere i Horsens holde nu saameget af mig, og jeg vilde gjerne tale din Sag for dem, naar jeg kommer hjem."

Værelset, hvortil Fruentimmeret førte Vaabenmesteren og hans Søn, var et lille firkantet Rum, hvori Sommersolen ikke havde været istand til at fortrænge den kolde og klamme Fugtighed, som Murene meddeelte. To lange Vinduer gave om Dagen et sparsomt Lys, der om Vinteren maatte være saameget kortere, fordi Vinduerne vendte mod Øst, altsaa imod en Baggrund af Skov, og desuden begge vare deelte

med en temmelig massiv Muurpille, som ovenfor et Capitæl skiltes i to Spidsbuer. Gjennem de aflange Blyruder faldt i dette Dieblik Maanens Straaler og forenede sig med det røde Lys af Faklen. Kvinden stak Faklen i en Ring paa Muren, derefter gjorde hun Korsets Tegn foran de to Mænd idet hun gik bort.

Vaabenmesteren kastede et forskende Blik omkring i Værelset; med Undtagelse af en høirygget Stol, to Sengesteder og et stort Skab mødte hans Dine kun de mørkegraa og skimlede Vægge. Skabet var aabent og tomt, et Bevis paa, at den nye Herremands Undersøgelser havde udstrakt sig hertil. Paa den modsatte Væg hang et Bly=Crucifix, omgivet med en Krands af Bøgeløv, der nu var visnet. Intet af Vinduerne lod sig aabne; imidlertid var Stilheden paa denne Side af Slottet saa stor, at man hørte Rørdrummens Kvækken ude fra Kæret. Bønderne, som ved Vaabenmesterens Komme vare forsamlede i Gaarden, lode til at have begivet sig til Ro efter den foregaaende Dags Anstrængelser. Kun fra den Fløi, hvori Troels og hans Venner dvælede, tilkjendegav i enkelte Mellemrum et Skrig eller en gjennemtrængende Latter, at Drikkelaget endnu blev fortsat.

„Jeg begriber ikke, hvad Ridder Palle har isinde,“ yttrede Guldbrand efter en lang Tausbed, „han lovede

at give mig Underretning siden, og imidlertid sidder han og drikker Sands og Samling bort mellem Banden nede i Hallen."

Poul svarede ikke; et dybt og langtrukkent Aandedrag tilkjendegav, at han allerede var falden i Søvn. Vaabenmesteren tilkastede ham et langt og dvælende Blik, der udtrykte en ubeskrivelig Omhed. Derpaa gik han hen til Døren. Efterat have overbeviist sig om, at denne ved at lukkes op førte ind i Kammeret, stillede han sit vægtige Slagsværd fra Gulvet paaskraa ind imod den øverste af de massive Egefyldinger, hvorved det blev umuligt at aabne Døren ude fra Gangen. Efter saaledes at have sikkret sig, satte han Stridsøxen op ved Hovedgjærdet, spændte Brystharnisket af og lagde sig paa Sengen.

Flere Timer forløb. Faklen var nedbrændt i Ringen paa Muren og ifærd med at gaae ud, Maanens blaalige Lys opfyldte Værelset. Den gamle Vaabenmester var i Begreb med at bukke under i hans Kamp mod Søvnen, Drikkelaget lod endelig til at være endt, en dyb Stilhed hvilede over Borgen. Da forekom det ham, som om han hørte en svag Puslen i Retning mod Døren, han lyttede og overbeviste sig strax efter om, at man fra Gangen søgte at trænge ind til ham. Guldbrand sprang op, greb Øxen og traadte hen til Døren, i det Samme som

der blev banket paa; men den dybe Taushed udenfor, og de dæmpede Slag, med hvilke den Kommende tilkjendegav sin Nærværelse, tilintetgjorde strax enhver Formodning om Fjendtlighed.

„Hvem er det?" spurgte Vaabenmesteren.

„For Guds Skyld!" hviskede en Stemme igjennem Nøglehullet, „raab ikke saa høit og luk endelig op; jeg har listet mig hen til Dig paa mine blottede Fødder, og de fugtige Steenfliser ere forbandet kolde."

„Der har vi gamle Palle Graa," sagde Guldbrand smilende. „Endelig faaer jeg da at vide, hvad han mener med sit Menneskeliv."

Han tog Sværdet bort, aabnede Døren og lod Ridderen træde ind.

„Gid Du skee Skam, Vaabenmester, saalænge som Du lod mig staae og banke, jeg fryser om mine Fødder, saa at jeg knap kan staae paa dem. Derimod brænder mit Hoved som Ild. Aa, lad mig lægge mig lidt op paa din Seng, imens vi tales ved, for jeg har meget at sige Dig. — Du behøver min Sjæl ikke at stænge Døren," tilføiede han, da Guldbrand atter støttede sit Sværd imod Fyldningen, „i hele Borgen tænker intet Menneske paa at gjøre Dig Noget."

„Og Troels og hans Venner?"

„De hvile paa Valpladsen," svarede Ridderen leende. „Knægtene søgte at faae gamle Palle beruset,

for at lokke ud af ham, hvad de ønskede at vide; men Slutningen blev, at jeg gik min Vei, da Ankeret var tømt, imedens de bleve liggende paa Stedet. Det kan være nok om dem, lad os nu tale lidt om os selv. For det Første maa jeg takke Dig, fordi Du opfyldte mit Ønske og drog herind, Vaabenmester! Du har derved beviist mig en vigtig Tjeneste, men jeg venter endnu mere af Dig. Sagen er i Korthed denne. Holger Rosenkrands og hans Søn have opholdt sig i Holsteen siden Rigsdagen blev sammenkaldt, for tre Maaneder siden. Ved Afreisen overdrog han sin Slægtning, den unge Ebbe Flemming, at have Opsyn med Borgen og beskytte Fru Gyldenstjerne og hendes Datter, som boede paa Boller. Sidst i forrige Uge forsvandt Ebbe, uden at Nogen kunde give anden Beskeds om ham, end at han var reden ud af Horsens Sønderport om Aftenen. Fru Gyldenstjerne, hvis afdøde Mand jeg kjendte meget nøie, skikker Bud til mig herom, og vi lode søge efter Ebbe overalt, men forgæves. I Mandags Morges kommer en Bondedreng løbende over til mig i Klosteret og fortæller, at de havde fundet et Liig i Bygholm Mose. Jeg kaster mig paa min Hest, rider derned, og gjenkjender den stakkels Ebbe, dræbt med et Øxehug, der næsten havde kløvet hans Baghoved. En stor Jagthund sad ved Siden af den Døde og slikkede hans

Hænder; det var den, der havde ledet til Opdagelsen; thi efterat Liget var bleven kastet ned i Mosen og bedækket med Grønsværet, havde Hunden gravet det op igjen og slikket dets Ansigt rent, saaledes at man blev istand til at gjenkjende Trækkene. Samme Dags Aften bemægtigede Holgers forrige Hovfoged, Troels Harpyt og hans Kammerater sig Boller; de opbrøde Kister og Gjemmer, og have siden huseret, som Du saae iaften. Der er ingen Tvivl om, at Troels er Ebbe Flemmings Banemand, saameget mindre, som han længe har baaret Nag til ham, fordi Ebbe var Skyld i, at Holger for et Aar siden jog ham bort af sin Tjeneste. Saa uformodet Anfaldet paa Slottet end skete, lykkedes det dog Fru Gyldenstjerne og hendes Datter at finde et Skjul, som Troels hidtil forgæves har søgt at opdage; hvis det var lykkedes ham, vilde de stakkels Fruentimmer udentvivl neppe have fristet en bedre Skjæbne end Flemming; men han fandt dem ikke, Vaabenmester, de ere her endnu, og det er dem, Du skal hjælpe mig med at skaffe ud af Slottet."

„Hvorfor mener I, at Troels skulde ville tilføie de to Damer noget Ondt?"

„Af samme Grund, som han fangede og bortslæbte de to Tjenere, der befandt sig her, da han kom; jeg tænker, fordi det maa være ham magtpaaliggende

at tilintetgjøre ethvert Vidne om hvad her er bedrevet."

„Jeg tvivler om, at han vover at gribe til saa voldsomme Midler."

„Hvem Fanden skulde han vel frygte for? I denne Tid tænker Enhver kun paa sig selv, og Herremændene have for megen Møie med at frede om deres Eget til at bekymre sig om hvad der skeer hos Naboen."

„Men I hørte dog for lidt siden, hvor let Troels og hans Kammerater lade sig tale tilrette."

„Du tager Feil, Vaabenmester. For lidt siden var Talen nede i Hallen om at liste sig herop og dræbe Dig og din Søn mens I sov, og Troels opgav kun denne Idee, efterat jeg havde betydet ham, at dit Liv vilde bringe Banden større Fordeel end din Død. De frygte for Bymændene i Horsens, det er Alt. Dagen efter hans Ankomst til Boller sendte de Bud herned og forespurgte, med hvad Ret han havde taget Slottet. Troels svarede, at kan handlede efter Fuldmagt fra Holger Rosenkrands, og dermed lode de sig nøie."

„I har altsaa lagt en Plan til at faae Fru Gyldenstjerne og hendes Datter herfra?"

„Ja, og hvis den blot lykkes, skal jeg ikke længe have din Bistand nødig. I Eftermiddag, da jeg red

herned, mødte jeg en Flok af Harpyts Bande. Jeg gav mig i Snak med dem og lod mig, halv med det Gode og halv med Magt, føre ind paa Boller. Her var Drikkelaget allerede i god Gang; jeg tog Deel deri. — Ja Du smiler, Vaabenmester; men hvad skal man sige? jeg vilde blot redde saameget jeg kunde af Holgers gode Viin fra at gaae tilspilde hos disse Gavtyve. Desuden hørte det med til min Plan at drikke. Medens vi tømte vore Bægre fortalte jeg dem om alle de Skatte, mine Munke forvarede paa Ørslev, og Pakket, der efter deres Lykke paa Boller har faaet Smag paa flere af den Slags Bedrifter, lyttede til med spændt Opmærksomhed. Jeg saae Aarerne svulme i Harpyts Tindinger og hans Fingre krumme sig af Begjerlighed, og jeg lod, som om jeg ikke forstod de betydningsfulde Diekast, han fordeelte paa de Nærmestsiddende. Kort og godt, jeg er mig bevidst, aldrig før at have holdt en Tale til saa almindeligt Bifald. Forsamlingen glemte efterhaanden at drikke for at raadslaae, og Slutningen blev, at man, uden at bekymre sig om min Nærværelse, bestemte sig til imorgen ved Daggry at gjøre en lille Udflugt over til Ørslev, for at høre Munkene læse Fromesse i Klostret. Forstaaer Du mig nu?"

„Ja tildeels," svarede Guldbrand smilende.

„De Udsigter til Bytte, som jeg saa gavmildt

tildeelte dem ville gjøre hele Banden til Deeltager i Toget, imidlertid faae vi frie Hænder til at handle. Troels har ordnet Alt. Da de skiltes iaften blev der valgt sex Mænd til, under de Øvriges Fraværelse, at bevogte Boller; med dem ville vi faae at bestille, hvis det ikke lykkes mig at bortlede deres Opmærksomhed. — Sex Bønder mod os Tre. — Hvad, Vaabenmester?"

„Jeg tænker, at det slaaer til," sagde Guldbrand.

„Maaskee var det fornuftigst, at faae et nyt Viinanker bragt for Dagens Lys, og prøve en lille Dyst med dem. Vi ville lade det komme an paa Omstændighederne."

„Men hvorledes vil det gaae de stakkels Munke?"

„For dem frygter jeg ikke. Du hørte iaften Troels tvivle om, at jeg var istand til at lære dem Noget. Han vil erfare, at det dog er muligt. Ørslev Kloster er desuden befæstet med gode Volde og en bred Grav; jeg skulde feile meget, hvis mine Munke aabne deres Porte, fordi Bønderne banke paa"

„Troels har formodentlig isinde at holde Eder tilbage her, mens han drager bort?"

„Ja, og for at hindre ethvert af mine Forsøg paa at flygte forinden, befalede han Kvinden, som lyste mig op, at stænge Døren, der fører fra Gangen udenfor vore Kamre ned til Trappen. Imidlertid kunde

det dog nok være, at de imorgen toge en ny Bestemmelse med mig. Hvis de føre mig med til Klosteret, veed jeg ikke hvad jeg skal tænke om min Plan."

„I saa Fald maa I tænke, at der er En mindre til at udføre den, Ridder Palle, og at de To, som blive tilbage, ville bruge sig saameget destobedre," svarede Guldbrand med sin rolige og bestemte Mine.

„Gud velsigne Dig, Vaabenmester!" yttrede Palle fornøiet. „Jeg kunde aldrig have ønsket mig en bedre Bistand. Du og din Søn ere modige Mænd, og ville frelse de to stakkels Fruentimmer."

Guldbrand afbrød ham ved at lægge sin Haand paa hans Skulder.

„Synes I ikke, det var bedst I tøvede med eders Roes, til vi have fortjent den," sagde han smilende. „Lad mig blot faae at vide, hvor Fru Gyldenstjerne og hendes Datter holde sig skjulte."

„Du har Ret!" sagde Palle, „men Faklen er gaaet ud og i det Mørke, hvori vi sidde, vil jeg blot kunne beskrive Dig Stedet; læg derfor nøie Mærke til mine Ord. Histhenne ved Væggen her i Kammeret staaer et stort Klædeskab, naar Du imorgen undersøger det, vil Du opdage, at Bunden lader sig drage iveiret op imod Bagklædningen. Derved fremkommer et Hul, hvorigjennem et Menneske kan stige ned til en Trappe, som er anbragt i Muurtykkelsen; for Enden

af denne Trappe vil Du finde en Dør, som aabner sig, naar Du banker paa og nævner mit Navn. Du er da naaet ned til en Victualiekjælder, som Røverne endnu ikke have været istand til at opdage. Den skjuler Fru Gyldenstjerne og hendes Datter. Har Du indprentet Dig Alt, lille Guldbrand?"

„Fuldkomment."

„Godt, saa vil jeg liste mig tilbage for at faae en lille Søvn førend de vaagne dernede. Jeg er neppe istand til at holde mine Øine oppe. — Godnat og god Lykke."

Med disse Ord gav Ridderen ham Haanden og vendte tilbage til sit Kammer med samme Forsigtighed som han var kommen.

Guldbrand blev siddende paa Sengekanten, grundende paa det Eventyr, hvori han uformodet fandt sig indviklet. Maaskee tænkte han under denne Taushed paa Poul, der nu for anden Gang skulde møde den unge Frøken Gyldenstjerne, thi hans Øine hvilede alvorligt og dvælende paa Leiet, hvorfra et langtrukkent Aandedrag tilkjendegav en uforstyrret Søvn.

Omtrent en Time forløb saaledes. Et svagt Lysskær faldt ind igjennem Vinduet; da Vaabenmesteren hævede sit Hoved saae han Himlen bag Skoven farves af et blegrødt Skær, som betegnede Morgengryet. Lidt efter blev den dybe Fred, som hidtil havde hvi-

let over Borgen og Landskabet, afbrudt. Man hørte Stemmer og Raab nede i Gaarden; en tiltagende Virksomhed begyndte paa samme Tid i Slottet. Poul vedblev at sove, sorgløs og ubekymret. Guldbrand sad ved hans Side og vaagede over ham, nu som bestandig tilforn.

Larmen tiltog, Heste bleve førte frem, Skraal og jublende Sange tilkjendegav det tillidsfulde Haab, hvormed Bønderne begyndte deres Dagværk; men Guldbrand maatte indskrænke sine Jagttagelser til at lytte, fordi Vinduerne i hans Værelse, som fortalt, vendte ud mod Skoven, følgelig paa den modsatte Side af Gaarden og Vindebroen. Lidt efter forkyndte den aftagende Larm, som omsider endte med en fuldkommen Stilhed, at Toget havde forladt Borgen. Daglyset udbredte sig med et rødgult Skær paa Himlen over Skoven, Spurvene og Svalerne kvidrede under Taget. En tyk Taage steg op fra Kæret og varslede om en varm Dag. Den gamle Vaabenmester lagde sig tilbage paa sit Leie og faldt strax efter i en dyb Søvn.

Det var allerede høit paa Dagen, da Poul vækkede ham. Guldbrand stod op; medens han spændte sine Vaaben om sig, fortalte han Indholdet af Samtalen med Palle. Et forunderligt spændt og bevæget

Udtryk viste sig i Sønnens Ansigt, men han sagde Intet.

„Vi skulle nu begynde en Kamp, min Dreng," vedblev Guldbrand, „forskjellig fra den, vi ventede os igaar, og Du vil faae den værste Deel heri, siden Du baade skal værge Dig mod Fjenden og mod Den, Du agter at forsvare. Lykkeligviis begynder Du dennegang Striden med dit tidligere Uhelds Erfaring. Du vil erindre, at hvad der idag fører den unge Pige sammen med Dig kun maa afgjøres med en Mands Mod, ikke med en Elskers Sukke."

„Frygt ikke," sagde Poul, „mellem hende og mig er Alt glemt, hun er slettet ud af mit Hjerte og af mine Tanker."

Guldbrand taug; hans Mine udtrykte Tvivl. Han lod Poul bevogte Døren, medens han undersøgte Skabet.

„Det forholder sig som Ridderen sagde," udbrød han, „Bunden giver efter og lader sig drage tilbage. Bliv Du nu her tilbage, medens jeg gaaer ud for at vække Palle og see, om de have taget Stangen fra Gangdøren."

Han kastede sit Sværd over Skulderen og forlod Værelset.

Palles Kammer var tomt, og Døren til Trappen stod paa vid Gab. Vaabenmesteren blev ved at gaae,

indtil han midt i Gangen kom til en Dør, der vendte ud mod en Altan eller Svale, som det dengang hed, og som dannede en Overgang mellem begge Taarnene. Fra dette Sted kunde han iagttage Alt hvad der foregik nede i Gaarden og udenfor Vindebroen.

Det Første, hans Øine faldt paa, var et Selskab af syv Personer, der havde forenet sig under Skyggen af et stort Kastanietræ i Gaarden. Midt i den Kreds, de dannede, laa et Viinanker, hvoraf de fyldte deres Bægere. Den meest fremtrædende Person i Selskabet var Ridder Palle, med opknappet Vams, glindsende Kinder og en livsalig og smilende Mine. En af Bønderne havde slynget sin Arm om Ridderens Skuldre, en Anden klinkede med ham. Palle nikkede, lo og opfordrede dem til at drikke. Virkningen af hans Overtalelser viste sig allerede i Bøndernes purpurrøde Ansigter og flammende Øine. Vindebroen var draget ned. I den modsatte Side af Gaarden stode to Fruentimmer ifærd med at fastgjøre nogle store, sammensnorede Pakker af Linned og Klædningsstykker paa en Hest, som en barbenet Dreng derefter trak efter sig ud over Broen. To andre Kvinder havde slagtet en Ko, som hang i et Reb paa Ringmuren, og hvoraf store Stykker bleve nedbragte i Kjøkkenet, for at tilberedes for den bortdragne Skare.

Guldbrand blev pludselig afbrudt i sine Jagtta-

gelser, idet Palle strakte sit Bæger op imod ham og raabte:

„Godmorgen, Vaabenmester! Du seer, at jeg allerede virker i mit Kald og drikker Farvel med mine Venner. Kom ned til os og faae Dig et Bæger med!"

„Nei Tak!" svarede Guldbrand. „Jeg tænker paa at drage hjemad ret snart."

„Det er min Sjæl for tidligt. Tøv en Timestid endnu, saa kunne vi følges ad. Jeg skal være hos Dig, saasnart vi blive færdige her."

„Godt, altsaa om en Time," svarede Guldbrand og forlod Svalen, idet han hørte Ridderen opfordre de kjære Venner til paany at fylde deres Bægre.

Da han kom tilbage til sit Sovekammer lukkede han Døren og stængede den med samme Forsigtighed som om Natten. Derefter aabnede han Bunden paa Skabet og steg ned igjennem Hullet, som Poul igjen lukkede.

Alt syntes at begunstige deres Plan, den bortdragne Skare, Stilheden i Slottet, de drukne Bevogtere, som inden kort Tid vilde være uskikkede til enhversomhelst Modstand. Alene Poul var urolig, hans Kinder glødede og hans Pulse bankede. Et uforklarligt Instinct syntes at lade ham ane en kommende Fare.

Omtrent en halv Time efterat Guldbrand var forsvunden vendte han igjen tilbage, fulgt af Fru

Gyldenstjerne og hendes Datter. Begge vare klædte i Bønderdragt, som imidlertid for mere skarpsynede Jagttagere neppe vilde have været tilstrækkelig til at skjule deres Stand. Fru Gyldenstjerne var meget ængstlig, hendes Træk vidnede om al den Frygt hun havde udstaaet under Troels Harpyts Regimente. Hendes Datter var en ung Pige med et fint og blegt Ansigt, store mørkebrune og straalende Øine, et yndigt Smil, en fuldendt Figur, smaa hvide og smalle Hænder, det var de Egenskaber, der tidligere havde fortryllet Poul, og som endnu i dette Øieblik bragte ham til at skjælve.

Da Thyra Gyldenstjerne fik Øie paa ham, udstødte hun et Udbrud af Forundring, og gjorde en Bevægelse hen imod ham, som tydede paa Gjenkjendelse, men Poul syntes ikke at lægge Mærke dertil; under Indflydelse af den gamle Vaabenmesters alvorlige Øine vendte hans Selvbeherskelse tilbage; han hilste de to Damer tilsyneladende rolig og fattet, men tillige med en Rødme, der var en ligesaa sikker som ufrivillig Tilstaaelse om de Følelser, som i dette Øieblik atter vaagnede ved Synet af Thyra.

„Det er min Søn!" sagde Guldbrand. „Han mener Eder det ligesaa godt som jeg, og I behøver nu ikke at frygte mere, naadige Frue! om Lidt vil Ridder Palle komme herop, saa forlade vi Boller og ride

ad Thyrsbæk til, førend Troels og hans Mænd vende tilbage."

„I troer da, at alle vore Fjender have forladt Boller?" spurgte Fru Gyldenstjerne ængstlig.

„Alle!" gjentog Vaabenmesteren, „paa Sex nær, som i dette Øieblik sidde og drikke nede i Gaarden."

„Siden jeg altsaa ikke har Noget at befrygte, ønskede jeg gjerne at medtage nogle værdifulde Gjenstande fra mit Værelse, førend jeg forlader Boller."

„Jeg tvivler om at I vil finde nogen Gjenstand af Værdi mere," svarede Guldbrand. „I tre Dage have de røvet og plyndret Alt, ligefra Lænkehundens Jernkjæde til Blikskjoldene over de gamle Ridderes Kister i Gravkapellet; hvis Troels kunde, havde han gjerne taget det tomme Slot med sig over Vindebroen."

„Jeg tvivler dog om, at de have fundet det, jeg mener, idetmindste vil jeg overbevise mig derom."

„Hvis I ønsker det, skal jeg gaae derned for Eder."

„I vilde ligesaalidt kunne finde det som de Andre," svarede Fru Gyldenstjerne. Kom, lad os følges ad!"

Under denne Samtale havde Poul og den unge Pige været Tilhørere. Poul stod ved Vinduet, tilsyneladende fordybet i at betragte Skoven, hvis Træer

dannede et Løvtag, saa tæt, at Solstraalerne ikke vare istand til at naae Jorden.

Han havde hidtil ikke vovet den ringeste Hentydning til at han gjenkjendte hende, og følte, at det nærværende Dieblik, medens han anden Gang skulde frelse hende, gav endnu mindre Ret til at omtale en tidligere Forpligtelse. Thyra Gyldenstjernes Holdning og Mine syntes ogsaa beregnet paa at lade ham fatte den Afstand, der var imellem dem, og som hans Fortjenester ikke vare tilstrækkelige til at forringe. Det var i hiin Tid Standen, der overalt viste sig at være den selskabelige Ordens Behersker, en Magt, som flere Aarhundreders Modstand ikke har været istand til at dethronisere; thi Kampen i Aaret 1534 forberedte i Danmark kun Kampen i 1660 og denne sluttede sig i sine Følger igjen til de nyeste Begivenheder i det nittende Aarhundrede, da Folket ophørte at være en Hob, for at blive en Magt. Vi have endelig bragt Standsforskjellen til at forsvinde, vi have tilintetgjort Forrettighederne og Privilegierne, men høre dog endnu bestandig Bjælderne i den gamle Narrekappe klinge. Vi have faaet os en ny Behersker, det er Alt, en mægtigere, men ikke mere værdig i den Forstødtes Sted, en Magt, der eier Sanct Peters Nøgler til at løse og binde, der skaber Graad og Smil, Salighed og Fortvivlelse, Himmel og Helved. Dens Navn er

Guldet. Vi have endelig saaet en Sæd, da vi sønderreve Diplomerne, der først vil kunne høstes af de kommende Slægter, og alligevel vilde en saadan Bevidsthed indeholde tilstrækkelig Løn, hvis den blot ikke støttede sig til et tvivlsomt Maaskee, og hvis disse Slægter ikke vare stillede i en saa umaadelig perspectivisk Afstand, at de næsten forsvinde for vore Øine.

Medens altsaa Poul tilsyneladende beskæftigede sig med at betragte Skoven, iagttog han flere Gange de nysgjerrige og stjaalne Diekast, som Thyra sendte ham. Der laa i hans og hans Faders Fremtræden noget vist Eventyrligt, som behager Kvinden; hun lagde Mærke til den sorgløse Ro, som hvilede over den gamle Vaabenmester, hvis solbrændte Ansigt bar Spor af et Liv, der var rigt paa Begivenheder, paa overstaaede Kampe og Sorger. For alle disse Omstændigheder havde hun en dyb og levende Sands, det Usædvanlige tiltalte hende, det Store henrev hende, hun var begavet med megen Romantik, denne unge Pige, med Følelse, Phantasie og Smag, alle en Poets bedste Egenskaber. Der gives ogsaa langt flere Poeter blandt Kvinderne, end dem, der lade deres Vers trykke.

Da Fru Gyldenstjerne og Vaabenmesteren forlod Værelset, fulgte Poul og Thyra efter. De standsede ved en Dør tæt foran Trappen. Fru Gyldenstjerne hævede Klinken forsigtig iveiret og traadte ind i et

Kammer, hvis Bohave og Indretning tilkjendegav, at det tidligere havde tilhørt en Dame.

De forskjellige Gjenstande i dette Kammer fremstillede ogsaa en vis Pragt, men kun saare faa af de Bekvemmeligheder, som selv den tarveligste Leilighed i vore Dage vilde gjøre Fordring paa. Nogle hoiryggede Læneſtole, hvis brune Læderbetræk var fastslaaet med Messingsøm, stode paa et Gulv af slet sammenføiede Muursteen. Et Birketræes Chatol, med udtunget Messingblik paa Kanterne, støttet paa fire kugleformede og klodsede Been, en Himmelseng med røde og sortstribede Gardiner, og en Kamin, hvis slette Beskaffenhed det sodede og mørkebrune Bjælkeloft vidnede om, blev belyst af et langt og smalt Vindue med smaa runde Blyruder og afdeelt med flere Kryds af tykke Jernstænger.

En af disse Ruder, omtrent sex Tommer stor, var af malet Glas, og forestillede den hellige Jomfru, i en rød Kaabe besat med Stjerner og omgiven af en lyseguul Glorie. De levende og klare Farver, ligesom ogsaa de vellykkede Omrids af dette lille Billede, dannede en skarp Modsætning til den øvrige smagløse Form og Mangel paa Kunstsands, som Oiet overalt mødte, men man erindrer udentvivl, at Glasmaleriet netop i det sextende Aarhundrede havde opnaaet en Fuldkommenhed, som endog vor Tid, til Trods for

Chemiens Hjælpekilder, forgæves søger at vinde tilbage.

Vinduet vendte ud imod Broen; i Baggrunden laa Horsens By og Bygholm Slot, belyst af Solen, hvis Straaler zittrede paa Fjordens lyseblaae Bølger.

Poul og Guldbrand stillede sig ved Vinduet for at iagttage, hvad der foregik nede i Gaarden; imidlertid gik Fru Gyldenstjerne hen til Chatollet. Uden at bekymre sig om den synlige Vold, hvoraf Laasen bar Spor, drog hun Klappen ned og aabnede et hemmeligt Rum under den nederste Skuffe. Hun udstødte et Skrig ved at finde Stedet tomt. Guldbrand vendte sig om mod hende.

„Jeg tænkte det nok, naadige Frue!“ sagde han. „De nuværende Eiere af Slottet have havt tilstrækkelig Tid til at gjøre sig bekjendte med alle Gjemmesteder. Jeg kjender Troels Harpyt.“

„Hvem taler om Troels Harpyt?“ udbrød i det Samme en Stemme i den modsatte Side af Værelset, og da Vaabenmesteren vendte sig, saae han Himmelsengens Gardiner skilles og Troels komme tilsyne bag disse.

I det første Dieblik blev Guldbrand staaende som forstenet. Blandt alle uformodede Hændelser vilde han have anseet den for usandsynligst, at træffe Troels her. Fru Gyldenstjerne foer tilbage og støttede sig til

sin Datter med et høit Skrig. Thyra selv var ligbleg, hendes Øine søgte Poul, der stod ved Vinduet, med Blikket henvendt mod Guldbrand, som om hans Bevægelser vare afhængige af Faderens.

Troels blev siddende paa Sengekanten, medens han triumferende og ondskabsfuldt lagde Mærke til den Forbauselse, han havde foraarsaget.

„Ja, I ventede nok ikke at træffe mig her!“ udbrød han med en hæs og rusten Stemme. „Jeg drak for meget med Ridder Palle inat, derfor forsov jeg mig imorges, da de Andre droge bort. Men Ulykken er dog altid godt for Noget; imidlertid kommer Du og vækker mig og bringer disse to rare Fruentimmer med.“

Guldbrand smilede, kastede et Blik paa Poul, lyttede og hørte Skridt, som syntes at nærme sig fra Gangen. Han havde fattet sin Plan.

„Vi maatte jo sige Farvel til vor Vert, førend vi droge herfra,“ yttrede han og traadte et Skridt henimod Sengen. Men Troels lod ham ikke komme nærmere. Han sprang hen bag Døren, saaledes at han ved den første fjendtlige Bevægelse kunde lukke den mellem sig og Vaabenmesteren.

„Hvem ere disse to Kvinder, som Du bringer med Dig?“

„To af Fru Gyldenstjernes Piger.“

„Hvor har Du truffet dem?"

„De holdt sig skjulte her, af Frygt for Dig og dine Kammerater."

„Og medens vi vare borte, gik de herned for at stjæle i deres Frues Gjemmer," yttrede han med en spottende Latter. „Fy! Du søger slet Selskab, Vaabenmester! — Det er ellers nogle hvide Hænder, disse Tjenestepiger have. I ville altsaa reise herfra?"

„Ja!" svarede Poul, idet han gjorde et pludseligt Spring henimod Døren, „vi ville reise."

Troels foer tilbage, drog Døren til efter sig, brast i Latter og svarede:

„I faaer alligevel at vente lidt endnu."

Med disse Ord skød han Slaaen for Døren, og de Indespærrede hørte ham lidt efter raabe ned fra et Vindue paa Gangen:

„Elsebeth og Kesten, drag Vindebroen op! To Mand op i Taarnene og see, om vore Folk ikke komme tilbage!"

Efter disse Befalinger indtraadte den tidligere Stilhed ude paa Gangen. Nede i Gaarden drog Fruentimmerne Vindebroen op. Palle Graa gik hen til dem, som om det var hans Hensigt at forhindre dette, men paa samme Tid kom Troels tilsyne nede i Gaarden og drog Ridderen med sig op i Værelserne. Endnu inden de forsvandt stødte Guldbrand en af de

smaae Blyruder ud, satte Hovedet til Hullet og raabte ned til Palle:

„Vi ere lukkede inde heroppe!"

Fru Gyldenstjerne skjulte sit Ansigt ved Thyras Bryst og udbrød grædende:

„Gid vi vare blevne i eders Kammer, Vaabenmester! det er ved min Skyld, at vi ere bragte i denne Fare."

„Finder I ikke, naadige Frue, at det kan være ligemeget, hvis Skyld der har bragt os ind i Faren, siden det nu blot kommer an paa at vi redde os ud af den," svarede Vaabenmesteren.

„Men der gives jo ikke længere nogen Udsigt til Redning."

„I skal ikke sige det," yttrede den Gamle. „Vi To som her staae for Eder, have fristet større Nød end denne."

„Maaskee vil det lykkes Eder at slippe ud af Slottet, men vi —?"

Guldbrand trak paa Skuldrene og svarede mild og rolig:

„Min Søn og jeg ville drage bort fra Boller paa samme Tid som I og eders Datter, ikke før og ikke senere."

„I vil da ikke forlade os?" yttrede hun bønligt.

„Nu mindre end nogensinde før," svarede den gamle Kriger.

„Og I!" yttrede Thyra til Poul, med et Blik, der bragte Blodet i hans Kinder, og hun rakte ham Haanden, idet hun tilføiede dæmpet:

„Vil I endnu ikke tilgive en Fornærmelse?"

„Jeg har Intet at tilgive," svarede han med en lav og usikker Stemme.

„I erindrer da ikke mere vort sidste Møde?"

„Nei!"

„Men det er en Feil hos en Soldat at have en saa slet Hukommelse."

„Ja maaskee, jeg ventede blot ikke at høre denne Bebreidelse af Eder."

„Hvorfor ikke? — Nu — I tier, I er altsaa dog fornærmet?"

„O, nei!" svarede han, „men forbauset."

„Hvorover?"

„Fordi jeg synes, at der idag ikke er større Anledning til at erindre vort tidligere Møde, end sidst til at glemme det."

„Hvis I dermed mener mig, saa har I Uret; thi jeg bevarede en levende Erindring om hvad jeg skyldte Eder, næsten i otte Dage, maaskee endnu længere, men I viste Eder ikke, I førte mig til mit Hjem, tog Afsked og syntes dermed at have glemt Alt."

„Hvad kunde jeg da vel gjøre Mere?"

„En Mand skylder den Dame, hvis Ære han beskyttede, hvis Liv han frelste, større Deeltagelse. I burde have besøgt os, om det saa kun var for at give mig Leilighed til at takke Eder."

„Jeg vovede ikke at komme op paa Boller."

„I vovede dog at frelse mig i Kirken."

„Ja!" svarede han med et trohjertigt Smil, „til at frelse Eder havde I ogsaa kun mig alene, men til at vise Deeltagelse herover havde I derimod eders hele Familie."

Poul greb med disse Ord den lille, hvide Haand, som hun strakte ham imøde, og trykkede den til sine Læber; han vovede ikke at hæve sine Øine op til Guldbrand, som betragtede ham med et alvorligt og sørgmodigt Blik. Vaabenmesteren havde behøvet flere Aar til at indprente ham sine Grundsætninger, Poul behøvede kun et Minut, et Smil og et Blik for at glemme dem alle.

„Det gjælder altsaa nu om at lægge en Plan til vor Frelse," sagde Fru Gyldenstjerne til Guldbrand.

„Det troer jeg ikke, Frue, thi i saa Fald vilde den allerede være lagt, maaskee endog udført, siden jeg og min Søn pleie at handle hurtigt, naar vi først have overveiet. For Øieblikket nytter det ikke at lægge Planer."

„Hvorfor?"

„For disse!" svarede den gamle Krigsmand, og pegede ud mod en Hob Mennesker, som, omgivne af en Støvsky, viste sig paa Sandveien ovenfor Kæret. „Der kommer Troels Harpyts Kammerater tilbage," sagde han, „hører I, hvorledes han raaber til dem oppe fra Taarnet?"

„Vi maa altsaa overgive os værgeløse til disse Skjændige?"

„Nei," svarede Guldbrand, „vi maae blot vente, indtil der viser sig et gunstigt Tilfælde for os; naar dette kommer, kan I forlade Eder paa, at vi skulle vide at handle. I og eders Datter maa blot adlyde ethvert af mine Vink uden Ophold, uden Indvendinger, blindt. Jeg vil frelse Eder, saa sandt som jeg ønsker at frelse mig selv."

„Vi skulle adlyde Eder i Alt, min kjære Vaabenmester," svarede Fru Gyldenstjerne skjælvende, „jeg lægger vor Skjæbne i eders Hænder."

„Det er godt," sagde Guldbrand. Derpaa gik han hen til Vinduet og begyndte en Samtale med Poul, for dæmpet til at den kunde høres af de Andre.

„Ak, min Datter!" yttrede Fru Gyldenstjerne. „Vi maa udentvivl befinde os i en meget stor Fare, siden jeg næsten anseer disse to Soldater for vore Lige."

„Det har jeg allerede længe gjort, min kjære Moder," svarede Thyra.

„Længe?"

„Ja, siden jeg hos den Yngste af dem fandt de Egenskaber forenede, som Du lærte mig at agte hos mine Lige."

„Du mener....?"

„Den Dag, vore Venner flygtede i Horsens Kirke og alene han blev tilbage, for at lade sig dræbe eller frelse mig."

De omtalte Mænd nærmede sig imidlertid Slottet. Guldbrand saae Skaren i en lang Række skride hen ad den smalle Vei over Kæret. Nogle af dem vare barbenede, indhyllede i Faareskindskofter, som sammenholdtes om Livet med et bredt Bælte, Andre viste sig i samme Dragt og Bevæbning som den foregaaende Dag. De Flestes Hoveder vare blottede og omgivne af langt, filtret og nedhængende Haar. Deres Bevægelser vare langsomme, deres Miner udtrykte Sløvhed eller feilslagne Forventninger. De bleve idag anførte af en lille, bredskuldret Mand, som skred foran de Øvrige, iført et Brystharnisk og med en tung Stridskølle paa Skuldren. To af Kvinderne lode Vindebroen gaa ned, lidt efter gjenlød Gaarden af de Hjemvendtes larmende Raab og Støi.

Hele Skaren begav sig op til Hallen, hvor Bor-

det stod dækket med de sidste Rester fra Herskabets Kjøkken og desuden med vældige Stykker kogt og smaahakket Kjød, som man spiste med Skeer, da Brugen af Gafler endnu var ubekjendt.

„Naa, hvordan gik det saa?" spurgte Troels, „jeg seer, at Du har været Anfører idag, Drabolt. Bringer Du dygtigt Bytte hjem med?"

„Fanden tage Byttet," sagde Drabolt, „og den, der raadede til Toget. Munkene sloges som rasende Mennesker, det var ikke muligt at komme indenfor deres Mure, og saa dræbte de ovenikjøbet sex af vore Folk."

„Dem har I paa eders Samvittighed, Ridder Palle!" sagde Troels.

„Jeg!" raabte Ridderen, „bliver Du gal Mand. Jeg sagde Dig igaar, at Drslev Munke havde Skatte, men jeg sagde ikke, at de vilde lade være at forsvare dem; Du tvivlede ogsaa om, at jeg var istand til at lære dem Noget, bedøm nu selv, hvad Nytte de have havt af min Underviisning."

„Ja, lad os nu faae noget at spise," yttrede Drabolt, „siden snakkes vi ved om Resten."

Maaltidet begyndte, Kvinderne hentede et nyt Anker op fra Kjælderen, Forbittrelsen over det frugtesløse Tog bedøvedes i Drik. Lidt efter gjenlød Hallen af en almindelig Larm, man sang og omfav-

nede hinanden, svoer og sloges. Troels alene beholdt sit Overlæg og kolde Blod, i hans hele Liv havde kun een Følelse behersket ham, egen Interesse; han besad en vis haardnakket Seighed i at forfølge sine Planer, en Kraft, der tiltog ved Modstand, og som ledet i en anden Retning, maaskee vilde have hævet ham over hans Samtid. Alle hans Planer gik ud paa, under det almindelige Skibbrud at finde en Planke, der kunde bære ham til en sorgløs Fremtid.

Under Maaltidet sad han ved Bordenden i Samtale med Drabolt.

„Vi faae nu at trøste os over vort Uheld," yttrede den Sidste, „en anden Gang kan give bedre Lykke, og som det lader til vil denne Tid vare ved en Stund endnu. Vi talte med en Mand, der igaar var kommen fra Fyen; han fortalte os, at Bønder og Borgere spillede Mestere overalt derovre. Svendborgerne have brændt Orkel Slot og Nakkebølle, Hvidkilde og Rygaard; en Skrædder fra Odense har indtaget Dalum Kloster, Andre have plyndret Næsbyhoved, Æbelø og Hagenskov. Det maa være et lystigt Liv de føre."

„Veed Du hvad," yttrede Troels, „vi ville see at komme over til dem; det gaaer ikke an at tøve længer her, mens den store Mængde af Hertugens Krigsfolk ligge os saa nær."

„Ja, jeg har tænkt paa det," sagde Drabolt, „det er saameget farligere at blive paa Boller, som der hver Dag kommer Soldater nord fra. Mogens Gjøe lader samle sine Mænd paa Clausholm, og ovre fra Thim ved Ringkjøbing vente de Knud Gyldenstjernes Folk, der alle skulle her forbi. — Vi mødte ogsaa en Hob fra Bagge Griis paa Klarupgaard, de laa leirede paa den anden Side Horsens, lidt vesten for Klostret, og ville komme her nedad endnu iaften."

„Men Drabolt!" raabte en Stemme fra den anden Side Bordet, „vi glemme jo vore Fanger. Lad os faae dem herop og snakke lidt med dem."

„Naa, saa I bringe Fanger med," yttrede Troels.

„Ja, gaa ned og hent dem, Elsebeth; jeg har lukket dem ind i Kjælderen."

„Hvor har I faaet dem fra?"

„Vi greb dem underveis, da de søgte at smutte forbi os; det er en Mand og en halvvoxen Dreng, begge klædte som Bønder, men jeg antog, at de vare høiere paa Straa, og tog dem af den Grund med herop."

Det omtalte Fruentimmer gik og vendte tilbage med Fangerne.

Den Ene var en Mand paa henved halvtredsindstyve Aar, med mørke, levende og kloge Øine; han bar Knebelsbart og Hageskæg og fremtraadte med en

Holdning og Værdighed i sit Ydre, som den grove Dragt ikke var istand til at forringe.

Han blev fulgt af en Dreng paa otte eller ti Aar, med et langt, ovalt Ansigt, spids Hage, blege og sygelige Træk. Drengen holdt sig tætklynget til Manden, og betragtede med en vis Ængstlighed de vilde Skikkelser, som stirrede paa dem.

Da disse to Personer traadte ind i Hallen udstødte Palle et Forundringsraab, men under den almindelige Støi lagde Ingen Mærke dertil. Ridderen beherskede sig ogsaa strax efter og blev siddende ved Bordet, medens hans Øine med et Udtryk af den dybeste Overraskelse vedbleve at være rettede paa de to Ubekjendte.

„Hvem ere I, Godtfolk!" udbrød Troels, idet han stod op og traadte hen til dem.

„Vi ere Bønder fra Sallingland," svarede Manden.

„Bønder!" gjentog Troels, „det kan I tilnød bilde Adelsmændene ind, men ikke os. Hvor agte I Eder hen?"

„Ned til min Broder!" svarede Drengen.

„Vi drage sønderpaa," yttrede Manden hurtig, med et alvorligt Blik paa den Lille.

„Hvad siger I dertil, Kammerater?" spurgte Troels. „Er der Nogen af Jer som troer, at denne lille Pøik er en Bonde?"

Med disse Ord tog han Drengen i sine Arme og satte ham op paa Bordet. Bønderne lo. En dyb Rødme foer hen over Drengens blege Kinder, idet han kastede et truende Blik paa Troels og udbrød:

„Uforskammede! hvad vover Du?"

„Det tuder dog Alt hvad af Ulv er kommen," sagde Troels og løftede den Lille ned paa Gulvet igjen. „Naa, I behøve ikke at være bange, vi gjøre Eder Intet, tvertimod, I skulle blive førte hvorhen I ønske det, enten I nu ere Adelsmænd eller Bønder, saa give I os en lille Pengesum for vor Uleilighed og dermed er Alt afgjort."

„Ja, det bliver endda ikke saa lille en Sum, I komme til at punge ud med," yttrede en af Bønderne med et spottende Grin, „for Veiene ere usikkre i disse Tider, og I kunne let træffe paa dem, som istedetfor at nøies med en Deel, toge Alting fra Eder."

Den Mand, som sagde dette, stillede sig efter disse Ord hen for de Fremmede og betragtede dem med et barskt og fjendtligt Blik. Han var iført en Kofte og et Brystharnisk, og bar paa Hovedet en Stormhue med Gitter til at slaa ned over Ansigtet. Den Ubekjendte svarede ham ikke.

„Ja, ja Jakob," yttrede Troels, „lad Drabolt og mig om det. — Du kan tro, vi skal nok faae ham til at betale," tilføiede han dæmpet og med et ond-

skabsfuldt Smil. „Men nu, da jeg har seet eders Fanger, skulle I ogsaa see mine."

„Har Du gjort Fanger, mens vi vare borte, og Du blev liggende i Sengen, for at sove Rusen ud?" spurgte Drabolt.

„Ja vist, lille Jørgen!" svarede Troels. „Nu kan Du selv bedømme, hvilke Du synes bedst om."

Medens han sagde dette gik Døren op, Vaabenmesteren, Poul og de to Damer bleve førte ind i Hallen. Et bedøvende Jubelraab hilste deres Ankomst.

Troels kastede et tilfreds Blik omkring sig, i det almindelige Frydeskrig feirede han sin Triumf.

„Hvad mener Du om disse to rare Fruentimmer?" spurgte han. „De vilde ogsaa liste sig bort, efterat have været skjulte her i tre Dage, men jeg forhindrede dem deri —, mens jeg laa i Sengen, som Du siger, jeg alene, som sov min Ruus ud, skjøndt baade Vaabenmesteren og hans Søn og selv den gamle Ridder hidthenne arbeidede for at faae dem bort, Een mod Tre og de bleve, — halvtreds mod sytten Munke og I løb. Til Belønning herfor beholder jeg nu den Ene af de to Piger, den Yngste, I Andre kunne kaste Lod om den Anden. Er det ikke ærlig deelt?"

„Nei!" raabte en Stemme udenfor Kredsen, og

en af de tidligere omtalte Kvinder sprang hen imod Troels. Hendes Øine funklede af Harme og hendes Stemme skjælvede, idet hun vedblev:

„Du beholder Ingen af de to Fruentimmer, hverken den Yngste eller den Ældste, forstaaer Du mig? Du har en Kvinde i dit Hjem og Du har tre smaa Børn, som skrige af Sult, fordi Du ligger og flakker Landet rundt istedetfor at skaffe dem Føde; hvordan vil det gaa, naar Du bringer endnu Flere til Huset? Ja vist!" vedblev hun med forøget Raseri, da Troels greb hende om Armen og søgte at standse denne Talestrøm, „tru mig kun, slaa mig, som Du pleier, men det hører Gud og Jomfru Maria, Du og hun skulle aldrig sætte Foden over vort Dørtrin, saalænge jeg er tilstede."

„Giv Jer tilfreds, lille Elsebeth!" sagde Drabolt, medens han forlod Bordet og traadte ind i Kredsen, „giv Jer tilfreds; Troels siger jo kun sin Mening, og det har han Lov til; men nu skal han ogsaa høre vor Mening."

Disse Ord vakte en almindelig Opmærksomhed, skjøndt Drabolt talte med en besindig Rolighed, uden at hæve sin Stemme. Kredsen forstørredes, Alle taug, Alle ventede.

Et uhyggeligt og truende Smil foer hen over Harpyts Ansigt, der laa noget Truende og Vildt i

det Blik, hvormed han mønstrede Drabolts brede Skuldre og kolossale Lemmer, idet han gjentog:

„Eders Mening?"

„Ja, Halvtredsindstyves mod Een, det er nok værd at lytte derefter. Du skal ikke føre denne lille Pige hjem i dit Huus, siden Elsebeth ikke vil det, og jeg ikke heller synes derom. Du skal ikke byde og ikke forlange Mere, siden Ingen af os agter at lystre Dig længer; vi ere blevne kjede af det Herredømme, Du fører. — Det var Dig, der lagde Planen til at drage ind paa Boller, men vovede vi Andre ikke det Samme derved som Du? Det var Dig, der deelte Byttet, men Du beholdt Broderparten for Dig selv, og da der ikke var mere at tage, bestjal Du tilsidst dine egne Kammerater."

„Du lyver!" skreg Troels, idet han drog sin Kniv og sprang ind paa Drabolt. Jørgen greb den hævede Arm og vristede Kniven fra ham, saa let og hurtigt, som om det havde været et Barn, hvis Modstand det kom an paa at overvinde. Derefter vedblev han:

„Du stjal fra dine Kammerater, det nytter ikke at Du nægter, hvad jeg selv har seet. Endnu inat, da Du troede os beruste eller sovende, gik Du ind i Kapellet, tog Kalken og Monstranzen fra Altarskabet og listede Dig ud af Boller for at grave dem ned

ovenfor Kæret. Johan fra Broen fulgte med, spørg ham, om jeg taler Sandhed."

Manden med Stormhuen traadte frem, nikkede og svarede:

„Det forholder sig rigtigt; Troels stjal Kalken, og jeg hjalp med at grave den ned."

„Vi aftalte igaar et nyt Tog sammen," vedblev Drabolt, „og mens vi Andre droge ud, mens vore Kammerater bleve dræbte, laa Du herhjemme og sov i din Seng, eller tænkte maaskee paa et nyt Bedrag imod os. Seer Du Troels, derfor ere vi blevne kjede af Dig. Du duer ikke til at slaaes, ikke heller til at dele Byttet, — hvad synes I, Folk, er det en Mand, som vi kunne være tjente med at have til Anfører?"

Medens Drabolt sagde dette slog han begge Arme om Troels, hævede ham op paa sine Skuldre og dreiede sig i denne Stilling med ham omkring i Kredsen.

En bedøvende Latter hilste denne Handling, under hvilken Troels forgæves anvendte al sin Kraft for at rive sig løs. Da Drabolt nogle Dieblikke efter satte ham ned paa Gulvet igjen med tilsvarende Lethed, forøgedes Bøndernes Jubel, man trængte sig omkring ham, trykkede hans Hænder, rakte ham et fyldt Bæger, tømte tyve andre Bægre, kortsagt, hele Banden tilkjendegav eenstemmig hvor fuldkomment

dette sidste haandgribelige Argument havde afgjort Seiren til hans Fordeel.

Troels stod som forstenet i de første Dieblikke efterat han havde naaet Jorden; hans Dine funklede, et blaaligt Skær farvede hans Kinder og Læber, men med den Magt, som et heelt Livs Underfundighed og Forstillelse giver, fattede han sig strax efter, fortrak sit Ansigt til et Smil og udbrød:

„Det er godt, Jørgen, dine Grunde have rørt mit Hjerte; fra nu af skal Du være vor Anfører, Du, som begyndte saa heldig idag, men I kunne alligevel ikke undvære mig til at lægge Planer for Eder, og udtænke listige Opspind. Jeg er Hovedet, Du er Armen, tilsammentagne ere I Oxen, Drabolt dens Horn, men jeg er dens Dine, og Gud naade vore Fjender, saalænge vi ere forenede.“

Denne Ydmyghed og Resignation vandt Alles Hjerter. Troels modtog et ligesaa fuldstændigt Bifald, som man nylig havde ydet Kæmpen.

„Hvad nu den lille Pige angaaer, saa tag hende, behold dem begge To om Du vil, der skal ikke være Strid imellem os for saa Lidt. Er Du saa fornøiet?“

Drabolt havde ikke ventet en saa fuldstændig Eftergivenhed, han betragtede Troels forbauset, idet han modtog hans fremrakte Haand.

„Har Du Lyst til at følge hjem med mig?" spurgte han Thyra.

„Nei Jørgen, det har hun ikke," svarede Poul, idet han traadte hen til Thyra, „og Du vil heller ikke tilføie den stakkels Pige noget Ondt, saafandt som jeg anseer Dig for den bedste Karl af alle dem, her ere tilstede."

„Hvad kommer det Dig ved? — Og hvorfor skulde jeg ikke beholde hende og tage hende hjem med? Jeg bliver en gammel Mand snart, jeg boer alene og har ingen Kvinde, som Troels, der kan forbyde hende at træde ind i mit Huus."

„Staaer Du maaskee i noget Forhold til hende, lille Poul?" spurgte Troels.

„Ja!" svarede Ridder Palle, „hvorfor skulde han ellers ville frelse hende?"

Under denne Forhandling udtrykte den unge Piges Ansigt en dødelig Angest, men uagtet dette lidende Udtryk havde hendes Skjønhed maaskee aldrig virket mere mægtig og henrivende. Den grove Dragt var heller ikke istand til at skjule hendes Figurs Fuldkommenheder, medens hun lænede sig til Fru Gyldenstjerne, undseelig og skjælvende, og med halvtilslørede Blikke, der frygtede for at møde de afskrækkende Billeder, Hallen i dette Dieblik fremstillede.

„Kjender Du ham?" spurgte Drabolt, medens

han traadte hende nærmere og lagde sin Haand paa hendes Arm.

Thyra nikkede, hun var ikke istand til at svare.

„Hun er maaskee hans Kjæreste," yttrede Troels.

„Ja!" svarede Poul.

„Er det sandt, Vaabenmester?"

„Du kan spørge hendes Moder derom," sagde Guldbrand barskt.

„Og I holder af hende, Krigsmand?" vedblev Drabolt betænksomt.

„Ja!" gjentog Poul, „jeg elsker hende, inderligere end nogen Anden i denne Verden." Og da først denne rige Kilde i hans Bryst var aabnet, vedblev han med en Stemme, der syntes at skjælve over dens egen Dristighed, og med et Blik, der dvælede mod Jorden, forlegen og bange for at møde de Andres, som han troede hvilte paa sig:

„Hun var den Første og hun vil være den Eneste, jeg nogensinde kommer til at elske."

Han havde frygtet Guldbrands og Fru Gyldenstjernes Blik; Ingen af dem saae paa ham, Vaabenmesteren støttede begge Arme paa sit lange Sværd, et Skridt foran den gamle Dame — Begge antoge disse Ord for at høre med til hans Rolle. Alene over Thyras Ansigt hvilede en stærkere Rødme medens

Poul talede, hendes kloge Øine antog et Udtryk af nysgjerrig Overraskelse, da hun hævede dem op til ham.

Drabolt stod ligesom fordybet i Tanker, medens han betragtede Poul og Thyra.

„Siden Du holder af hende, skal Du ogsaa beholde hende," sagde han lidt efter. „Det er Synd at skille dem ad, som elske hinanden."

„Hvad for Noget!" raabte Troels, „— Du er altsaa bange for Bymændene i Horsens?"

„Nei!" svarede han, idet han hævede sit Hoved, og med den ene af sine brede Hænder strøg Haaret bort fra Panden. „Saa bange er jeg ikke for nogen Mand i Verden, at jeg skulde give hende bort af Frygt. Men jeg har selv engang prøvet hvad det var at skilles fra Den, man bar i sit Hjertes Løndom. Dengang jeg var ung som Du, Krigsmand, havde jeg ogsaa en Kjæreste; vi holdt af hinanden og glemte Sporefogdens Svøbe og Sult og Nød, imens vi vare sammen. Saa fik Herremanden hende at see og skilte os ad; mig lod han sælge paa Kolding Marked og hun blev ført op paa Gaarden. Der døde hun fjorten Uger efter, paa Hellig Kyndelmisse Aften. Fra den Tid har jeg levet alene. Jeg fik mig aldrig nogen Kjæreste siden, men imellemstunder kommer hun mig i Tanken endnu, og for hendes Skyld skal Du beholde Den, Du holder af."

Ridder Palle afbrød den Stilhed, som fandt Sted i Hallen, da Drabolt taug.

„Du er en flink Karl, Jørgen Drabolt. Kom og lad os drikke et Bæger Viin sammen.“

„Jeg er bleven ganske rørt,“ sagde Troels og tørrede Øinene med en forstilt Sørgmodighed. „Men siden Du har gjort saameget for disse To, synes jeg, Du burde gjøre Mere endnu.“

„Hvad da?“

Troels bøiede sig over mod ham og hviskede:

„De holde Dig min Sjæl for Nar, lille Jørgen, og have blot fundet paa denne Udflugt, for siden at lee Dig ud. Mærker Du ikke det?“

„Hvad skulde Jørgen gjøre Mere for dem?“ spurgte Johan fra Broen.

„Lad os gjøre deres Bryllup iaften,“ sagde Troels.

„Ja!“ raabte Bonden, „det er godt, de skulle have Bryllup paa Boller, Kapellet er nær herved, og vi ere Vidner i tilstrækkelig Mængde. Siden faae vi os en lille Fest i samme Anledning.“

„Vidner er her nok af,“ gjentog Drabolt, „men ingen Præst.“

„Aa jo, han fattes ikke heller.“

„Hvad mener Du?“

„Der staaer han," sagde Troels og pegede paa den ene af Drabolts Fanger.

Den Fremmede, som saa uformodet saae sig draget ind i Forhandlingen, blev bleg; han søgte at nægte, men Troels afbrød ham:

„Det nytter ikke hvad I siger, Hr. Peder Skave. For ti Aar siden hørte jeg Eder prædike paa Torvet nede i Stolpe om Luther og hans nye Lære. Jeg tænker, at I maa kunne vie de to Trolovede."

Skave fik ingen Leilighed til at svare, Bandens Jubel opfyldte Hallen.

„Til Kapellet! til Kapellet!" raabte de.

„Hvad kan det nytte at gaae til Kapellet," sagde Drabolt, „der kan dog ikke blive noget af Brylluppet."

„Hvorfor ikke?" spurgte Troels.

„Fordi Du har plyndret Altaret. Du maatte da først bringe Monstranzen tilbage."

Troels betænkte sig, han havde ikke beregnet denne Omstændighed; han kastede et skummelt og hadefuldt Blik paa Jørgen og beredte sig til et nyt Offer.

„Vi kunne jo skikke Johan fra Broen ud efter den," svarede han.

„Det er godt," sagde Johan, „jeg skal være her tilbage i en Fart."

Han tømte et Bæger Viin og forlod Hallen.

Medens denne Forhandling fandt Sted, havde

Ridder Palle og Vaabenmesteren været indviklede i en ivrig Samtale; idet Guldbrand traadte tilbage, henvendte Fru Gyldenstjerne sig til ham, og udbrød med en Stemme, der skjælvede af Angest:

„O, min Gud! hvad skulle vi gribe til?“

„Ja, nu er det Tilfælde indtruffet, som jeg talte om imorges,“ svarede Vaabenmesteren med et listigt Smil.

„Hvilket Tilfælde?“

„Det vi skulle søge at benytte.“

„Det er forsilde,“ hulkede hun, „vi ere fortabte.“

„I skal ikke sige det,“ svarede han, „nu troer jeg tvertimod, at vi ere frelste.“

„Frelste?“

„Ja, nu kommer Turen til mig.“

Med disse Ord sneg han sig hen til de to Fremmede. Strax efter forlode Guldbrand og Drengen Hallen, uden at Nogen i den almindelige Bevægelse syntes at lægge Mærke dertil. Lidt senere var det, at Johan fra Broen blev sendt bort for at hente Monstranzen.

Imidlertid saae Poul den Rødme, hans Ord havde fremkaldt hos Thyra, vexle med en Dødsbleghed ved Harpyts Forslag. Hun syntes at lide saameget i dette Øieblik, at han bøiede sig over mod hende og hviskede:

„I skal ikke være bange. Jeg kunde vel nylig give mit Hjertes bedste Hemmelighed til Pris for at frelse Eder, men der vil Andet til end Tvang, hvis jeg skulde ønske at seire."

I samme Dieblik blev Thyra revet fra hans Side, en Kvinde satte en Krands paa hendes Hoved og stillede hende i Spidsen af den Række, som nu ordnede sig for at gaae til Kapellet. En Anden greb Moderen under Armen og tvang hende til at følge med sig.

Troels triumferede. Han kjendte ikke Fru Gyldenstjerne eller Thyra, da Begge først efter hans Bortreise fra Boller havde taget deres Ophold paa Slottet, imidlertid havde han en Formodning om deres Stand; han vilde det Onde af Tilbøielighed og Lyst til at hævne sig paa enhver i hans Dine Begunstiget og drage dem ned til sig.

Saaledes skred Toget fremad og var ifærd med at forlade Hallen, da man hørte en Hest galoppere over Vindebroen. I det Samme saae Fru Gyldenstjerne den gamle Ridder Palle med et smilende og tilfreds Aasyn vende sig bort fra Vinduet.

„Hvem kommer der?" udbrød Troels.

„Det er Johan, som rider bort efter dit Sølvtøi," svarede Drabolt, idet han stak sin Arm under Harpyts og drog ham med sig hen til Rækken.

Slotskapellet laa for Enden af en lang Gang, som begyndte udenfor Hallen. Da Skaren kom ud paa Gangen lød et dæmpet Klagesuk fra et af de næste Værelser, men Ingen lagde Mærke dertil, saameget mindre som en Bonde, der gik imellem Poul og Peder Skave, lidt iforveien havde hentet et Tudeinstrument, dannet af et Kohorn, paa hvilket han blæste en Marsch, hvis bedøvende og gjennemtrængende Toner i hans Mening meget bidrog til at forhøie Optogets Høitidelighed.

Under disse Begivenheder var Dagen næsten forsvunden. Da Skaren kom ind i Kapellet, kastede Aftensolen sit rødgule Skær hen over de gamle Skjolde, som vare ophængte paa Væggen. En Svale havde fundet Vei igjennem de sønderslagne Ruder og sad kvidrende paa en af de gamle Ligfaner, som vare fastgjorte i Muren over Ligene under Kapellets Gulv. Det var Livet, der jublede over de Dødes og Glemtes Grave.

Kvinderne droge Fru Gyldenstjerne og Thyra op paa den ene Side af Altaret. Poul stod ligeoverfor, mellem to Mænd, hvoraf den Ene, idet de forlode Hallen, havde været saa heldig at overskære hans Skulderbelte og rive Sværdet fra ham, saaledes at han nu befandt sig fuldkommen værgeløs. Troels førte Præsten op til Altaret. Den øvrige Deel af

Banden stillede sig imidlertid i en Halvkreds omkring Hovedpersonerne i det følgende Optrin.

Da Peder Skave stod paa Altaret, vendte han sig om mod Bønderne, hævede sin Stemme og sagde:

„I have tvunget mig til at følge Eder herhid, og al min Modstand var forgæves; men ingen menneskelig Magt skal kunne tvinge mig til at forbinde disse To mod deres Slægtninges Ønske. Hvis I ikke blues, I Forblindede! ved at forfølge eders Voldsgjerning til dette hellige Sted, hvor Døden og Freden har hjemme, saa frygt idetmindste Kongen, hvis Magt kun befinder sig faa Mile borte, frygt fremfor Alle den retfærdige Gud, der i dette Øieblik bespottes, og som sender Straffen i Brødens Fjed.

„Ærværdige Fader!“ sagde Troels, og bøiede sig med et spottende Smil. „Kast eders Blik omkring paa disse Mænd. Enhver af dem har tilbragt sit Liv med at fede det Herskab han tjente, vore Herrer tillode os kun at hvile, for at vi kunde faae Kræfter til at trælle paany, de beholdt Overflod, Glæde og Lykken for dem selv, os gave de Savnet. I disse Dage er det første Gang, at vi feire vor Frihed, det er vor Hviledag, vor Søndag, vi ere komne sammen for at fornøie os, og nu, siden Herremændene ere løbne bort, vil Præsten træde i deres Sted og forbyde os vor Glæde. Er det Ret? — I talte om det hellige Sted,

hvorpaa vi befinde os. Ja vel, de afdøde Herrer til Boller ligge i deres Klædeskister nede i Hvælvingen under vore Fødder. Hvis I kjendte Slottet saa godt som jeg, vilde I vide, at Kapellet er bleven indrettet af en af de forrige Eieres Dagligværelser, og hvad Freden og Helligheden i disse angaaer, skal jeg derom fortælle Eder en Historie. Hør vel efter, Præst, I kan lære deraf. Paa det Sted, hvor I nu staaer, havde Jomfru Munk sit Sovekammer. En Dag kom hun ind og saae Ternen pyntet med hendes Høitidsdragt og med Staalspeilet i Haanden udbryde: Nu er jeg ligesaa kjøn som vor Jomfru. Jomfru Munk slog hende til Jorden med Speilet, bandt hende dernæst fast til Ovnen, hvori man fyrede fra det næste Værelse og stoppede hende en Handske i Munden. Efterat dette var fuldbragt, aflaasede hun Døren, gik ud og sagde til Folkene: Nu rider jeg ad Bygholm til, naar jeg kommer hjem, vil jeg have mig et Bad, lægger derfor bravt i Ovnen. — Det gjorde de. Da Jomfruen kom tilbage, var den stakkels Terne død, — forstaaer I, jeg mener opbrændt. Men Jomfru Munk tog Speilet, holdt det over Ligets fortrukne Ansigt og sagde: Døm nu selv, hvem af os der er den Kjønneste. — Saaledes staaer det til med dette Steds Hellighed, ærværdige Herre! Bag Altaret kan I endnu see Hullet, hvorigjennem Bilæggerovnen gik

ind i Jomfruens Kammer. I nævnede ogsaa Kongen, som vilde komme for at lænkebinde os paany. Hvor er hans Magt, hvis vi ikke give ham den, og hvor er hans Rige, hvis vi ikke kjøbe det til ham med vore Armes Kræfter, med vort Blod, vort Liv? I nævnede ogsaa Gud og hans Retfærdighed. Hvad er da Gud, og hvor er hans Retfærdighed, som nu har sovet i to hundrede Aar saa haardt, at den ikke kunde høre vor Graad og bønlige Klage, og som sad og saae paa, at Herremanden satte Foden paa vor Nakke, saae Bonden sælges, hans Kvinde vanæres, hans Børn dø af Hunger og Kuld? — Nei, Peder Skave! der vil Mere til for at bevæge os. Tal om Kongen til Adelen, der beiler til hans Gunst, tal om Gud til de Rige, der have modtaget Godt af ham, eller til Munken, der mæskes, for at snøvle Bønner og latinske Messer, for Trællene er der ingen Gud, han kjender os ikke, han hjælper os ikke. — I forsikkrede os endelig om, at ingen menneskelig Magt skulde bringe Eder til at vie de to Unge der. Jeg skal tvinge Eder dertil, jeg, som fæster min Kniv her foran mig i Altarets Rækværk, og som vil være evig fordømt, hvis jeg ikke ligesaa sikkert skal fæste den i Eders Bryst, hvis I vægrer Eder, naar Tiden kommer. — Taler jeg tydeligt nok, ærværdige Peder Skave?"

Et bedøvende Jubelskrig overbeviste Troels om, at han idetmindste havde talt tilstrækkelig tydeligt for den Deel af Tilhørerne, for hvilken hans Ord nærmest vare beregnede.

Der forløb nogen Tid, i hvilken man ventede paa Johans Tilbagekomst; Solen gik ned, de sidste Straaler brødes i de grønne Ruder, den almindelige Utaalmodighed gav sig Luft i gjentagne Opfordringer til at begynde Vielsen.

„Er det værd vi tøve længer, Jørgen Drabolt," sagde Troels, Johan kommer maaskee slet ikke tilbage med Monstranzen, og Vielsen lader sig vel ogsaa forrette uden den."

Drabolt svarede ikke; i hans Ansigt afprægedes en synlig Kamp; han udstrakte Haanden for at holde Troels tilbage, men han betænkte sig igjen og sank hen i den tidligere Taushed. Troels skred hen til Thyra for at føre hende op til Altaret.

Fru Gyldenstjerne havde trods sin Frygt hidtil vedligeholdt en ydre Ro, hun stolede paa Guldbrand, haabede paa Frelse, selv da Bønderne førte hende ind i Kapellet, fordi det ligger i den menneskelige Natur, saa seent som muligt at fæste Lid til Ulykken. Først da Troels kom for at føre Thyra bort, forsvandt dette Haab; hun udstødte et gjennemtrængende Skrig og kastede sig om Datterens Hals.

„Lad fare at klage og græde," sagde Kvinden, som sad ved hendes Side. „Det er jo en kjøn ung Mand, eders Datter faaer; han seer ud til at kunne bjærge Føden til hende."

Thyra stod for Altaret, fra den modsatte Side førte man Poul hen til hende. Paa samme Tid trak Harpyt sin Kniv ud af Rækværket og stillede sig ved Præstens Side.

„Nu, ærværdige Herre!" sagde han, „lad os engang see, hvem der bedst holder Ord, Præsten eller Trællen."

„Jeg ønsker nok, at min Fader skal være tilstede, førend denne Vielse fuldbyrdes," sagde Poul, som hidtil havde holdt sig taus, og som selv i dette Dieblik bevarede en Soldats Holdning og Rolighed ligeoverfor sine Fjender.

Troels studsede og saae sig spørgende om i Bøndernes Kreds.

„Vaabenmesteren!" raabte han. — „Guds hellige Død! hvor er Guldbrand?"

„Jeg er bange for, at han er løben sin Vei," svarede Palle, som pludselig kom tilsyne i Kapellets aabne Dør, „og hvad det Værste er, han har vist taget Drengen med sig.

„Aa, hvad Magt ligger der vel paa en Chordreng!" svarede Troels.

„Du skal ikke sige det," svarede Palle. „For at faae denne Chordreng i deres Magt vilde Lybekkerne fylde din Hue med Joachimsdalere; ikke rettere jeg saae, var det Prinds Johannes, som Geistligheden paa Herredagen satte under Oluf Nielsen Rosenkrands's Værgemaal og gav Peder Skave til Hovmester."

„Prinds Johannes!" raabte Troels med en ubeskrivelig Forbauselse. „Det er umuligt."

„Ja, det kan gjerne være," sagde Palle.

„Er det sandt?" spurgte Drabolt Præsten.

„Ja!" svarede denne, „for en halv Time siden var Prinds Johannes Fange i dette Slot."

„Jeg troede, at han opholdt sig i Nyborg," bemærkede Troels.

„Der boede vi, indtil Borgernes Oprør begyndte; Oluf Rosenkrands og jeg besluttede da at flygte med Prindsen til Lehnsmand Ditlef Brokdorf paa Sønderborg Slot, men vi fandt hele den sydlige Deel af Fyen spærret af Oprørerne, derfor seilede vi med en Fiskerbaad over til Biergeherred, for overland at naae vort Bestemmelsessted."

„Og hvor blev Oluf Rosenkrands af?"

„Han holdt sig skjult under Bygholm Møllebro, medens I grebe Prindsen og mig."

„Hvor er Prindsen nu?"

„I dette Dieblik haaber jeg til Gud, at han er frelst."

„Af hvem?"

„Af den brave Vaabenmester," svarede Palle, „han har ogsaa isinde at frelse disse to Damer, som her staae."

„Det gad jeg dog seet paa," sagde Troels.

„Ja, hvis Du ønsker at see det, saa behøver Du blot at kigge ud af Vinduet."

Endnu medens Ridderen talede, hørte man Lyden af en Tromme nede fra Gaarden. Troels styrtede til Vinduet, udstødte et Skrig og sprang tilbage; han havde seet en Afdeling Soldater, bevæbnede med Musketter og brændende Lunter marschere ind over den nedladte Vindebro.

„Alle Helgene!" skreg han i den heftigste Angst, „vi ere forraadte, Gaarden er fuld af Krigsfolk. Hvem har lukket op for dem?"

„Jeg," svarede den gamle Ridder, „som nu tager mig den Fribed indtil videre at lukke I for Eder."

Dermed slog han Kapellets Dør i og skød Skaaden for udvendig.

Vaabenmesteren havde som sagt forladt Hallen tilligemed den unge Prinds, forend Johan fra Broen blev bortsendt efter Monstranzen; han gik ind i et Værelse ved Enden af Gangen; idet Johan kom forbi,

aabnede han Døren, greb ham og drog ham ind til sig. Her blev han bundet og kneblet. Derefter tog Guldbrand hans Hjelm og Kofte, slog Visiret ned og bortfjernede sig med Prindsen. Nede i Gaarden blev Vindebroen kun bevogtet af en Kvinde, som i dette Øieblik førte en Samtale igjennem Kjælder vinduet med Folkene i Kjøkkenet. Det foregaaende Optrin havde lokket alle Mændene op i Hallen. Da Vaabenmesteren bemærkede dette, skød han sit Slagsværd fra Armen tilbage paa Ryggen, sadlede en Hest og red uhindret bort, idet Kvinden udentvivl antog ham for Johan fra Broen. Det var Guldbrands Hensigt, ifølge Aftalen med Ridder Palle, at bringe Prindsen ind til Horsens og derefter forlange Hjælp hos Bymændene, men da han omtrent var kommen midt ud paa Sletten, traf han den samme Skare Bevæbnede, som Drabolt og hans Mænd havde mødt om Morgenen. Anføreren, en Foged fra Klarupgaard, tilbød sin Hjælp efterat have hørt, hvorledes det stod til paa Boller, Guldbrand satte sig i Spidsen for de Bevæbnede og red med sytten Mand tilbage til Slottet, medens en af Soldaterne blev hos Prindsen i en lille Hytte nordvest for Kæret. Palle Graa ventede dem og nedlod Vindebroen, da han saae Vaabenmesteren ride over Vasen. Dette tildrog sig just som Troels sluttede sin opbyggelige Tale i Kapellet.

En almindelig Modløshed fandt Sted blandt Bønderne, efterat den gamle Ridder havde laaset Kirkedøren. Den samme Skare, som faa Øieblikke iforveien havde anseet sig for Herre over enhver Hændelse, trodset og fordret Alt, viste sig nu taus og ydmyg, søgte Opmuntring og Raad og fandt kun Frygt og Uvished i hverandres nedslagne Miner.

Oppe paa Altaret aabnede paa samme Tid Troels Harpyt en Lem i Gulvet og steg ned igjennem Aabningen.

„Nu er det nok bedst, at see sig om efter et Smuthul,“ sagde han, idet han drog Lemmen tilbage og forsvandt.

Drabolt trak paa Skuldrene og tilkastede ham et foragteligt Blik.

„Følg efter ham, Jørgen,“ sagde Paul.

„Nei!“ svarede Kæmpen.. „Lad ham kun løbe sin Vei, han duer dog ikke til Andet. Jeg bliver her.“

„Men Du vil ikke kunne frelse Dig, naar Soldaterne komme.“

„Jeg tænker heller ikke paa mig selv, men paa disse,“ svarede han med et Blik paa Bønderne.

„Jeg beder Dig, flygt!“ vedblev Poul, „enhver Modstand er dog forgæves.“

„Det er heller ikke for at gjøre Modstand, jeg tøver. Jeg agter blot at dele Skjæbne med mine

Kammerater. Hvis det gaaer dem galt, skal det ikke gaa mig bedre."

„Og hvis I blive frelste?"

„Ja, hvis vi blive frelste," svarede han og rystede sit lange Haar fra Panden, „saa vil Kongen faae sig en Stridsmand, som han skal kalde god og lade gjælde for To, men jeg siger ikke hvad han hedder."

„Imidlertid kunde Du vise mig den Villighed, at lade mig faae mit Sværd tilbage; dine Kammerater betragte de to stakkels Kvinder med mørke og truende Blikke."

„Ak! hvem troer I vel tænker paa dem nu," svarede Drabolt. „Modet er borte, alle vore Vaaben ere jo desuden blevne tilbage i Hallen. — Giv Krigsmanden sit Sværd, Bertel, Du agter vel ikke at bruge det."

Bonden adlød. I det Samme raabte en Anden fra Vinduet, som vendte ud imod Skoven:

„Der svømmer Troels Harpyt over Graven. Han maa være krøben ud af Lufthullet nede i Kjælderen. See, nu har han naaet Skoven, — han er frelst!"

„Hvad kan det nytte Eder, som ikke kunne svømme," sagde Drabolt sørgmodig.

Lidt efter hørtes Skridt paa Gangen udenfor, Slaaen blev skudt fra og Døren fløi op. Man saae en Skare Mænd og en dobbelt Række af Bøssepiber,

som sænkede sig ned mod Bønderne. Foran disse gik Vaabenmesteren ind i Kapellet. Et almindeligt og bønligt Skrig hilste ham. Guldbrand skred op til Altaret igjennem Rækken, som paa begge Sider aabnedes for ham.

„Hvad er her skeet?" sagde han, med et ængsteligt Blik paa Poul.

„Endnu Intet," svarede Peder Skave. „Himlen sender Eder i det heldigste Dieblik."

„Vaabenmesterens mørke Ansigt opklaredes, han vendte sig mod Drabolt:

„Hvor er Troels Harpyt bleven af?"

„Han løb sin Vei, da I kom."

„Og Du?"

„Troels følger sit Hoved, jeg mit."

„Du er en brav Karl, Jørgen Drabolt," sagde Guldbrand.

„Mener I det, Vaabenmester?"

Vaabenmesteren rakte ham Haanden. Jørgen tog den og trykkede den mellem begge sine; hans Kinder rødmede og hans Læber skjælvede. Han forsøgte at tale, men det vilde ikke lykkes, endelig hviskede han:

„Hvad vil I gjøre ved de stakkes Bønder dernede?"

„Vær uden Frygt for dem. Jeg er ikke deres Dommer."

Med disse Ord gik han til Fangerne og førte dem ned fra Altaret.

„Gjør lidt Plads, Folk!" sagde han, „og tager eders Huer af for Fru Gyldenstjerne og hendes Datter."

Efter denne Opfordring, som øieblikkelig blev adlydt, skred han ind imellem den tilbagevigende Mængde, Soldaterne traadte tilbage og Døren blev atter lukket i Laas, da Vaabenmesteren og hans Fanger havde forladt Kapellet.

Medens Poul og Ridder Palle sadlede Hestene, løste Guldbrand den bundne Johan fra Broen og tog sine Vaaben tilbage.

Lidt senere saae man den befriede Skare ride over Vindebroen, anført af Vaabenmesteren. Da de kom ud paa Sletten skiltes Palle fra dem, for at vende tilbage til sine Munke. Guldbrand drog med de Øvrige ned mod Thyrsbæk, hvorfra Hertug Christian, som vi vide, forberedte Toget mod Fyen.

Andet Capitel.

Hververne.

Den følgende Morgen forlod Prinds Johannes og hans Hovmester Guldbrands Selskab. Ved Afskeden gav den lille Prinds Vaabenmesteren en Kjæde, som han bar om Halsen.

„Denne Kjæde," sagde han, „gav Hertug Christian mig, da vi sidst saaes; naar Du kommer til hans Leir kan Du bringe ham min Hilsen og fortælle, at Du frelste hans Broders Liv."

„Nei, min naadige Herre!" svarede Vaabenmesteren smilende, idet han kyssede Prindsens Haand. „En saadan Hændelse glæder man sig over, men man omtaler den ikke."

De skiltes. Peder Skave drog med Prindsen ned til Apenrade, for derfra at tage over til Sønderborg. Guldbrand og hans Søn derimod rede mod Øst, ind igjennem Bjergeherred, for at bringe Fru Gyldenstjerne og hendes Datter til en Slægtning paa Nebbegaard, nedenfor Veile.

Poul red ved Vaabenmesterens Side, ordknap og tilbageholden. Han havde om Morgenen nærmet sig Thyra med den Fortrolighed, som Følelsen af en fælles gjennemlevet og beseiret Fare maatte fremkalde;

han fandt hende ogsaa blid og venlig som tilforn, men tilsyneladende uden Erindring om det Skete. Denne Erkjendelse berørte ham smerteligt, han drog sig tilbage og tilkæmpede sig i Dagens Løb et Herredømme over sig selv, en Ro og Sikkerhed, som fuldkommen skjulte de modstridende Følelser, for hvilke han vedblev at være et Bytte. Thyra Gyldenstjerne lod til at finde Behag i at fremkalde Ytringer af denne skjulte Kamp, uden at det lykkedes hende; det var heller ikke blot hendes Øine, der hemmeligt søgte hans: Guldbrand havde ubemærket været Vidne til Alt, idag som igaar hjalp han Poul med at stride og seire.

„Jeg har sagt Dig det, min kjære Søn!" hviskede han, med Øinene rettede mod Thyra, „paa den Mark, hvor Du nu kæmper, saaer man Roser, men høster kun Torne."

I Begyndelsen syntes Thyra forbauset og utilfreds over denne vedvarende Ro hos Poul, hun følte for første Gang, at der ligeoverfor hende kunde gives en Villie, som hun ikke deelte, en Magt, som ikke var hendes underdanig. Imidlertid viste Pouls Selvfornægtelse hende en ny Egenskab, som hun nødtes til at beundre. Hun tilstod for sig selv, at han var ung og smuk, at hans Holdning og Adfærd ikke stod tilbage for de meest Begunstigede af hendes Bekjendt-

skab, enhver Sammenligning faldt ud til hans Fordeel, og Dommen maatte i dette Tilfælde være retfærdig, siden Dommeren var forud indtaget mod ham.

Under de hyppige Pauser i den fælles Samtale tilbagekaldte hun sig hans Hengivenhed og hendes tidligere Ringeagt, den Tilstaaelse, Drabolt havde aflokket ham, og den Undseelse, hvormed den blev aflagt. Alle disse Følelser tilsammen gik i dette Dieblik dog ikke ud paa at tilfredsstille hendes Hjerte, saameget som hendes Forfængelighed. Saaledes svandt Dagen, og de naaede Nebbegaard. Poul og Thyra skiltes, uden at de oplevede Begivenheder, Tiden, eller den smukke Egn, der undertiden ogsaa udøver sin Indflydelse paa ungdommelige Gemytter, syntes at have bragt dem nærmere hinanden. Alene deres Tanker vedbleve at være formælede.

Næste Middag naaede Vaabenmesteren og hans Søn Hertugens Leir, hvori man samme Morgen havde modtaget Befaling til at bryde op for at gaae ned til Stranden ved Lyngsodde. Hæren bestod af henved ni hundrede Mand, Ryttere, Skytter og Landseknægte, sammensat af den jydske og holsteenske Adel, i Forbindelse med det Antal Bevæbnede, Adelsmændene efter deres Gaardes Størrelse vare pligtige at yde. Med Undtagelse af to hundrede Skytter fremstillede de øvrige Soldater en broget Uorden i Bevæbning og Dragter.

Skytterne, Hærens Kjærne bare derimod eensdannede Stormhuer, Brystpandser, Knæbuxer, Bøsser og Fourquetter, et Instrument, som de under Marschen slæbte efter dem paa Jorden, hæftet i en Løkke til Armen, og som hindrede Mandskabets Bevægelser. I Kampen stødtes denne Fourquette eller Musketgaffel ned i Jorden, til Anlæg for Bøssen, medens den blev affyret med en Lunte. Omkring Livet bare Skytterne en Rem, hvortil var hæftet en Sabel og en Mængde smaa Krudtflasker af tykt Læder.

Vaabenmesteren søgte forgæves efter Hertugen og Mogens Gjøe. Begge vare dragne fra Thyrsbæk om Morgenen med en Afdeling Ryttere, der skulde overføres fra Treldenæs. Han havde imidlertid neppe opholdt sig en Time i Leiren, forend han modtog Befaling til at indfinde sig hos Feltherren, der ventede ham i sit Telt.

Guldbrand fulgte Landseknegten tilbage, lod sig melde og traadte ind i Teltet.

Han saae en høi Mand for sig, med et strengt og bydende Ydre. Hans høie og hvælvede Pande røbede Tænksomhed og Kløgt, de skarpe og bestemte Linier omkring Munden vidnede om en fast og urokkelig Villie. Det var Johan Rantzau, hiin Tids første Feltherre i Norden, lige bekjendt for sit Mod og den barske og skaanselløse Strenghed, hvormed han be-

handlede sine Undergivne. Han var iført en brun Klædes Trøie og Beenklæder med Puf af lyseblaat Silke. Harnisk, Hjelm og Kaarde hang paa Stagen, som støttede Telttaget.

Da Lærredet droges tilside reiste Rantzau sig op fra et Bord, ved hvilket han hidtil havde været beskæftiget, og traadte nogle Skridt imod Udgangen, hvor Lyset var stærkere. Vaabenmesteren gjengjeldte hans prøvende og faste Blik med et ikke mindre bestemt. Maaskee udøvede dette Diekast, eller snarere de beslægtede Egenskaber, som her mødtes, en vis magisk Indflydelse paa Begge, thi Generalen udstrakte sin Taushed længere end almindelig og Guldbrands majestætiske Skikkelse syntes at voxe under hans Jagttagelse.

„Er Du Vaabenmester Guldbrand?" spurgte endelig Rantzau.

„Ja, General! det er mig. Landseknegten bragte mig eders Bud, førend jeg havde faaet Tid til at pudse Støvet af mig, og jeg kommer fra en lang Reise."

„Det er godt, vi ere heller ikke samlede her for at pynte os."

„Nei jeg veed det," svarede Guldbrand, med et Udtryk, som kunde gjælde for et Smil, „i saa Fald havde jeg ogsaa sparet min Reise."

„Hvem har da skikket Bud efter Dig?"

„Ingen, men just derfor troede jeg at være mere velkommen, siden Hertugen nok har ladet gaae Bud i Jylland efter Flere, som ikke have indfunden sig."

„Du er ogsaa velkommen," svarede Rantzau, „og har gode Venner her i Leiren."

„Venner!" gjentog Guldbrand, „det troede jeg ikke."

„Hvorfor?"

„Jeg har hidtil gjort saa lidt for at fortjene dem."

„Du er dog bleven anbefalet hos mig."

Vaabenmesteren bukkede.

„Derfor har jeg ogsaa tænkt paa et Ærende til Dig, hvis Du ellers har Mod til at udføre det."

„Vi ville lade det komme an paa en Prøve."

I Rantzaus barske Ansigt viste sig et flygtigt Smil, Guldbrands korte og fyndige Svar lod til at behage ham. Han vedblev:

„Man siger om Dig, at Du er en tapper og kløgtig Mand, Vaabenmester."

„Det gjør man vel i, naadige Herre! hvis jeg ikke var tapper, hvad skulde jeg saa gjøre i Johan Rantzaus Hær?"

„Man siger ogsaa, at Du forstaaer at lægge gode Planer."

„Og hvad siger man da om min Søn, Herre? thi siden man kjender mig saa nøie og veed, at jeg

kan lægge en Plan, burde man ogsaa have sagt Eder, at han er Manden til at udføre den."

„Om din Søn skulle vi tale siden. Er han med Dig?"

„Ja, vi To ere bestandig sammen."

„Da kommer Du dog dennegang til at reise alene."

„Det faaer at være, siden jeg veed, at jeg efterlader ham i saa gode Hænder som Eders."

Smilet viste sig atter i Rantzaus Ansigt, selv hans Stemme syntes at tiltage i Venlighed, idet han vedblev:

„Du er jo fra Horsensegnen, ikke sandt?"

„Jo."

„Borgerlig?"

„Nei, bondefødt."

„Hvor har Du lært Krigshaandværket?"

„Paa de store Valpladse. Jeg og min Søn have gjort Krigen med i Tydskland under Götz med Jernhaanden og Georg Fronsberg."

„Hvad bevægede Dig til at forlade dit Hjem og blive Soldat?"

Vaabenmesteren hævede sine kloge Øine op paa Generalen, smilede og sagde:

„Eders Naade talte om, at I havde et Ærende til mig."

„Du har Ret," svarede Rantzau leende, „og hvis Du udfører det til min Tilfredshed, skal jeg gjøre din Lykke."

„Nu lover I vist formeget, naadige Herre. Jeg kan maaskee udføre eders Ærende, men I kan ikke gjøre min Lykke."

„Bliver Du gal Mand, hvorfor ikke?"

„Fordi jeg allerede besidder al den Lykke, jeg forlanger. Guds Død, Herre! I siger, at jeg har Venner, der rose mig, I viser mig eders Tillid, hvad skulde jeg saa vel fordre Mere?"

„Godt, lad os komme til Sagen. Du veed formodenlig, at Borgerpakket i de fyenske Kjøbstæder, dem alle Djævle annamme, har gjort Oprør, og at vi nu ere i Brgreb med at aflægge dem et Besøg derovre. Under den Hurtighed, hvormed Toget blev bestemt, har det ikke været hans Naade, den kaarede Hertug muligt, at faae hele det Antal Bevæbnede samlet fra de adelige Gaarde, som Loven byder dem at skikke. Det Hverv skal Du paatage Dig. Her har jeg ladet skrive en Liste over de Steder, Du skal besøge. Kan Du læse?"

„Nei!"

„Det siger Intet; Du træffer vel paa en eller anden Munk, der kan tyde min Opskrift for Dig.

Dette andet Document er en Fuldmagt, som viser, at Du handler i Hertugens Navn."

„Og hvis nu Folkene vægre sig ved at drage herned?"

„Vægre sig!" gjentog Rantzau forundret, „Bonderne have ingen Mening og ingen Villie."

„Der gives dog Undtagelser," svarede Vaabenmesteren.

„Ja, jeg erfarer det idag for første Gang; reis Du alligevel uden Frygt, naar de høre Hertugens Befaling ville de vel adlyde."

„Men for at give en Befaling maa man have Magt til at udføre den. Medens I sloges med Tydsken nede i Holsteen, naadige Herre, har meget forandret sig i Jylland; Lybekkernes Udsendte streife Landet rundt overalt og hverve daglig flere Tilhængere for deres Sag, i Kjøbstæderne stikke Borgerne Hovederne sammen og klage over det haarde Tryk, de have lidt ved Adelens Privilegier, Bonderne følge deres Exempel og nægte at adlyde deres Sporefogder, hvorhen I vender Eder, nord og øster paa, vil I træffe Misfornøiede; Herremændene vide det og have forladt deres Gaarde, Loven er et rustent Sværd, som Ingen frygter mere, siden man veed, at det ikke lader sig drage af Skeden. Saaledes staaer det til i Jylland;

idag ulmer Ilden skjult under Asken, imorgen kan den bryde ud i Flamme."

Medens Guldbrand talede gik Rantzau utaalmodig op og ned i Teltet. Den dybe Rynke i hans Pande viste sig stedse tydeligere.

„Jeg har nok hørt Tale derom," mumlede han, som om han talte med sig selv, „men troede dog ikke at det var saa galt. Giv kun Stunder, Børnlille! saasandt Gud sparer mig Liv og Helsen skulle vi nok faae Jer disse Griller fordrevne. Saa Du synes ikke om dette Hverv, Vaabenmester, tal kun ligefremt, jeg holder ikke af Omsvøb."

„I tager feil, naadige Herre, jeg forbereder Eder blot paa de Vanskeligheder, der kunne møde."

„Men jeg antager ikke nogen Vanskelighed, ligeoverfor en Flok Bønder eller fordrukne Borgere. Man siger jo, at Du fører en god Kaarde, brug den, anvend Magt, hvor Ret ikke slaaer til."

„Tvertimod, Herre, vi ville fare med Lempe, og ikke handle som Manden, der stak Ild paa sit Straa for at tørre sit Korn."

„Jeg giver Dig Lov til at handle, som Du finder bekvemmest, skaf blot Mandskabet herned, det er Hovedsagen. Du skal faae en Mand med, som kjender de fleste Adelsgaarde herfra og op til Vensyssel. —

Gud befalet, Vaabenmester! Dig følge Lykken og alle gode Helgene."

Rantzau vinkede med Haanden til Afsked. Vaabenmesteren gjorde en ærbødig Hilsen og forlod Teltet. Udenfor ventede en Mand med to opsadlede Heste. Guldbrand meddeelte Poul den modtagne Befaling; en halv Time senere sad han atter i Sadlen og red ad Veien, som førte fra Thyrsbæk op til Agersbøl.

Vaabenmesterens Ledsager var en Person med et temmelig paafaldende Ydre. Man tænke sig en lang og uhyre mager Figur, med kroget Ryg, spidse Knæ, og klædt i en afgnavet Læderkollert, hvis Folder ikke vare istand til at udfylde det rustne Kyrads, der bedækkede Brystet. Stormhuen sad bag paa Hovedet, saaledes at man fik et uhindret Skue af hans indfaldne Ansigt, hvis gule Hud bestod af et Net af Rynker. Fra den lave Pande og ned til Hagen antog dette Ansigt den spidse og kiledannede Form, som man seer hos Ulven og Ræven, og som er et Særkjende paa Graadighed; et tyndt, rødligt og strittende Skæg bedækkede Hagen og tildeels hans store og hængende Overlæbe. Hans graa og fremstaaende Øine, oventil omgivne med en Halvcirkel af lyse Øienbryn, røbede Enfoldighed og Sløvhed, og syntes fuldkommen ligegyldige for enhver Gjenstand de mødte. Denne Mands Vaaben vare et langt Sværd med Korsgreb

af Jern, omviklet med Messingtraad, og en Stridsøxe, som hang paa høire Side af Sadlen, og hvis plumpe Form udentvivl skyldte hans Hjemstavns Landsbysmed sin Oprindelse. Paa den modsatte Side af Sadlen var fastgjort en Lærreds Pose af temmelig betydelig Omfang, af hvilken han, i det Dieblik vi fremstille ham, hentede sig en forsvarlig Skive Havrebrød, som blev fortæret med en ubegribelig Hurtighed. Hans Hest fulgte efter Vaabenmesterens, i nogle Skridts Afstand.

„Rid om paa Siden af mig," sagde Guldbrand. „Eftersom vi skulle gjøre Reisen sammen, er det bedst, vi blive lidt bekjendte med hinanden."

„I er altsaa ingen Adelsmand," yttrede den Anden, idet han endnu tog en Mundfuld Brød og stak Resten ned i Madposen med et Suk, førend han adlød Vaabenmesterens Opfordring.

„Nei, jeg er ingen Adelsmand; hvorfor troede Du dette?"

„Fordi hverken Bonde eller Byfolk faae Lov at komme ind i Generalens Telt."

„Du har vel reist meget i dine Dage, siden Du er saa godt kjendt her i Jylland?"

„Ja, jeg har løbet Ærender omkring til Herregaardene."

„Hvad hedder Du?"

„Nogle kalde mig Søvren, paa andre Steder hed jeg Heiren, formedelst jeg saae saa tynd og forsulten ud.“

„Hvor har Du hjemme?“

„Det veed jeg ikke,“ svarede han, i den klangløse Tone, som syntes at være hans Stemme egen.

„Hvad for Noget, Du veed det ikke?“

„Mens jeg var lille boede jeg i en Sandbanke sønden for Restrup, og drev med en Flok Faar for Naadigherren. Fra ham kom jeg ned til Skjern, der passede jeg Køer og boede paa Halmloftet; sidenefter blev jeg tusket bort til Sivert Kaas og hans Svoger paa Ilensborg, de brugte mig til at passe deres Hunde; der boede jeg i Hundehuset og løb Ærender af By for de unge Jomfruer til deres Bekjendte. Jeg drev ogsaa Landet rundt med Naadigherren om Efteraaret for at kjøbe Staldøxne, og derover blev jeg kjendt med alle Veie.“

„Har man sagt Dig, hvor vi ride hen?“

„Nei.“

„Hvor holder Du mest af at være, hos mig eller i Leiren?“

„Der hvor jeg faaer bedst Mad. Jeg veed ikke hvordan det kan være, men jeg kan spise altid; jeg har ogsaa lidt Sult fra jeg var en lille En, undtagen

mens jeg hørte til Naadigherrerne paa Ilensborg, for der deelte jeg Havrekagerne med deres Hunde."

„Er Du gift?"

„Jeg har været gift, dengang Loddet traf mig, mens jeg boede paa Skjern."

Hvad vil det sige?"

„Naadigherren kaldte os hvert Aar sammen, til Midfaste, og opstillede os i to Rækker i Gaarden, Fruen tog da Karlene ud og han selv Pigerne, og de bleve gifte sammen; saa var der en gammel, rød Stadskjole af Naadigherrens, som Enhver af os fik Lov til at tage paa den Dag vi havde Bryllup, og det var ellers kjønt nok. Han valgte Midfaste, fordi han meente, at dem, der bleve gifte paa den Dag, vilde faae et større Afkom, og det var til hans Fordeel."

„Hvordan gik det Dig saa i din Ægtestand?"

„De sagde, at hun døde af Sult."

„Kunde da en rask Karl som Du ikke bjærge Føden?"

„Aa jo, men jeg maatte jo først sørge for mig selv, for at faae Kræfter til at arbeide for hende. Barnet tog hendes Slægt til sig, og siden veed jeg ikke, hvor det er blevet af. Al min Ulykke er kommen af Sult; det var fordi jeg spiste formeget, at jeg kom fra Restrup, og siden efter fra Ilensborg; hvis hun

ikke var død, kunde jeg være bleven i min Stald, hvor jeg havde det saa godt."

„Hvordan blev Du saa Krigsmand?"

„Jo, dengang min ny Herre paa Mattrup skulde sende Mandskabet afsted, løb de Fleste deres Vei, men jeg blev tilbage, og saa toge de mig."

„Hvorfor løb Du ikke med de Andre?"

„Fordi han havde sig en god Frugthave, desuden gik jeg Ærender for Naadigherrens Datter og hendes Kjæreste, og saa fik jeg god Mad fra Kjøkkenet."

„Du forstaaer altsaa ikke at slaaes?"

„Jo med Hunde."

„Hvad vil det sige?"

„Naar de høie Herrer kom sammen paa Flensborg om Sommeren, morede de dem imellemstunder med at slaae Koblet løs i Gaarden; saa klædte de mig i et Hjorteskind og pussede Hundene paa mig, for at jeg skulde slaaes med dem."

„Naa, og saa bed naturligviis Hundene Dig."

„Ja lidt, men jeg holdt dog nok af det, for naar jeg stod mig godt kastede Naadigherrerne Penge ned i min Hue, og Fruen gav mig en ny Skindkofte."

„Du lader jo til at kunne blive en god Kammerat," sagde Guldbrand haanligt.

„Aa ja, naar I blot vil give mig dygtigt at spise."

I Forbindelse med denne Mand skulde Vaabenmesteren udrette Johan Rantzaus Ærende. Han havde haabet, at finde en hjælpsom Kammerat, ikke saameget for at dele Faren, som for hurtigere at fremme Feltherrens Ønske, og indsaae allerede efter den første Samtale, hvor ringe Bistand han havde at vente. Imidlertid varede det Raad, han lagde med sig selv ikke længe; han vendte sig om mod Søren, som havde benyttet hans Taushed til at fortære endnu et Stykke Brød, og fortsatte Samtalen:

„Siden jeg nu kjender Dig og holder Dig for en brav og skikkelig Karl," sagde han, „skal Du ogsaa erfare, i hvilket Ærende Feltherren skikker os ud. — Du har seet, hvor stor Leiren var nede ved Thyrsbek, og kan nok begribe, at alle de Mennesker maa fortære en umaadelig Mængde Fødemidler; dem skulle vi To see at skaffe tilveie."

„Fødemidler!" gjentog Søren, med større Liv end Guldbrand hidtil havde sporet hos ham, „det var jo en rar Forretning."

„Hvad det nu angaaer, at Du lod Dig tage til Soldat, Søren Heire, saa har Du gjort saare vel deri. Jeg skal strax sige Dig hvorfor. — Hvad ville Lybekkerne? — De søge at komme herind i Landet

for at plyndre og berøve os hvad vi have, Kreaturer, Korn og vor gode Mjød, — hvad vil Hertugen? — han vil forbyde det og jage dem ud igjen. Hvem troer Du nu, det er bedst at holde med?"

„Med Fodemidlerne."

„Naturligviis, Du taler som en klog og betænksom Mand. Vi ville altsaa sørge for, at Hertug Christian og hans Folk kunne jage Fjenden ud af Landet igjen, skaffe mere Mandskab tilveie og Mandskabet noget Godt at leve af. Men Du indseer nok, at hvis vi skulle naa vort Ønske, maa det, jeg her fortæller Dig, blive en dyb Hemmelighed for Alle."

„Begribeligt!" svarede Søren.

„Nu kommer det kun an paa, hvor vi først skulle begynde vor Virksomhed. — Hvor tjente Du sidst?"

„I Skjoldborg."

„Du fortalte, at Bønderne løb bort fra Herremanden, da de skulde gjøre Krigstjeneste."

„Ja. — De samledes hver Aften i et Krosted, for at høre paa en Fremmed, som nylig var kommen til Egnen, og som lovede at skaffe dem gode Dage og befri dem, naar de blot vilde holde med Tydsken."

„Ja Gud vil han befri dem," raabte Vaabenmesteren. „Vi ride hen til den Kro."

„Jeg er bange for, at vi ville faae Ufred naar de see os."

„Vi ride alligevel derhen, Søren."

„Ja, det kan ogsaa være godt, for lidt derfra har Herremanden en stor Frugthave, nedad mod Kalø Viig."

„Paa Henreisen ville vi først drage over til Clausholm og Spørring, hvor jeg har Bekjendte, som jeg nok kunde have Lyst at tale med."

„Hvad er Clausholm?" spurgte Heiren.

„Clausholm," gjentog Vaabenmesteren, „det er din Frokost."

„Og Spørring?"

„Din Middagsmad."

To Dage senere, henimod Aften, saae man en Mængde Bønder forsamlede i et Thinghuus mellem Spørring og Clausholm. Et stort Bord, midt i Stuen, var besat med Tinbægere og Ølkruse, der med lige Hurtighed bleve fyldte og tømte. Forsamlingen var larmende, den almindelige Stemning lystig og overgiven, især hos de Yngre. Midt for Bordet sad en Mand, der efter den Opmærksomhed at dømme, som han var Gjenstand for, lod til at være Brændpunktet i dette Selskab. Iøvrigt var denne Mand en Fremmed, der for faa Dage siden havde viist sig der i Egnen for første Gang. Ingen vidste hans Ærende, han var mere ubekjendt for Bønderne end for Læseren, naar vi nævne Navnet Troels Harpyt.

Lidt indenfor Døren stod et mindre Bord, omkring hvilket en Deel af de Ældre havde taget Plads. Disses Adfærd bar Præg af Alderens Besindighed, deres Miner røbede Overraskelse, men tillige en vis Tvivl, medens de lyttede til de hyppige og høirøstede Taler, hvormed Troels underholdt Kredsen omkring sig. Længere tilbage, halvskjult i en Krog ved Skorstenen, sad endnu en Person, klædt som de Øvrige, men tilsyneladende uden Deeltagelse for Alt, hvad der foregik omkring ham. Han tømte et Kruus Øl, forholdt sig taus og rolig, og syntes hidtil ikke at være bleven bemærket af Andre end Værten.

„Som jeg siger Eder," vedblev Troels med et Smil, henvendt til de forskjellige Sider i Kredsen, „nu eller aldrig maa den Frihed komme, som vi have ventet saalænge. De naadige Herrer ere reiste til Fyen med Hertugens Hær, for at dæmpe Opstanden. Døden og Graven vil holde fast paa dem derovre, de vende aldrig tilbage. Inden fjorten Dage have vi Grev Christoffer og hans Mænd i Jylland, for at bringe en ny Tilstand tilveie, hvori Ingen skal være den Fortrykte, fordi Ingen skal være Herre. Men hvorfor behøve vi at vente i fjorten Dage paa vor Lykke, naar vi kunne tage den strax, endnu i denne Aften? — Ere vi ikke Herrer overalt, ere vore Undertrykkere ikke forsvundne? alene deres Borge ere blevne tilbage.

Lader os da gaa hen til disse Borge og tage de Skatte tilbage, som gjemmes der, og som ere erhvervede for vore Forældres Arbeide og Møie, lader os derefter tilintetgjøre dem, som Minder om Trældom og Fornedrelse. Ilden, hvorved de brænde, skal belyse vor Frihed."

Et bedøvende Brøl tilkjengav de Omkringsiddendes Bifald. Under dette reiste Manden ved Skorstenen sig op, gik hen til Bordet og sagde:

„Tro ham ikke, han lyver. Baalet, som I antænde paa Herremændenes Slotte, vil kun belyse eders Galger, I gode Mænd, men ikke eders Frihed."

Disse Ord og den dybe og rolige Tone, hvormed de bleve fremførte, gjorde endnu større Virkning end Harpyts. Troels blegnede og kastede sit Blik henimod Døren, som om han søgte at komme bort; i det Samme reiste en af de ældre Bønder sig op, og traadte hen til den Fremmede:

„Hvem er I?" spurgte han.

„Det er en af den kaarede Hertugs Tilhængere," raabte Troels, „en Mand, der lever af at bedrage og forraade."

Den Fremmede smilede foragteligt, idet han vendte sig mod Bonden og sagde:

„Beed dine Kammerater om at gjøre lidt mindre Støi, saa skal jeg sige Dig hvem jeg er."

Bonden, som udentvivl maatte besidde en vis Anseelse blandt de Tilstedeværende, paabød Taushed:

„Saa!" vedblev han, „siig os nu hvem I er, og hvad I har at gjøre blandt os."

„Hvorfor spørger Du ikke hvem han er, der søger at benytte eders Troskyldighed til et Værk, hvoraf kun han vil have Fordelen', I Andre Arbeidet og Straffen! — See ret paa mig, Jakob Sigers!" vedblev han og slog Hætten tilbage for et Ansigt, der viste Vaabenmesterens ærlige og bestemte Træk. „Kjender Du mig ikke?"

Bonden studsede ved at høre sit Navn nævne. Han rystede paa Hovedet.

„Tro ham ikke!" yttrede Troels, „jeg sværger Eder til, at han —"

„Ti stille mens jeg taler!" raabte Guldbrand, med en Stemme, som om han kommanderede i Spidsen for et Regiment, „hvis ikke kaster jeg Dig ud af Døren. — Du erindrer altsaa ikke mit Ansigt? godt, det er ogsaa kun mig, der bør erindre dit."

„Hvorfor?"

„Det skal Du faae at høre: For sexten Aar siden kom en Aftenstund en Mand ind til Dig i din Hytte, paa Hamlethshøi ved Spørring; han var saaret og forfulgt og bad om et Skjulested Natten over."

„Vi lidt!" sagde Bonden med den dybeste For-

bauselse, „han var saaret, siger J. nei, var han ikke bidt af en Hund?“

„Jo rigtig!“ svarede Guldbrand smilende, „i den høire Haand.“

Med disse Ord lagde han sin Haand frem paa Bordet. Haanden manglede to Fingre og var bedækket med dybe og sammenskrumpede Ar. Bondens Øine forstørredes, idet de ufravendte vedbleve at stirre paa Guldbrand.

„Kan Du huske, hvad Du svarede den Saarede, Jakob?“

„Ja vist!“ sagde den Anden. „Skjulested kan jeg ikke give Dig, for jeg har fældet en Vildorne i Herremandens Skov, og derfor er han mig fjendsk, men jeg kan give Dig en Kniv til at forsvare Dig med. Og det gjorde jeg.“

„Ja vist, Du gav den Saarede en Kniv og den var god, siden den kunde holde ud saa længe.“

Medens Guldbrand sagde dette drog han en Kniv op af sit Belte og lagde den hen paa Bordet. Bonden udstødte et Skrig, han slyngede sine Arme om Vaabenmesterens Hals og sagde:

„Det er altsaa Dig, Smed. Hvor har Du været henne saalænge?“

Alle de Tilstedeværende havde med en levende Interesse fulgt de forskjellige Afvexlinger i dette Op-

trin. Da Vaabenmesteren satte sig ned paa Bænken hos Jakob tilraabte man ham fra flere Sider:

„Fortæl os, hvad I havde gjort Herremanden, og hvorledes I saa skrækkelig blev saaret."

„I skal faae det at høre," svarede Guldbrand, „men først vil jeg jage den Slyngel histhenne paa Døren, han bør ikke findes i ærlige Mænds Selskab."

Da Vaabenmesteren kastede sine Øine op til Bordenden, saae han til sin Forundring, at Troels var forsvunden.

„Jeg er gaaet," udbrød i det Samme en Stemme i den aabne Dør, „men alle Djævle skal tage mig, hvis vi To ikke mødes igjen."

„Jeg troer det gjerne, Troels," svarede Guldbrand spottende. „Den første Gang slap Du fra mig igjennem Vinduet, iaften igjennem Døren, jeg gad nok vidst, hvad Vei Du agter at vælge den tredie Gang."

Troels udstødte en Forbandelse idet han gik. Vaabenmesteren vedblev:

„I ønske at vide, hvad Ondt jeg havde tilføiet Herremanden, da jeg flygtede for ham med en knust og sønderbidt Haand. — Det er snart fortalt. Jeg var Smed dengang, og boede ovre i Voldum, som hørte under Clausholm, hvor Rigshofmester Mogens Gjøe boede. En Eftermiddag kom Ridderen fra Jagt, og enten det nu var en Forseelse af Jægerdrengene

eller af Skytterne, saa slap Koblet løs lidt nedenfor mit Huus og en af Hundene sprang ind paa min lille Søn, som legede udenfor Smedien, og bed ham. Jeg stod og sang i Værkstedet og anede Intet, førend Drengens ynkelige Skrig kaldte mig tilhjælp. — Jeg kom forsilde, Godtfolk. Da jeg dræbte Hunden blev jeg bidt, da jeg fik Barnet fra den, holdt jeg et Liig i mine Arme. Dermed er Alt fortalt."

„Men hvorfor blev I da forfulgt?"

„Fordi det traf sig saa sælsomt, at samme Aften som mit Barn laa Liig i Hytten blev et af Mogens Gjøes Børn, som han havde med sin første Hustru, Mette Byldesbak, borte. Det var ikke muligt at opdage det mindste Spor af Barnet, ikke heller vidste man at mistænke Andre end mig, derfor løb jeg min Vei, og de forfulgte mig."

„Vidste I da nogen Besked om Ridderens Barn?"

„Nei!"

„Mogens Gjøe fik Kundskab derom kort efter," bemærkede Jakob. „Den lille Junker Axels Kofte, som han havde baaret den Aften han forsvandt, blev funden nede i Voldum Mose og en veifarende Mand kom Dagen efter op paa Gaarden og fortalte, at han havde seet en Taterkvinde sidde paa en Diggrøft og tysse paa et Barn, som efter Beskrivelsen lignede Hofmesterens; men dermed endte ogsaa Alt. Hele

Egnen blev gjennemsøgt, uden at vi opdagede det ringeste Spor. Drengen kom aldrig mere tilstede. Hvorledes gik det imidlertid Dig, Guldbrand?"

„Ret godt. Jeg drog til Horsens til min Farbroder Vaabensmeden, han lærte mig at gjøre gode Vaaben; siden efter lærte jeg ogsaa at bruge dem, og drog med Kong Christian, som gjorde mig til Vaabenmester ved Krigsfolket."

„Og hvilken Sag holder Du nu med?"

„Naturligviis med den gode Sag," svarede Guldbrand smilende; „vi have jo keiset os en ny Herre, som i dette Dieblik søger at vinde Fred og Sikkerhed tilbage i Landet. Det er vel værd at laane ham sine Kræfter dertil."

„Du har da reent forglemt dine gamle Kammerater. — Vi arbeide paa vor Frihed, Du paa vor Undertrykkelse."

„Gud hjælpe Eder for Frihed, I Stakler! — I nægte at adlyde Dvrigheden, bruge Tiden til Lediggang eller til at plyndre dem, der ere rigere end I, — er det Frihed, hvorlænge vil den vare ved, og hvem vil i Fremtiden søge at erhverve Noget, naar han veed, at han kun træller for de Lade? — Det vil gaae Eder, som det i vore Forældres Tid gik Bønderne, der havde sammenrottet sig under Henrik Tagesson oppe i Hanherred. De vilde ogsaa være fri."

„Hvordan gik det dem?“

„Ak, lille Folk! hvordan det gik dem, derom fortæller femten Steiler, som jeg har seet engang jeg red over Heden ved Sanct Jørgensbjerg; enhver af dem var klædt med Been, som Sol og Vind havde bleget.“

„Ja endelig er der da Ingen af os, der endnu har gjort Oprør,“ sagde Jakob.

„Jeg veed det nok, men jeg var dog nylig Vidne til det Bifald, I ydede Oprørets Prædikant. — Og jeg, som lo, da man fortalte mig Sligt om Jer, jeg, som troede at kjende mine gamle Kammerater saa godt! — — Tag din Hest, Vaabenmester, og rid om til Gaardene vesterpaa, sagde den kaarede Hertug, der bo brave Folk, som kunne række os en Haand til at jage Fjenden ud af Landet. — Jeg drager nordpaa, sagde jeg, der kjender jeg Folk, som ogsaa have gode Arme og modige Hjerter, og saadan kom jeg her.“

Da Guldbrand taug blev Døren aabnet, en Mand traadte hen imod ham og udbrød:

„Guds Fred, Vaabenmester! kjender I mig ikke?“

Guldbrand havde reist sig, han studsede og rakte derpaa Manden sin Haand idet han svarede:

„Vist kjender jeg Dig, Jørgen Drabolt. Brave Folk som Du, ere blevne saa sjeldne nuomstunder, at

man har let ved at huske dem. — Saa Du besøger ogsaa denne Egn?"

„Ja, jeg hørte igaar, at I havde været nede paa Skjerngaard, og det Ærende, hvori I kom, og tænkte saa, at det var paa Tiden at holde det Løfte, jeg gav eders Søn sidst."

„Det er godt, Jørgen. Du er velkommen, vi tales ved siden. — Der see I en Mand, Godtfolk!" vedblev han, henvendt mod Bønderne, „han har forsøgt den Frihed, I længes efter, han vil kunne fortælle Eder, hvortil den fører. Imens gaaer jeg ud og giver min Hest sit Aftensfoder."

Da Vaabenmesteren kom hen til det lille Skuur, hvor hans og Heirens Heste stode bundne, var en vis gnavende og svælgende Lyd det Første, der tildrog sig hans Opmærksomhed. Ved Hjælp af Maanelyset, som faldt ind igjennem Døren, saae han Søren Heire ligge udstrakt i en Bunke Halm, med den fyldte Foderpose foran sig, og ifærd med at holde Maaltid.

„Naa, hvordan gaaer det, lille Søren?" spurgte han.

„Aa jo, det er gaaet mig godt, for jeg har været nede i Haven og faaet hele min Pose fyldt med Æbler."

„Det var jo herligt."

„Jeg kunde ellers nær være kommen galt fra det, for lidt efterat jeg var gaaet derned kom to

Mænd over Gjærdet og listede sig hen mod Herberget, men jeg krøb høiere op i Træet og de mærkede mig ikke."

„Hvad var det for to Mænd?"

„Ja, jeg veed det ikke, de stode og betænkte sig lidt, og saa gav den Ene sig til at pibe som en Terne. Strax efter kom der nok En løbende oppe fra Huset, da de Andre saae det sagde de: der har vi Troels, lad os nu give os tilkjende for ham."

Vaabenmesteren lyttede med stigende Opmærksomhed paa denne Fortælling, som Søren blandede med den behagelige og langtrukne Lyd, hvormed han tilkjendegav de stjaalne Æblers Velsmag.

„Det vär jo heldigt, at de ikke fik Øie paa Dig; skal vi ellers ikke gaae lidt udenfor, lille Søren, der kunde let komme Nogen og belure vor Samtale herinde."

„Aa nei, jeg sidder saa godt. Nu skal I blot høre videre, Vaabenmester. Da saa Troels kom hen til dem, sagde de, at de havde Besked til ham om at Skipper Thomas laa inde i Kalø Viig, nedenfor en Gaard, men hvad den hed har jeg glemt, og at han paa Torsdag Aften vilde bringe den store Kasse iland, han førte med. Troels lod til at blive glad herover, han trykkede Mændene i Haanden og svor paa, at

den Kasse var ham ligesaa god som halvfjerdsindstyve Bøsseskytter. Kan I forstaae det?"

Jeg forstaaer ikke et Ord deraf," forsikkrede Vaabenmesteren. „Kassen indeholder uden tvivl Geværer," tænkte han. — „Hvad sagde de saa mere?"

„Jeg hørte ikke længer efter dem, men skyndte mig blot at faae min Madpose fyldt med Æbler."

Guldbrand tilkastede Heiren et rasende Blik, som denne tilløkke ikke bemærkede. „Det gjorde Du min Sjæl ret i, lille Søren," yttrede han med en paatagen Venlighed. „Forresten kan Du tro, at Du har hørt feil, for de talte vist om at bringe Kassen fra Land og ikke iland paa Torsdag Aften. Der har vi nu et Bevis paa det jeg fortalte Dig forleden. Hvad troer Du vel, at denne Kasse indeholder?"

„Det veed jeg ikke. Har I Lyst til at smage et Æble, Vaabenmester?"

„Nei Tak! Den omtalte Kasse er naturligviis propfuld af Fødemidler, som de have sammenplyndret fra Herregaardene."

Søren standsede for første Gang i sit Maaltid.

„Troer I?"

„Og dem skulle vi lade Lybekkerne føre bort, hvad Søren?"

„Det er skammeligt; men maaskee I tager feil, for jeg veed vist, at de talte om at bringe Kassen

ind fra Skibet. Troels sagde ogsaa, at Kroværten havde to gode Trækoxer, som han vilde laane dem til at kjøre den op i Landet."

„Du maa alligevel have hørt feil; betænk, hvor let det var i den lange Afstand. Kassen indeholder Fødemidler og vi maa see at faae den i vor Magt."

„Ja det maa vi."

„Tys, der kommer Nogen! vi mødes siden. List Dig ned i Haven og giv Agt paa Alt hvad Du seer og hører."

„Ja imorgen, Vaabenmester, lad det blive til imorgen; iaften er jeg saa søvnig; det bliver jeg altid, naar jeg har spist mig rigtig mæt."

Guldbrand mumlede en Ed imellem Tænderne, idet han forlod Skuret, Heiren begyndte igjen sit afbrudte Maaltid. Da Guldbrand gik tilbage til Kro-stedet saae han Jakob Sigers komme sig imøde.

„Det er ingen daarlig Lovtaler, Du har ladet blive tilbage histoppe," sagde Bonden. „Gudfader fri os! hvad han kan fortælle om Dig. Du maa være bleven til en Karl, siden vi sidst taltes ved."

„Jørgen overdriver maaskee," sagde Guldbrand med et tilfreds Smil. „Jeg er en Krigsmand, Jakob, og der gives dem, som ere slettere end mig, see det er Alt."

„Troer Du, at jeg ogsaa kunde blive til en god Krigsmand i Hertugens Tjeneste?"

„Ja hvorfor ikke."

„Hvad skulde jeg saa gjøre?"

„Du behøver blot at stænge din Husdør og følge med mig."

„Men jeg holder ikke af Adelsmændene."

„For Djævelen! Hvem siger ogsaa, at Du skal slaaes for Adelsmændene? Brug dine Kræfter for Landet, der har født og næret Dig."

„Ja, jeg holder heller ikke stort af Landet, det er kun magre og ringe Jorder, vi har her omkring, megen Slid og liden Fordeel. Skulde jeg slaaes, maatte det være for at faae mig en fri Gaard og blive til en Karl som Du."

„Det vil Du kunne opnaa, Jakob, men Du maa gjøre Noget derfor, give Dig heel og holden hen for den Sag, Du agter at tjene."

„Det er et Ord, Vaabenmester! Jørgen Drabolt har givet mig Lyst til at tjene Hertugen."

„Hvis han mener det ærligt, vil han sige, hvad han veed om Harpyts Plan," tænkte Guldbrand.

„Naar agter Du at drage bort?"

„Jeg bliver her en Dags Tid endnu. Kommer Troels imidlertid, saa viis ham ud af dit Huus."

„Han kommer her ikke imorgen."

„Hvorfor?"

„Jeg troer det ikke," svarede Bonden nølende.

„Det vil sige, Du veed hvad der holder ham tilbage. Lad os spille et ærligt Spil, Jakob, og husk paa, hvad jeg nylig sagde: For at vinde Alt, maa Du give Alt."

„Ja, men ikke forraade Nogen. Hvis jeg bedrog min forrige Herre, hvilken Tillid kunde da den nye have til mig?"

„Du behøver heller ikke at forraade," hviskede Guldbrand, og drog ham bort med sig fra Huset. „Jeg er allerede underrettet om eders Planer."

„Du?"

„Kisten nede fra Kalø Viig."

„Hvilken Kiste?"

„Den, dine Stude skulle kjøre videre."

Endskjøndt det var for mørkt til at skjelne Jakobs Træk, lagde Guldbrand dog Mærke til den Overraskelse, hans Ord bevirkede.

„Du svarer mig ikke," hviskede han, „jeg tænker, at det bliver os, der kommer til at kjøre den bort."

„Der vil kanskee være dem tilstede, som forhindre det."

„Vær uden Frygt, paa Torsdag Aften skal jeg have Egnen fuld af Ryttere."

„Du?"

„Jeg!"

„Og Du, som nylig sagde, at Du kom herop for at besøge dine Venner."

„Jeg agter heller ikke at bruge Rytterne mod mine Venner. — Gaa ind i din Stue, overlæg Alt til imorgen, og siden Du tager Hensyn til din Fordeel, saa vær taus. Et Ord om det vi her have talt kan bringe Dig og Dine i Ulykke."

De skiltes. Næste Morgen var Jørgen Drabolt den Første, som Vaabenmesteren saae træde ind i det lille Kammer, hvor han havde tilbragt Natten.

„Jeg vilde være kommen før," sagde Jørgen, „for at tilbyde Eder min Tjeneste, men saa traf jeg paa Peder Galts Foged, som bragte det Mandskab ned til Leiren, I har samlet fra Støvringgaard og Skjern og Silkeborg. Karlene vilde løbe deres Vei og jeg hjalp med at holde Mandstugt. Hvad tænker I at kunne bruge mig til, Vaabenmester?"

„Gaa ud i Skuret Jørgen, og sadl den ene af Hestene, rid derefter op til Clausholm, fra Clausholm til Tustrup og Estrup og bring Fogderne Besked om at skikke deres vaabendygtige Mandskab og Huussinde som snarest ned til Thyrsbæk. Du maa see at være betids tilbage iaften, og derefter blot give Agt paa hvad her foregaaer."

„Er det Alt?"

„Ja, i de første to Dage. Jeg reiser ogsaa bort; paa Torsdag Aften vil jeg være her igjen. Læg Mærke til, hvad Troels og Jakob tage sig for, jeg er bange for, at din forrige Kammerat pønser paa en ny Plan."

Jørgen gik; lidt efter viste Jakob sig, tilsyneladende mere bestemt end den foregaaende Aften paa at vælge Hertugens Parti; han var imidlertid ikke saa forsigtig som tidligere; inden de skiltes havde Guldbrand faaet fuldstændig Bekræftelse paa sin Formodning, at den ventede Kasse indeholdt Geværer.

„Husk vel paa dit Løfte, Jakob," sagde Guldbrand, idet de skiltes. Jeg bliver endnu to Dage her i Egnen; i den Tid vil Du enten have lagt Grundvold til din Lykke eller nedbrudt den for bestandig."

En halv Time senere sad Vaabenmesteren tilhest, og red bort fra Herberget. Ude paa Veien mødte han Søren Heire, som fuldkommen ukjendelig i en brun Vadmels Kofte, hvis Hætte næsten skjulte Ansigtet, vendte tilbage med sin fyldte Tverpose over Ryggen.

„Du havde dog Ret iaftes," sagde Vaabenmesteren, efterat have givet Heiren Tegn til at følge sig ind i Skoven, „Kassen bliver bragt iland fra Skibet, men ligemeget, hvad enten den nu indeholder Ost eller Pølse eller Skinker, saa ville vi To lægge Beslag paa

den. For at dette kan skee, maa Du ikke lade Dig mærke med, at Du aner det Ringeste, og dernæst give nøie Agt paa Alt, hvad der foregaaer nede ved Stranden; hvis Du skulde behøve Hjælp, saa betro Dig til Jørgen Drabolt, den Mand, der idag har laant din Hest; Du vil træffe ham ventende i Herberget til jeg kommer tilbage, men Du taler ikke til ham, uden at det gjøres behov. Har Du nu forstaaet mig? — Paa Torsdag Aften skal Du faae det bedste Maaltid, der hidtil er kommet indenfor dine Tænder. — Gud i Vold, Søren!"

Guldbrand havde nu, med den Snildhed og Skarpsindighed, som var ham egen, fordeelt Rollerne blandt de tre Personer saaledes, at Enhver arbeidede hans Plan imøde, uden at kjende dens Enkeltheder. Uagtet disse Forholdsregler var han dog langtfra at føle den tillidsfulde Fortrøstning til Sagens lykkelige Udfald, som hans Ord lode formode. Han var omgiven af Mænd, hvis Interesser kun tilsyneladende lode sig forene med hans. Egnen var efter Adelsmændenes Afreise prisgiven for enhver Vilkaarlighed, og man maatte formode, at den virksomme Troels havde benyttet sit Ophold til at skaffe sig Forbundne, forend han vovede at bringe Kassen iland. Fra de nærliggende Herregaarde kunde Guldbrand vel skaffe Mandskab tilveie, men Stemningen i de nordlige

Herreder var allerede paavirket af Lybekkernes Udsendte, i den Grad, at han i et afgjørende Dieblik kunde befrygte, at Bønderne snarere gjorde fælles Sag med Fjenden, end kæmpede for hans. Disse Tanker beskæftigede ham, medens han red bort fra Herberget. Pludseligt hævede han sit Hoved, Glæden straalede i hans Ansigt. „Nu veed jeg Raad!" mumlede han, „jeg har mine Ryttere. — Afsted min Hest, afsted, vi ride til Palle Graa og hans krigerske Munke." Guldbrand gav Hesten Sporerne og jog ned mod Drslev Kloster.

Imidlertid tilbragte Søren Heire Formiddagen tilbagelænet paa sit Halmknippe inde i Stalden, under en taus og dybsindig Grublen, der endog lod ham glemme den fyldte Madpose. De undertrykte Forhold, hvori hans Liv var gaaet hen, havde forlængst sløvet enhver høiere Interesse, og kun ladet en begrændset og dyrisk Sands tilbage, ifølge hvilken han besluttede at anvende Alt for at komme paa Spor efter de formodede Fødemidler. Som fortalt havde han glemt Stedet, hvorfra Kassen skulde bringes iland, og det kostede uendeligt Hovedbrud førend han indsaae, at man vilde kunne opspore dette ved at følge Strandbreden, indtil Skibet fandtes. Da denne Tanke først var bleven ham klar, begav han sig strax paa Van-

dring og fordybede sig i Skoven, som gik langs med Kysten.

Henimod Middag saae han Skibet, fortøiet i en lille Bugt, nedenfor Vosnæsgaard. Matroserne havde gjort Ild i Udkanten af Skoven, Troels Harpyt befandt sig blandt dem. Krybende paa Hænder og Fødder sneg Søren sig nærmere, han hørte Troels omtale Kassen, han smilede, han følte sig stolt af at have opfyldt sit Hverv saa fuldstændigt. Fra nu af forlod han ikke Stedet, tillykke havde han sin Madpose bunden over Skuldren. Han anstrængte alle sine Evner for at lytte, han vaagede, han tænkte kun paa Kassen og dens formodede Indhold.

Medens Vaabenmesteren red, Heiren vaagede og Jakob kæmpede med sig selv, om hvorvidt han burde udstrække sin Hengivenhed for Hertugens Parti, sagde Troels til sine Kammerater:

„Der er Noget igjære med Vaabenmesteren. Igaar ved Daggry red Jørgen Drabolt nordpaa og kom først tilbage sildig iaftes, op paa Formiddagen drog han selv sønderpaa og iforveien saae jeg ham og Jakob stikke Hovederne sammen. Vi maa være paa vor Post. Tre Mand lægge sig paa Lur ved Herberget, og gjøre det af med Jørgen, saasnart han viser sig, fire Andre drage ned ad Spørring til og spærre Veien

for Vaabenmesteren, jeg selv skal give Agt paa Jakob, naar Tiden kommer."

Søren hørte disse Befalinger. „Der er Ingen, som tænker paa mig," mumlede han. Og det var ikke uden Grund at han yttrede sin Forundring herover, siden det netop blev ham, som skulde udføre Hovedrollen i den følgende Begivenhed.

Aftenen kom. Guldbrand var endnu ikke vendt tilbage. En mørk Taage indhyllede Skoven, saa fuldstændigt, at man fra Land ikke var istand til at skjelne Skibet. Maanen kom frem i Sydost, dens glandsløse Skive var omgiven af en svag og bleggul Rand. Paa Skibet var Alt i Arbeide og inde fra Skoven hørtes af og til dæmpede Raab i forskjellige Retninger. Søren forlod sit Leie og listede sig nærmere til Strandbredden. Han havde tilbragt halvanden Dag paa Stedet og anvendt Tiden til at tømme Madposen og til at skære sig et Haandtag paa en afbrukken Green, saaledes at den lignede en Stridskølle. I dette Øieblik besad han et afgjort Fortrin for Troels, det Fortrin, som Mangel paa Tanke og Forestillingsevne altid medfører: han var rolig og sorgløs, medens Harpyts Hjerte bankede af Forventning. Hans Ansigt udtrykte Selvtilfredshed og en vis enfoldig Nysgjerrighed. Baaden gik fra Skibet, roet af fire Mænd, to Andre ventede paa Strandbredden. Den

Ene havde tændt en Fyrretræsfakkel, som han holdt iveiret nede ved Landgangsstedet, for at betegne Baaden i hvilken Retning den skulde styre, den Anden sad paa en Sluffe, der var bestemt til at bringe Kassen op fra Stranden. Søren blev staaende bag en Busk, han bar sit Brystharnisk under Koften og var bevæbnet med Kniv og Kølle. Baaden lagde an mellem Stenene, i den Retning Faklen antydede; fra dette Øieblik forenede alle de Tilstedeværendes Kræfter sig til at bringe en lang og tung Kasse over paa Sluffen. Paa samme Tid viste Troels Harpyt sig i Udkanten af Skoven. Han løb ned til Landingsstedet og udbrød:

„Jakob nægter at lade os faae Studene; han siger, at Jørgen Drabolt holder Øie med Alt hvad han foretager sig."

„Har Du ikke skikket Folk op efter Jørgen?" spurgte Skipperen, som førte Baaden.

„Hvad nytter det, Thomas, siden han ikke vover sig udenfor Herberget?"

„Vi maa tage Studene med Magt," yttrede Thomas, „jeg og Jan Eisen skulle snart faae den Sag i Orden. I andre Fire blive her tilbage og vogte paa Kassen. Herhid alle Mand! først drage vi Sluffen ind i Skyggen af Skoven. Hal ud!"

Sluffen forsvandt mellem Træerne. Søren fulgte

efter i nogen Frastand, med den værdige og besindige Gang, som tilkjendegiver en vel overveiet Beslutning og en urokkelig Bestemthed paa at handle. Strax efter gik Thomas og hans Mænd, fulgte af Troels; Faklen blev slukket, den dybeste Taushed hvilede over Stedet.

Omtrent en halv Time forløb saaledes, da Stilheden paa engang blev afbrudt ved et rasende Skrig, en hæftig Larm opstod ved Sluffen, man hørte Udraab og Forbandelser, som antydede en vild og haardnakket Kamp; da denne endtes flygtede en Mand i samme Retning som Troels og Skipperen, en Anden, som blev tilbage paa Kamppladsen, anvendte først alle Kræfter paa at drage Sluffen dybere ind i Skoven; da dette mislykkedes prøvede han paa at sønderbryde Kassens Laag, men det forsvarlige Træ modstod hans Anstrængelser. Da han endelig havde overbevist sig om det Frugtesløse i disse Forsøg satte han sig op paa Kassen og holdt sin Kofte sammenpræsset over et Saar, som han havde modtaget i Kampen.

Lidt efter tilkjendegav en svag Larm, at Nogen nærmede sig; Manden hørte Stemmer og saae Træernes Løv oplyst af Fakkelskin. Lyden kom nærmere, Stemmernes Antal tiltog: det var Troels og hans Folk, som vendte tilbage med to Stude. En Mængde Bønder fulgte efter dem. Da Manden saae dette ud-

stødte han et dybt Suk, kastede et deeltagende Blik paa Kassen og stillede sig foran den. Troels udbrød i et Skrig, da han med hævet Fakkel kom hen til Kamppladsen. Manden foran ham, der hvilede sig paa sin Kølle, som den seirende Herkules, var Søren, tre Matroser laa paa det Sted, hvor de vare blevne fældede. Den Ene af disse havde Søren listet sig ind paa og dræbt med et Knivstik, de to Andre vare bukkede under for hans Kølle.

„Den Første, som kommer mig nær slaaer jeg ihjel," raabte Søren og traadte et Skridt fremad. Troels sprang tilbage og kastede et forskende Blik omkring sig, Skipper Thomas derimod løste en Haandøxe fra sit Belte og traadte ud af Kredsen, henimod Søren.

„Saa det er Dig, som har slaaet mine Folk ihjel?"

„Ja."

„Du alene?"

„Ja."

„Hvorfor?"

„Jeg vil have Kassen."

„Det vil vi see paa," svarede Skipperen og sprang ind paa Søren.

I dette Dieblik, da den modige Heire syntes fortabt, raslede Løvet i Nærheden, som om Nogen nærmede sig. Troels saae Fakkelskin, hørte et Jubelskrig

og Lyd af Hestetrav. Han traadte tilbage i Mørket og forsvandt. Strax efter vare Bønderne omringede af en Skare Ryttere, blandt hvilke man kjendte Vaabenmesteren og Palle Graa. Kampen varede kun nogle Minuter og endtes med Bøndernes Flugt. Guldbrand steg af Hesten og gik hen til Søren.

„Vi kom dog tidsnok, uagtet vi bleve opholdte underveis," yttrede han.

„Ja netop," svarede Søren stønnende.

„Og Du er alene, som jeg seer."

„Ja."

„Hvorfor henvendte Du Dig ikke til Jørgen Drabolt?"

„Jeg havde ingen Stunder dertil."

„Hvad tog Du Dig da for?"

„Dette," svarede Søren, med Haanden udstrakt mod de Dræbte.

„Det er godt, Søren Heire. Du har fortjent din Aftensmad."

„Jeg trænger ikke til Aftensmad," svarede Søren sukkende, „skjøndt det er over tre Timer siden jeg sidst spiste."

Guldbrand greb en Fakkel og holdt den henimod ham. Han saae Heiren forgæves søge at standse en Blodstrøm, som løb ud af et dybt Saar i Hovedet. Hans Arme sank ned, Øinene bleve stive og glands-

løse, han udstødte en klagende Lyd, vaklede og faldt tilbage i Græsset. Et sidste og megetsigende Blik gjaldt den dyrebare Kasse, som han saa tappert havde forsvaret, uden at lære dens Indhold at kjende.

En halv Time senere jog Ridder Palle og hans Munke afsted med Vaabenkassen ned mod Spørring. Vaabenmesteren, Jørgen Drabolt og Jakob dannede Bagtroppen.

Tredie Capitel.

I Leiren.

To Dage senere steg den danske Hær iland paa Fyen, anført af Johan Rantzan. Hertug Christian var tilstede, da Soldaterne indskibede sig; hans Speidere havde skaffet ham Underretning om de oprørske Borgeres og Bønders Antal og Stedet, hvor deres Magt for Øieblikket befandt sig; han havde overveiet og prøvet Alt. Uden at være begavet med Genie, uden Phantasie og Begeistring forstod denne Fyrste bestandig at dølge sin egen Mening for at lytte til

Andres, at modtage Raad og tilegne sig de bedste, at tøve, vente og beregne, og det er maaskee ogsaa Genie.

Ved Afskeden omfavnede Hertugen Rantzau i Hærens Paasyn og sagde til ham:

„I Guds Navn, Farvel! Du drager nu bort for at frelse Fædrelandet, lad mig ikke see Dig vende tilbage uden Seir."

„Jeg haaber det ikke," svarede Rantzau. „Jeg har før anført Folk til Døden, men ikke til Nederlag."

Med disse Ord skiltes de, Hertugen tankefuld og bekymret, Rantzau dristig, stolt, fuld af Tillid og Fortrøstning. Han anede ikke, i hvilken Grad Skjæbnen havde besluttet at prøve denne Tillid.

Strax efter Ankomsten til Fyen blev Hærens Antal forøget med de fyenske Adelsmænd og deres Tropper, derpaa fortsattes Marschen forbi Middelfart ned mod Assens, hvor Bondehæren havde samlet sig mellem Faurskovs Bakker.

Natten iforveien var Vaabenmesteren vendt tilbage; han blev strax ført til Feltherren og modtaget med en Opmærksomhed, der var saameget mere udmærket, som den kun blev saa Faa tildeel; thi Johan Rantzau besad vel hele sin Stands Overmod og Foragt for de Uprivilegerede, men tillige et sikkert og øvet Blik, der lærte ham at bedømme en Mands Værd. Guldbrand syntes ikke at lægge Mærke til

denne Opmærksomhed; han aflagde Beretning om sit Ærendes Udfald, fortalte om de medbragte Vaaben, og bortfjernede sig igjen med den samme rolige og fordringsløse Mine.

Da han forlod Teltet var hans første Beskæftigelse at opsøge sin Søn; han fandt ham taus og blegere end ved Afskeden. Poul slog sine Øine til Jorden for det skarpe og prøvende Blik, som syntes at læse i hans Sjæls Inderste.

„Han elsker hende," sukkede Vaabenmesteren, idet de skiltes.

Man havde benyttet den tidlige Morgenstund til at overføre Hæren fra Jylland til Fyen. Kort før Middag bragte de forudridende Ryttere Underretning om, at Fjenden var i Sigte. Marschen blev fortsat, Hæren befandt sig i en sandet, skovløs og lyngbegroet Egn, hvis Flade afbrødes i brudte og bølgende Linier af Faurskovs mørkebrune Bakker; imellem disse viste sig Oprørerne, i et Antal, der langt overgik Rantzaus Hær, men adsplittet i smaa Afdelinger, støiende, jublende, uden Aarvaagenhed, beruste af den tidligere Lykke. Da Rantzau saae denne Hær foer et haanligt og uheldsvarslende Smil over hans Læber, han udstrakte truende sin Haand imod Bakkerne, forend han red tilbage til Sine.

En halv Time senere gav Bakkerne Echo af

Trommehvirvel og Trompeter. Slaget rasede, hvis ellers denne Overrumpling fortjener Navn af et Slag, hvori kofteklædte og barhovede Mænd værgede sig med Knipler, Stager og Grebe mod harniskklædte Rytteres Landser og Geværskytternes Luntebøsser. Endskjøndt Bønderne begyndte Kampen med Tillid til deres større Mængde og dernæst sloges med den Bevidsthed, at de som Overvundne ikke havde nogen Naade at vente, var det første Anfald dog tilstrækkeligt til at trænge dem ud fra deres fordeelagtige Stilling, de bleve adskilte, og kæmpede uden Orden, uden Begreb om at benytte de Fordele, Tilfældet gav dem. Da Aftensolen kastede sit varme Lys ned over Egnen, saae den mellem Bakkerne en fortvivlet og flygtende Skare adspredt til alle Sider, og Forfølgere, der plyndrede og dræbte, for ikke at have den Uleilighed at gjøre Fanger.

Den største Deel af de Slagne drog sig tilbage i Retning mod Odense. Medens Johan Rantzau og hans Ryttere forfulgte dem, sammenkaldte Peter Galt og Mogens Gjøe de øvrige Befalingsmænd i en lille Hytte paa Valpladsen, for at raadslaae om, hvad man skulde gjøre ved de fangne Anførere, som Soldaterne havde faaet Befaling til at skaane, og som bagbundne og stødte frem med deres Føreres Landser og Geværkol-

der, bleve drevne ind paa en aaben Plads udenfor Hytten.

Forhandlingen om disse Ulykkeliges Skjæbne var larmende, Meningerne deelte. Peder Galt betragtede enhver Skaansel som utidig og paastod, at man maatte anvende Straf til et afskrækkende Exempel for de Øvrige. Den mere besindige Mogens Gjøe opfordrede derimod til Forsonlighed. Under den Strid, som opstod herover, forløb nogen Tid, da Raadslagningen pludselig blev afbrudt, idet Døren fløi op og Johan Rantzau traadte ind.

„Guds Død!" udbrød han, og drog Visiret op over Hjelmkammen. „Det er noget tidligt, at I Herrer slaa Eder til Ro herinde. Egnen vrimler endnu af det flygtende Pak, som vi ere ifærd med at tilintetgjøre."

„Det er allerede skeet," svarede Juul, „Bønderne ere flygtede, deres Hær opreven, her i denne Hytte var Samlingsstedet for Anførerne, vi raadslaa om disses Skjæbne."

„Ah, I raadslaa," sagde Rantzau spottende, medens han spændte Hjelmen af og satte den ned paa Jorden; „saa kommer jeg jo netop beleiligt. — Behag at blive ved. Talen er altsaa om, hvorledes vi skulle behandle Fangerne."

„Mogens Gjøe finder, at man burde skaane dem,

som vildledte og paavirkede af Lybekkernes Udsendte," sagde Peder Galt. „Der er vistnok Meget, som taler for denne Mening, skjøndt jeg ikke ganske billiger den."

„Ikke! — ja jeg ikke heller. Lad os fatte os i Korthed, vi have ikke lang Tid at opofre paa Sligt. Ere Oprørerne maaskee ikke grebne med Vaaben i Hænder?"

„Jo."

„Er ikke Døden fastsat som Straf for en saadan Forbrydelse?"

„Jo, dersom —"

„Ja dersom vi indrømme dette, saa er Raadslagningen endt. Anførerne ere dømte til Døden."

„Endnu ikke,". svarede Mogens Gjøe."

„For Djævlen! jeg siger jo!" raabte Rantzau og slog med sin Staalhandske i Bordet.

„Men hvis vi Andre nu ere af en anden Mening?"

„Ja saa gjælder eders Mening i Rigsraadet, Hr. Mogens Gjøe, men min her paa Valpladsen. Det nytter ikke, at vi strides længer. Anførerne ere dømte, og Dommen allerede fuldbyrdet."

„Hvorledes?"

„Behag at overbevise Eder."

Rantzau stødte Døren op; paa en af Bakkerne ligeoverfor Hytten belyste den røde Aftenhimmel nogle høie, bladløse og afbarkede Træstammer, omgivne af

Soldater. I Træerne hang sytten Liig af de fangne Befalingsmænd.

Endnu førend den almindelige Forbauselse herover gav sig Luft i Ord, traadte Rantzau hen til Hyttens Udgang og raabte:

„Heida, min brave Vaabenmester! Hvor er I?"

„Her!" svarede Guldbrand, idet han traadte hen til Døren.

„Stig tilhest, rid tilbage og underret Hertug Christian om, hvad vi idag have taget os for. Fortæl ham, at siden Hans Naades Raadgivere ikke forstode at bevare Freden, have hans Soldater forstaaet at føre Krigen."

Da Rantzau havde sagt dette, satte han Hjelmen paa sit Hoved, hilste med Haanden og forlod Hytten.

Slaget mellem Faurskov Bakker havde saa at sige tilintetgjort det fyenske Oprør. I Odense prøvede man vel en svag Modstand, hvorfor Byen blev indtaget og plyndret. Rantzau var Herre hvor han viste sig; han modtog Almuens Underkastelse og Hyldning i den kaarede Hertugs Navn. Derefter drog han med endeel af sin Hær til Nyborg for at forstærke Besætningen, som var vedbleven at være Hertugens Sag hengiven.

Nogle Dage efter hans Ankomst til Nyborg var et Selskab af Adelsmænd forsamlede i Raadstuebyg-

ningen. Man feirede udentvivl en Fest for Seirherren, thi igjennem de aabenstaaende Vinduer hørtes Jubel, Bægerklang og Skaaler, der bleve tømte under Fanfarer af Trompeter og Pauker.

Raadhuset laa for Enden af Torvet, og ligeoverfor dette, adskilt ved en steensat Kanal, der førte Vandet ind fra Søen, hævede sig en høi, mørk Bygning, omgiven med Volde og Grave, den saakaldte Nyborg Fæstning, hvis Besætning i disse Dage var bleven forøget ved Rantzaus Komme. Adelsmændenes Fest syntes at have hidlokket en Mængde Tilskuere, som samlede sig paa Torvet og hvis Antal bestandig forøgedes. Betragtede man imidlertid disse fredelige Spadserende noget nærmere, opstod en dunkel Formodning om, at det ikke blot var Nysgjerrighed, der havde forsamlet dem. Af og til speilede det klare Maaneskin sig i et blankpoleret Pandser, som kom tilsyne under Kapperne; man bemærkede ogsaa, at de Fleste vare bevæbnede; man anede, at denne tause Ro, disse betydningsfulde Diekast og dæmpede Ord forberedte en Begivenhed, ligesom den lumre Sommerdag, der gaaer forud for Uveiret.

Flere Gange skiltes pludseligt de tætte Grupper, idet en Stemme raabte: „Afveien Borgermænd for min naadige Herre!" I Aabningen, som derved opstod, saaes en Adelsmand, der begav sig op til Raad-

huussalen ledsaget af en væbnet Tjener, med en brændende Fakkel i Haanden, og et Følge, som nylig havde spærret de snevre Gader.

Raadhuussalen var festlig oplyst og smykket med Blomsterkrandse. Et stort Bord stod midt paa Gulvet; for Enden af dette sad Johan Rantzau, omgiven af de øvrige Anførere i den hertugelige Armee. Et lidet men ualmindeligt skingrende Musikchor havde taget Sæde paa en forhøiet Plads i det ene Hjørne, og befandt sig i uafbrudt Virksomhed.

Den udenfor samlede Mængdes Opmærksomhed blev pludselig draget fra Salen ned paa Gaden, hvor man saae tre Ryttere i hurtigt Trav at nærme sig Raadhuset og holde stille nedenfor Trappen To af disse Ryttere sprang af, den Tredie blev derimod løftet af Hesten og understøttet af de Andre, idet de stege op af Trapperne. Han var indhyllet i en stor Ridekappe, der fuldkommen skjulte hans Figur, og syntes ifølge de langsomme og tøvende Skridt at være saaret. Rytterne forsvandt i Raadhuset, deres Heste stode bundne ved Rækværket. Strax efter aftog den muntre Larm, som hidtil havde hersket i Salen.

Da Rytterne vare komne indenfor Døren standsede de To af dem i et Forværelse, den Tredie derimod tog sit Slagsværd under Armen og vedblev at gaae,

indtil Dørvogterne strakte deres Stave imod ham og nægtede ham Adgang til Festsalen.

„Er Feltherren tilstede? spurgte han.

„Ja, men vi have Befaling til ikke at indlade Andre end dem, der ere indbudne til Festen."

„Ja, den Snak kan gjelde for enhver anden Tid, men ikke nu. Gjør Plads! — I tøve? — Godt, saa kan jeg gjøre det selv." Med disse Ord stødte han Døren op med Sværdet og banede sig en Vei ind i Salen. Rantzau befandt sig tilfældigviis i Nærheden, han hørte Larmen og traadte hen til Døren idet den fløi op.

„Hvem vover at trænge ind, mod min Befaling?" raabte han."

„Jeg!" svarede en dyb Stemme, og man saae Vaabenmesterens brede Skikkelse, rustet fra Isse til Fod, standse i Indgangen, med en Soldats Holdning og Hilsen. Hans Ansigt var blegt, det udtrykte en saa talende Bekymring, Uro og Spænding, at Rantzau standsede et Udbrud af Vrede, som svævede paa hans Læber.

„Hvad Fanden vil Du her," spurgte han overrasket, „og med dette mørke Ansigt, der viser sig som en Sky i vort muntre Selskab."

„Mit Ansigt passer til den sørgelige Tidende, jeg bringer, naadige Herre."

„Hvorfor ventede Du ikke til imorgen?"

Fordi vi inat ere blevne forraadte, fordi vi inden en Time ville være fortabte, fordi vi i dette Dieblik ere omringede."

„Guds hellige Død!" hviskede Rantzau, idet han drog Vaabenmesteren med sig hen i Vinduesfordybningen. „Af hvem?"

„Grev Christoffer har iaftes landsat Kjærnen af sine Soldater oppe ved Kjærteminde, hans Ryttere drage ned mod Nyborg, Bøsseskytterne og Landseknegtene følge efter."

Sveden brast ud af Rantzaus Pande, medens han lyttede til disse Ord, der bleve hviskede i hans Øre.

„Hvem anfører Grevens Folk?"

„Oberst Ouelacker og den danske Adelsmand Axel Gjøe."

„Hvorledes har Du faaet Kundskab herom?"

„Saare let. Mit Kvarteer var hos Byens Borgermester, Rasmus Rostokker; i Mørkningen listede et Sendebud fra Greven sig ind i hans Huus, Rasmus Rostokker red strax bort, jeg anede Uraad, fulgte efter, greb Sendebudet og tvang ham til at sige hvad han vidste."

„Og Beviset for hvad Du her fortæller?"

„Det fører jeg med mig," svarede Guldbrand,

„men hvis det behager Eder, naadige Herre, saa lad os gaa ind i Værelset her næstved, før I modtager dette Bevis."

„Hvorfor?"

„For ikke at afbryde Festen herinde. Eders Gjæster betragte Eder, de ere blevne tause siden jeg kom, og nede paa Torvet gives der Folk, som lægge nøie Mærke til Alt, hvad der foregaaer heroppe."

„Guds Død! hele Pladsen vrimler jo af Mennesker!" yttrede Rantzau, idet han kastede sit Blik ud af Vinduet. „Mine Herrer!" vedblev han, „jeg gaaer bort et Øieblik, lad det ikke forstyrre eders Munterhed. Følg mig, Vaabenmester!" Rantzau og Guldbrand forlode Salen. Den afbrudte Lystighed begyndte paany.

„Nu, Guldbrand, hvor er Beviset for denne utrolige Tidende?" raabte Rantzau idet han traadte ind i et Sideværelse.

Vaabenmesteren standsede i Døren, hævede sin Stemme og udbrød:

„Poul! Bring Manden herop."

Strax efter viste Poul sig med den tredie Rytter. Da Guldbrand tog Kappen af ham saae Rantzau, at hans Arme vare snørede sammen paa Ryggen med et Sabelbelte. Hans Hoved var omviklet med et Klæde, og under dette kom en Mundknebel tilsyne, der hidtil

havde hindret ham i at tale. Poul stillede sig ved Døren, medens Feltherren gjorde den blege og skælvende Fange nogle Spørgsmaal, der bekræftede Alt, hvad Vaabenmesteren havde fortalt.

„Da vi havde faaet fat i Manden," vedblev Guldbrand, „bandt vi hans Hænder og Fødder og skjulte ham i en Rugmark, medens vi rede videre, for at forvisse os om hans Udsagn. Vi saae de fjendtlige Ryttere og forlode dem oppe bag Rørbek Skov, halvanden Miil nord for Byen."

„Før Fangen bort!" sagde Rantzau.

„Luk ham ind i et af Fængslerne, Poul, og tag Nøglen med Dig," tilføiede Guldbrand, da Poul forlod Værelset.

„Vi maa altsaa see at drage os over til Fæstningen," yttrede Rantzau.

„Det lader sig ikke gjøre," svarede Guldbrand. „I saae nylig den Mængde, som udenfor Raadhuset opfyldte Pladsen; alle disse Mennesker ere underrettede om Tydskernes Komme, de bære Vaaben under deres Kapper; naar de see os forlade Raadhuset ville de fatte Grunden, og baade I og eders Venner ville bukke under i Forsøget paa at bryde igjennem denne levende Muur, som spærrer Veien."

„For Djævelen!" raabte Rantzau og stampede i Gulvet, „bilder Du Dig da ind, at jeg og femogtyve

af Landets bedste Adelsmænd agte at tøve her, for at blive fangne eller dræbte, naar Lybekkerne komme ind i Byen?"

„Nei!" svarede Guldbrand, „idetmindste vilde jeg ikke gjøre Eder et saadant Forslag. Der gives endnu en tredie Udvei."

„Hvilken?"

„Vi maa forlade Byen inden Fjenden viser sig."

„Jeg, flygte, — aldrig! — Vi slaa os igjennem disse Borgere. Fem og tyve gode Klinger maa dog kunne aabne sig en Vei."

„Lad os da sige syv og tyve," sagde Vaabenmesteren. „I glemte vist, at regne mig og min Søn med, naadige Herre."

Rantzau rakte ham Haanden, han syntes endnu at være uvis med sig selv.

„I vil altsaa, at vi skulle slaa os igjennem?" gjentog Guldbrand spørgende.

„Du synes ikke derom?"

„Jeg er Soldat, naadige Herre, ikke Raadgiver; jeg veed blot, at den kaarede Hertug vil komme til at mærke sig denne Nat saalænge han lever."

„Hvorfor?"

„Han vil inat miste sin bedste Hovedsmand."

„Hvilket andet Middel gives der da til vor Frelse?"

„Vi flygte," gjentog Vaabenmesteren.

„Men Du troer jo, at det ikke vil være os muligt, at forlade Raadhuset."

„Jo, igjennem Gaarden; derfra komme vi ud til et lille Stræde, som fører til det store Magazin, hvor fyrgetyve af vore Heste staa opstaldede. Da jeg for lidt siden red forbi Gaarden befalede jeg Folkene at sadle op, det vil være skeet naar vi komme; hver af eders Venner tager sig da en Hest, de øvrige Ryttere slutte sig til os, og vi forlade Byen."

Rantzau kastede et overrasket Blik paa Vaabenmesteren. Det var anden Gang at han følte sig paavirket af denne rolige Bestemthed. Heller ikke var Nogen bedre end han istand til at vurdere det Talent og den Klogskab, hvormed alle disse Forholdsregler vare blevne trufne.

„Siden Du har lagt en saa kløgtig Plan," sagde han, „var det Uret, ikke at benytte den; altsaa, Johan Rantzau flygter. Jeg faaer vel at benytte Andres Hjælp i dette Tilfælde, siden jeg ikke har prøvet det før. Vent mig her, jeg vil underrette mine Venner om, hvad vi have besluttet."

„Vi maa gaa forsigtigt tilværks, Herre! Borgerne nede paa Torvet bør ikke ane, at I forlade Salen, ellers ville de faae Mod ved vor Flugt, og være istand til at spærre Veien, førend det lykkes os at naae Porten. Hvad synes Eders Naade om at

kalde Tjenerne og Drabanterne ind, og lade dem fortsætte Gildet mens vi ride?"

Rantzau smilede og forlod Værelset. Lidt efter blev Døren fra Raadstuegaarden aabnet, Adelsmændene droge bort. Idet Vaabenmesteren lukkede efter den Sidste hørte man et vældigt Skraal oppe fra Salen, til Tegn paa, at Drabanterne og Tjenerskabet fortsatte deres Herrers afbrudte Fest.

I det smalle Stræde, der førte ned til Magazinbygningen, mødte de smaa Hobe af Borgere, som, i Begreb med at gaa til Torvet, standsede medens Adelsmændene droge forbi. Kjæderne, hvormed Gaderne om Natten pleiede at være tilspærrede, vare borttagne, den sildige Færdsel, de dæmpede Stemmer og Raslen af Vaaben, hvormed enhver af de Forbigaaende var forsynet, overbeviste Rantzau om en afgjort fjendtlig Stemning, som blot ventede en Anledning for at yttre sig. Imidlertid naaede de uhindrede til Magazinet, hvor Faren idetmindste for Dieblikket syntes at ophøre. Hestene stode sadlede, Rantzau og hans Følge bestege dem, ti Minuter efter bankede Vaabenmesteren med Heftet af sit Sværd paa Vinduet i Portvagten og forlangte Nøglen. Porten blev aabnet af en søvnig Hellebardist, der studsede ved at see et Tog af fyrgetyve Ryttere forlade Byen paa denne Tid af Døgnet.

Da Skaren var kommen igjennem Porten holdt Guldbrand sin Hest tilbage og lod Adelsmændene ride forud, derpaa stillede han sig i Spidsen for de femten Menige, som dannede Bagtroppen. Maanelyset udbredte sig over Egnen, Stjernerne funklede, Luften var svanger paa Vellugt, det var en Sommernat i hele dens ophøiede Skjønhed. Tæt udenfor Vindinge laa dengang et Krat, som strakte sig mod Vest, og paa begge Sider indfattede Aaen. Foran dette deelte Veien sig i tre Grene, en mod Nord, en Anden ligeud til Odense, en Tredie gik mod Syd ned til Svendborg. Rantzau lod gjøre Holdt bag Krattet, derefter kaldte han Vaabenmesteren til sig og sagde:

„Siden Du og din Søn allerede have passeret denne Vei før, er det bedst, I ride forud med mig. Det gjælder om at lukke Dinene op, hvis vi ville slippe ubemærkede bort.“

Guldbrand vinkede ad Poul og fulgte efter Feltherren. Lidt senere standsede Guldbrand Hesten, bøiede sig forover og lyttede. Rantzau saae ham hæve sig i Stigbøilerne og pege i Retning mod Nord.

„Der har vi dem,“ sagde han.

„Jeg seer Intet.“

„Hist bag de store Elletræer, Maanen skinner paa deres Sværd.“

„Ret ude kommer en anden Trop," yttrede Poul, i samme rolige og dæmpede Tone som Faderen.

„Ja, for Djævelen! I har Ret!" raabte Rantzau. „De komme ridende i skarpt Trav og sprede sig i en Kreds omkring os, som om de allerede vare underrettede om vor Flugt. Rid tilbage, Vaabenmester, lad Jens Juul samle vore Folk og følge efter mig. Vi maa see at slaa os igjennem disse Alenryttere."

„I glemmer, naadige Herre, at vi kun ere Fyrgetyve, Tydskerne vel ti Gange saamange."

„Gid Du skee al Landsens Ulykke, med din evige Modsigelse! Afsted med Dig, siger jeg! Lad dem samle sig i en tætsluttet Trop, men hurtig, man har allerede faaet Die paa os."

Guldbrand dreiede sin Hest og sprængte tilbage til Krattet. Underveis sagde han til sig selv:

„Han har mistet al Overlæg, siden vi begyndte denne Flugt; samlede ville vi aldrig kunne slaa os igjennem. Jeg vil handle paa egen Haand; det koster maaskee mit Liv, men det frelser hans. — Mine naadige Herrer!" sagde han til Adelsmændene, „Tydskernes Ryttere komme os imøde, Feltherren befaler, at I dele Eder i tre Hobe, for at sprede Opmærksomheden; den ene rider Nord paa, den anden ligefrem, den tredie ned ad Svendborgveien."

Befalingen blev oieblikkelig udført. Nogle Mi-

nuter senere var Krattet forladt. Vaabenmesteren fulgte efter den Afdeling, som red hen mod Stedet, hvor Rantzau og Poul tøvede. De fjendtlige Ryttere havde imidlertid nærmet sig paa Geværskuds Afstand, deres Klinger og Stormhuer funklede i Maanelyset.

Da Rantzau saae Adelsmændene skilles udstødte han en Ed.

„Ulykkelige!" raabte han og red ind mod Vaabenmesteren med hævet Sværd, „hvad har Du vovet?"

„Imorgen kan I tage mit Liv, naadige Herre," svarede Guldbrand, „men inat vil jeg frelse Eders. — See blot fremad, I kan allerede bedømme Følgen af det jeg gjorde."

Rantzau saae i samme Dieblik den fjendtlige Rytterlinie standse, derpaa at drage sig sammen, og skilles for at byde de Danskes forskjellige Front Spidsen. Et Trompetstød gjenlød, derefter hørtes Geværskud, i den Retning, hvor Guldbrands Ryttere red, Hestene vrindskede, idet de følte deres Rytteres Sporer. Nattens Fred og Stilhed var endt. Kampen begyndte.

„I Guds Navn da!" raabte Rantzau. „Fremad, I Herrer!"

Guldbrand sprængte hen paa Siden af Poul.

„Nu skal vi slaaes, min Dreng," sagde han, „tænk paa, hvem Du inat har til Tilskuer; hold Dig nærmere ved Mogens Gjøe, ham i anden Række med

den sorte Fjerbusk i Hjelmen; beskyt ham, hvis Du kan, han er hjemme i Kongens Raad, men ikke paa en Valplads. Du sidder for bøiet i Sadlen, hold Dig opreist, som om Du stod paa Jorden, Skuldrene lige, Hænderne nærmere sammen, saa, det er godt. Jeg rider hen til Feltherren. Farvel, lille Poul! Gudfader holde sin gode Haand over Dig!"

Med disse Ord sprængte Vaabenmesteren hen til Rantzau.

Det næste Minut saae en forvirret Trængsel, hvori det ikke var muligt at opdage Andet end hævede og faldende Sværd, der krydsedes i Maaneskinnet som Lynstraaler. Man hørte de Saaredes Stønnen, Hestenes Vrindsken og de dumpe og dræbende Slag, hvormed Klinger og Stridsøxer banede sig Vei gjennem Harnisket. Over denne Mængde af sammenviklede Legemer, der hævede sig og sank, ragede Vaabenmesterens og Rantzaus Skikkelser. Guldbrand havde sporet sin Hest hen til Rantzau.

„Naa er Du der," sagde han.

„Ja!" svarede Guldbrand. „Inat mærker man da, at man slaaes med Soldater; de skulle ogsaa blive behandlede derefter."

Han afbødede et Slag, der var rettet mod Feltherren, lod Sværdet synke og sporede sin Hest over den Faldne. I dette Dieblik udviklede han alle de

umaadelige Kræfter, der stode til hans Raadighed. Rantzau studsede for tredie Gang.

„Djævelen staaer skindbarlig i den Vaabenmester,“ raabte han.

Guldbrands Skikkelse syntes at mangfoldiggjøre sig, han holdt Tømmen i Munden, Sporerne i Hestens Side og Sværdet fattet med begge Hænder. Ethvert Slag af dette dræbende Vaaben, der trængte igjennem en Hjelm eller et Pandser, blev ledsaget af et Skrig eller et Dødssuk. Der var ikke længer Tale om Forsigtighed eller Beregning, det gjaldt om at aabne de efterfølgende Adelsmænd en Vei, og derfor om at tilintetgjøre og dræbe. Tydskerne vege tilbage for denne Rasende, der arbeidede sig ind imellem dem som en Kile, og idet han dræbte eller tvang Rantzaus Modstandere til at vende sig imod ham, dreiede Hesten og førte den til Siden for at gjøre Aabningen, som de Efterfølgende udfyldte, saameget bredere. Saaledes varede det endnu i fem Minuter, derefter blev Kredsen sprængt, Tydskerne flygtede til alle Sider. Adelsmændene havde en aaben Mark foran sig og rede bort.

Medens Rantzau og hans Følge søgte Frelse i aaben Mark, fristede de to andre Afdelinger en mindre heldig Skjæbne. De menige Ryttere undgik vel Bag-

holdet om Natten, og forenede sig næste Morgen med Hestfolket, som havde Kvarteer i Landsbyerne omkring Nyborg, men samme Dag faldt de alle i Hænderne paa Axel Gjoe og maatte overgive sig paa Naade og Unaade. Af den tredie Afdeling, som valgte Odenseveien, blev Elleve fangne, og tre Rantzauer dødeligt saarede. Tretten Adelsmænds Liig vidnede næste Morgen om, hvor heftig denne natlige Kamp havde været. Grev Christoffers Folk droge ind i Nyborg, beleirede Slottet og tvang det kort efter til Overgivelse. Ved denne Leilighed bleve fem og tredive Adelsmænd gjorte til Fanger.

Saaledes endtes det første Tog mod Fyen, efterat Hertug Christian havde mistet otte hundrede Mand. Hele Øen var atter i Grevens Magt; han modtog Borgernes Hylding og udnævnte deres Øvrigheder. Johan Rantzau drog tilbage til Jylland, ydmyget, rasende, ikke alene over sit Uheld, men over et Uheld, der var bevirket ved saa foragtede Modstandere. Mellem Egeskov og Brøndsted samlede han de sørgelige Rester af Hertugens Armee, der daglig forøgedes ved de fra Fyen flygtede Adelsmænd, som vedbleve at være den gode Sag hengivne. Hertug Christian var atter draget til Holsteen, og havde befalet Rantzau at følge efter, saasnart han havde modtaget de Forstærk-

ninger, som bleve inddrevne fra de omkringliggende Herregaarde.

Fjerde Capitel.

Spionen.

I Begyndelsen af August Maaned finde vi Rantzaus Hær rustet, forøget og rede til at bryde op. Man ventede endnu blot paa et Antal Soldater, som om nogle Dage skulde ankomme fra Engelsholm og flere Herregaarde i Vesteregnen. Stemningen blandt den menige Deel af Krigsfolket var ikke synderlig gunstig for Hertugens Sag. Udfaldet i Fyen, som Lybekkernes Sendebud udbredte overalt, havde forøget Grev Christoffers Tilhængere. Den Misfornøielse, hvormed Mandskabet adlød Opfordringen til at samles, tiltog desuden ved Rantzaus Strenghed, som stod i saa stor Modsætning til de sidste Ugers ubundne Frihed. Paa flere Steder havde Bønderne vægret sig ved at træde under Vaaben, og der forløb neppe nogen Nat, uden at en eller flere Soldater listede sig bort fra Jordhytterne i Leiren og forsvandt. Rantzau lod vel sætte

efter dem, men de tætte Skove, Bekjendtskabet med Egnen og de omkringboende Bønders Had til Adelsmændene begunstigede og understøttede Flygtningerne. Alle Efterforskninger ledede til Intet.

Da Rantzau erfarede dette, drog han Leiren tættere sammen, og forbød enhver Skytte, Rytter og Landseknegt at forlade sin Hytte, efterat Trommen paa et vist Klokkeslet om Aftenen havde lydt i Leiren, Marketenteren skulde slaa Tap for Tønde og lukke sin Bod, og Enhver som viste sig udenfor den afstukne Leirplads, skulde overgives til Profossen og hænges.

Denne Befaling var Oprindelsen til Tappenstreg i den danske Armee.

Rantzaus Hær frembød det mest brogede Skue i Dragt og Bevæbning. Adelsmændene vare under Vaaben iførte Jernrustninger fra Isse til Fod, udenfor Tjenesten saae man dem derimod vandre omkring i deres almindelige Dragt: Baret, Kappe og korte Beenklæder, som enten efter det burgundiske Hofs Moder vare udsyede med Puffer af Floiel eller Silke og forsynede i Sømmene med smaa Messingbjælder og smaa Klokker, eller paa flandersk Viis sammenfæstede under Knæene med et Spænde, og af en Vide, som en Forfatter fra den Tid angiver til fyrgetyve Alen. Strømperne vare af Klæde og skjultes i Snabelsko med uhyre opadbøiede Spidser, som for at lette

Gangen bleve opbundne ovenfor Smalbenet. De Meniges Dragter bestode af lange Vadmels-, Lærreds eller Faareskinds Kofter, sammenholdte med et bredt Belte, hvori der stak en Dolk eller bredbladet Madkniv. Deres Hovedvaaben vare Landser og Sværd. En Undtagelse fra denne Uregelmæssighed dannede Bøsseskytternes ringe Afdeling, hvis Bevæbning vi allerede have omtalt. Seet paa Marschen eller naar de droge ned i de nærmeste Landsbyer for at indsamle Foder og Levnetsmidler, skulde man have antaget disse Skarer for omstreifende Marodører, et Navn, der iøvrigt først opkom et Aarhundrede senere, efter et Regiment i Tillys Armee, anført af Grev Marodee. Imidlertid vare Johan Rantzaus Soldater de Modstandere liig, som de skulde bekæmpe.

En Aften, kort før Solens Nedgang, sadde to Landseknegte fordybede i en dæmpet og hemmelighedsfuld Samtale i en af Leirens yderste Hytter. Hvis ikke Pikkelhuens Baand og Skygge i Forbindelse med et stort Skæg næsten havde skjult den Enes Ansigt, vilde man have gjenkjendt Troels Harpyt; den Anden var hans tidligere Kammerat, Johan fra Broen.

„Som jeg siger," vedblev Troels, „for at skaffe mig Feltherrens Gunst samlede jeg elleve Mand og frelste Peder Galts Foged fra en Hob Bønder, som vilde plyndre Gaarden. Siden drog jeg herned med

Fogden og mit Mandskab, modtog den naadige Herres Taksigelse og fik den Plads, jeg bad om i Hæren."

„Men hvorfor gjorde Du ikke fælles Sag med Bønderne?"

„Din Nar!" svarede Troels med et Skuldertræk, „jeg vidste jo iforveien, at Herremanden havde ladet alle Sager af Værdi føre ned til sin Gaard i Slesvig."

„Du har rigtignok Lykken med Dig."

„Ja, endnu sidder jeg ikke fast i Sadlen. Peder Galt veed, at jeg har været med ved Boller, jeg har fortalt ham Alt, hvad der skete, det vil sige, paa min Maade, men den fordømte Vaabenmester har mig dog i sin Magt, og kunde let volde mig Fortræd. Med Guds Hjælp vil det nu ogsaa faae en Ende."

„Aa, Du vil aldrig kunne gjøre ham Noget, Troels, Du har allerede engang bidt Dig blodig paa den Nød. Han staaer sig godt med den høie Adel; Folk fortælle, at han har reddet Feltherrens Liv."

„Det kan nok være, men veed Du, hvad jeg kan fortælle om hans Søn, lille Johan?"

„Nei!"

„Feltherren har forbudt enhver Mand at gaa udenfor Leirens Grændser, efterat Trommeslageren har rørt sin Tromme ved Marketenterens Bod; desuagtet kan Du hver evige Aften see Poul liste sig ind i

Skoven og saa tage Flugten afsted til Nebbegaard; paa Nebbegaard boer Fru Gyldenstjerne og hendes Datter, det er dem, han besøger. Jeg har brugt mine Øine. En Aftenstund listede jeg mig efter ham, det var silde, jeg saae ham komme ud fra Gaarden, krybe op i det høieste Træ i Haven, fra hvilket man kunde see ind i Værelserne, og der blev han siddende, efterat alle Lys vare slukkede. Jeg gav Agt paa ham baade før og siden, bestandig løb han paa Henveien, saa hurtigt, at Ingen kunde følge ham, det var Længsel, bestandig vendte han tilbage, saa langsomt, som om han bar et Læs paa sine Skuldre, det var Erindringen. Han elsker hende, han tænker og drømmer ikke om Andet. Du kan tro, jeg forstaaer mig paa Sligt, jeg har engang følt det Samme som han, jeg kunde have været en lykkelig Mand, Johan, hvis jeg var bleven bønhørt. Det var en rig Mands Datter, jeg holdt af."

„Hvad saa?" spurgte Johan nysgjerrig.

„Saa lo hun, dengang jeg talte."

„Og Du?"

„Jeg svoer til Gud og alle Helgene, at den Latter skulde bringe hende i Graven. Og den bragte hende ogsaa i Graven, Du! for Aaret efter kom en Jæger paa Godset, og ham holdt hun af. Men jeg skrev til Herremandens Frue og lagde Brevet i hendes

Bønnebog. Jægeren blev viist bort og Jomfruen græmmede sig tildøde."

„Hvad har Du da isinde at gjøre ved Poul, Vil Du ogsaa angive ham?"

„Det kan nok være, men der skal mere til at fange en Hjort end at finde dens Spor. For Øieblikket vil jeg Intet foretage mig, og derfor tier ogsaa Du med det jeg har fortalt. Naar jeg har fat i Poul har jeg ogsaa Vaabenmesteren i min Vold, og Begge have de Lidt tilgode hos os."

„Vil Du da nu vedblive at tjene Hertugens Sag?"

„Ja, hvad skulde jeg vel ellers i hans Leir?" spurgte Troels med sit ondskabsfulde Smil. „En brav Karl bør holde med sit Lands Herre."

„Hans Sag staaer alligevel ikke saa godt som Lybekkernes, efter hvad de fortælle."

„Desto ivrigere bør man tjene ham, Johan. Det er netop den Betryk han er i, der bevægede mig til at gaa i hans Tjeneste."

„Veed Du hvad, Troels!" udbrød Johan, efter i nogle Øieblikke at have betragtet ham, „Du er endnu en større Skurk, end jeg troede; Du bedrager baade Ven og Fjende. Du har Noget for her i Leiren, jeg skal nok komme paa Spor derefter."

Troels kastede et speidende Blik ud af Hytten, derpaa vendte han sig til Johan og hviskede:

„Hvis jeg har Noget for, da er det en Hemmelighed, saa svær og saa tung, at den vilde gjøre Dig til en død Mand, hvis Du røbede et Ord derom. Husk vel paa det. — Du kommer til at gaa alene ned til Marketenterens Skjænk. Jeg er træt og vil sove."

De skiltes.

Medens denne Samtale fandt Sted, sad Vaabenmesteren hos sin Søn, Begge tilfredse og oprømte. Der var foregaaet en fuldkommen Forandring med Poul siden han vendte tilbage fra Fyen. Det tause og grublende Drømmeri, som havde behersket ham efter Tildragelserne paa Boller, syntes at være forsvundet for den tidligere sorgløse Munterhed. I dette Øieblik talte han om Hærens Afreise, om Udsigten til paany at deeltage i Kampen; hans Øine straalede og hans Kinder glødede, som om han ikke havde noget andet eller høiere Ønske. Guldbrand smilede, han gjenfandt hos sin Søn de Egenskaber, hvoraf man danner en modig og uforfærdet Soldat, han lod sig nøie med Resultatet, uden at forske efter Aarsagen, og glemte sin egen Lære fra hiin første Aften: at man kun under Indflydelse af Lidenskaber fuldbringer de store Handlinger.

Poul var et Billede af den bevægede Tid, hvori han levede, han bigede og længtes, uden selv ret at kjende Maalet. Nationernes Ungdom ligner ogsaa i

de fleste Retninger den Enkeltes: en indskrænket Synskreds, fuld af Forjettelser og Skuffelser, af Planer, der opstilles og igjen kuldkastes. Men der gaaer megen Kraft og megen Skjønhed tilgrunde med denne Ungdom.

Under disse Samtaler, hvori Blikket og Minen fuldstændiggjorde Læbens Sprog, blev Vidiedøren, som tillukkede Hyttens Indgang, hurtig aabnet, en Mand traadte ind. Det var Jakob Sigers, Bonden fra Herberget i Spørring, Vaabenmesterens gamle Bekjendt.

„Det er godt, at jeg træffer Dig, Vaabenmester," udbrød han, idet han stødte Døren tilbage, for at kunne iagttage Enhver, som nærmede sig Hytten. „Kan Du huske, hvad vi talte om den Aften, jeg først tilbød at tjene Hertugen?"

„Nei."

„Jeg sagde, at jeg nok vilde slaaes for den samme Sag som Du, naar jeg kunde fortjene mig en fri Gaard, saa svarede Du, at hvis det var mit Ønske, saa maatte jeg finde paa at udrette noget Stort. Ikke sandt?"

„Ganske rigtigt, Jakob."

„Ja nu har jeg fundet det, og ved din Hjælp vil jeg ogsaa kunne udrette noget Stort."

„Hvad mener Du?"

„Troels Harpyt er kommen til Leiren og har taget Tjeneste her.“

„Jeg veed det nok, jeg har ogsaa talt til Feltherren om ham, men han svarede, at Troels var bleven ham anbefalet af Peder Galt, og at man i denne Tid fik at lukke et Øie i, siden vi trænge saa haardt til Mandskab.“

„Maaskee dog Feltherren gjorde bedre i at lukke begge sine Øine rigtigt op, saaledes som jeg har gjort det, han vilde da dømme rettere.“

„Hvad har Du erfaret om Troels?“

„For sex Nætter siden laa jeg paa Leirvagt udenfor de afstukne Grændser nedad mod Søen; det var henimod Morgenstunden og mine Øine begyndte at falde til, da jeg med Et hørte en sagte Raslen i Buskene foran mig. Jeg lytter og speider, indtil jeg faaer Øie paa en Soldat, der krøb imellem Buskene paa Hænder og Fødder, standsende hvert Øieblik, mens han vendte sig for at lytte. Det var Maaneskin samme Nat, men han saae ikke mig, fordi jeg sad ved Roden af et stort Egetræ. Jeg fik det Indfald, at liste mig efter ham. Manden krøb videre, nedad mod Stranden; da han kom til de sidste Buske standsede han, lyttede og udstødte derefter et Skrig, livagtig som man hører en Ugle. Længere nede paa Strandbredden blev dette Skrig besvaret; da jeg hævede mig

iveiret saae jeg en Baad mellem Stenene, en Mand kom frem fra denne og gik derpaa hen til en lille Tanghytte, et Stykke borte. Vi vare imidlertid langt udenfor de opstillede Vagter, min Gavtyv blev liggende lidt endnu og lyttede, derpaa stod han op og listede sig hen til den Anden. Hvad de talte om veed jeg ikke, thi Hytten laa paa en aaben Plads, som det ikke var muligt ubemærket at nærme sig til, saameget mindre, som den Ene hvert Dieblik stak Hovedet ud af Aabningen og saae sig omkring. En Gang faldt Maanens Lys paa hans Ansigt, jeg gjenkjendte ham, det var Troels. De bleve derinde vel en halv Time, derefter kom Troels ud og krøb tilbage, med samme Forsigtighed som før, men den Anden steg i Baaden og roede over til Fyensland. Fra den Nat gav jeg Agt paa Troels, og tre Gange siden har jeg seet ham liste sig ned til Fiskerhytten, men hver Gang skinnede et Lys ovre fra et af Husene i Fyen. Hvad siger Du dertil, Vaabenmester?"

„Jeg seer, at Du mener det ærligt med Fædrelandets Sag, Jakob!"

„Fædrelandet!" gjentog Bonden forbauset, „er jeg en Adelsmand, siden Du taler om Fædrelandet? Nei, jeg har havt en bedre Grund end som saa. Den Aften Troels flygtede fra Geværkassen ved Kalø Viig listede han sig til at overskære Senerne i Hasen paa

min bedste Trækstud, og saa svoer jeg ved mig selv, at han nok skulde faae den Spas betalt. Synes Du om min Hemmelighed, Vaabenmester, saa gjør med den hvad Du vil; der kommer Trommeslageren, for at minde os om at gaa til vore Hytter. Gud i Vold!"

Jakob gik, strax efter forlod Guldbrand Pouls Hytte.

„Alting lykkes i denne Tid for mig," udbrød den gamle Kriger, medens han skred igjennem Leiren. „Poul har glemt hende, han tilhører atter sig selv; jeg tænkte det nok, han trængte kun til Adspredelser. Det er Alderens Forret, idet den røver os de Unges Følelser, at vi besidde Kløgt til at beregne og lede disse."

I samme Dieblik sad Poul og ventede paa Aftenen og Mørket for at snige sig op til Nebbegaard.

Vaabenmesteren gik til Rantzaus Telt og lod sig melde. Feltherren var ikke tilstede, Guldbrand tog Plads udenfor Indgangen og ventede. Trommeslagerens Hvirvel lød igjennem Leiren, Solen gik ned, Soldaterne skyndte sig til deres Sovesteder. Det begyndte at mørknes; Guldbrand syntes ikke at lægge Mærke dertil; han blev siddende taus og tankefuld. Da Rantzau endelig kom vinkede han Vaabenmesteren med sig og gik ind i Teltet.

„Hvad Budskab bringer Du," spurgte Rantzau, med større Venlighed end han sædvanlig pleiede at vise sine Undergivne, „siden Du vover at overtræde min Befaling, og viser Dig paa denne Tid udenfor dit Sovested?"

„Med Eders Tilladelse, naadige Herre, agter jeg ikke at søge mit Leie for det Første, tvertimod kommer jeg for at bede om Lov til at tage to Mand med mig og forlade Leiren inat."

Efter denne Indledning fortalte Guldbrand ham, hvad han nylig havde hørt af Jakob, og tilføiede nogle af de Grunde, han allerede iforveien havde til at tvivle paa Troels.

„Veed Du hvad, Vaabenmester," svarede Feltherren, „jeg vil selv følge med Dig. Jeg tænker, at vi To ville være tilstrækkelige til at tage denne Gavtyv."

„Men dersom Beretningen ikke skulde stadfæste sig —?"

„Ja, saa har Du gjort en Spadseretour i Maaneskin med Johan Rantzau, og det er jo ikke første Gang," svarede Feltherren smilende.

Han hægtede Sværdet fast til Beltet, kastede en Kappe over sin Rustning og forlod Teltet med Guldbrand. Leiren syntes i dette Øieblik at være uddøet, intet Menneske viste sig, i nogen Afstand hørte

man de udstillede Vagters Skridt. Maanens fulde og blodrøde Skive kom frem over den mægtige Trelde Skov, som endnu i vor Tid har vedligeholdt en anseelig Størrelse, og aldeles skjuler de steile, næsten lodrette Brinker, som Kattegattets Bølger beskylle.

Der var omtrent forløbet et Kvarteer efter Rantzaus Bortgang, da Troels Harpyt listede sig hen til en lille Jordhytte bag Generalens Telt, hvor Drabanterne og Vaabendragerne boede. Idet han aabnede Døren stak en Soldat Hovedet ud, gjorde et Tegn til Troels og lod ham krybe ind til sig, eftersom Hytten var saa lav, at et voxent Menneske ikke kunde staa opreist derinde.

„Hvad vil Du nu igjen?" spurgte Drabanten.

„Høre lidt Nyt," svarede Troels. „Der har været saamange fremmede Herrer inde i Generalens Telt idag, hvad talte de om?"

„Jeg hørte det ikke, jeg vil heller ikke have Mere med Dig at bestille. Igaar Aftes, da jeg stod og lyttede, kylede Generalen mig sin Jernhandske i Ansigtet, og truede med at lade mig pidske, naar jeg gav Agt paa Andet, end hvad der vedkom mig."

„Er der nogen Tale om, naar Leiren skal bryde op herfra?"

„Nei."

„Veed Du heller ikke, hvormeget Mandskab der ventes endnu?"

„Nei."

„Ja, det nytter ikke, at Du tænker paa at gjøre Dig kostbar, lille Asmus. Jeg har betalt Dig for det jeg fik at vide, og Du maa min Sjæl blive ved at skaffe mig Underretning. Jeg er nu saa nysgjerrig, skal jeg sige Dig, og det fornøier mig, at kjende de store Herrers Planer. Du er Generalens Tjener, og maa vide Besked om hvad der foregaaer i Teltet."

„Men hvis jeg nu nægter at fortælle Dig Noget, hvad saa?"

„Ja, saa løber jeg min Vei fra Leiren, og naar jeg er kommen bort skikker jeg en Kammerat ned til Feltherren og fortæller ham, hvad Du allerede har betroet mig."

„Du er en Djævel, Troels Harpyt. Gud forlade mig, at jeg lyttede til dine Overtalelser; det vil tage en feil Ende dette."

„Aa Snak! vær Du uden Frygt. — Hvor er Generalen henne iaften?"

„Ja Gud veed det. Vaabenmesteren sad og ventede paa ham før, vel en stiv Time tilende; da han saa kom fulgtes de ind i Teltet, hvor jeg stod og polerede Herrens Harnisk. Jeg blev jaget ud og saa

taltes de ved en Stund, derefter gik de begge To bort, indsvøbte i deres Kapper."

„Du hørte ikke hvad de talte om? — Vær oprigtig Asmus, der har Du sex Skilling Aalborg Mynt."

„Jeg vil være forbandet, naar jeg hørte mere end to Ord," svarede Manden, idet han stak den modtagne Mynt ud i Maanelyset for at overbevise sig om dens Ægthed.

„Hvad var det for to Ord?"

„Det ene var dit Navn, det andet var Tanghytten."

Den dybe Overraskelse hos Troels blev ubemærket i Hyttens Mørke.

„Er det sandt?" spurgte han med en huul og skælvende Stemme.

„Ved min Himmerigs Part!" forsikrede den Anden.

Troels blev liggende nogle Øieblikke, fordybet i Tanker; derpaa reiste han sig pludselig.

„Godnat Asmus!" sagde han, „vi tales ved imorgen."

Med disse Ord forlod han Hytten.

Da han var kommen et Stykke fra Teltet, standsede han, lyttede og sneg sig derefter ud af Leiren.

„Vaabenmesteren maa altsaa have mærket Noget," tænkte han, „og han har røbet det. — Godt! inat

vover jeg kanskee mit Liv, men fra imorgen tænker jeg heller ikke, at Du skal kunne skade mig mere, lille Guldbrand."

Han forsvandt i Skoven, i samme Retning som Vaabenmesteren og Rantzau.

Da Generalen kom udenfor Leiren gik han hen til en af de udstillede Vagtposter og lod Guldbrand tage dennes Luntebøsse med sig. Derpaa begave de sig ind i Skoven ad en Sti, som førte nedenom de høie Bakker, der begrændsede Havet.

„Forvar Lunten!" hviskede Rantzau, „at dens Skin ikke skal røbe vor Nærværelse. Det er bedst, vi holde os i Udkanten af Skoven, indtil vi komme lige ud for Tanghytten. Gaa lidt længere ned mod Strandbredden, Mester Guldbrand, Du er yngre og har bedre Øine end jeg, læg Mærke til, om Du seer nogen Baad ovre fra Fyensland."

Guldbrand adlød. Da han kom hen til de yderste Træer saae han Havet udbrede sig speilblank og ubevægelig i Maanelyset, Himlen var skyfri og besaaet med Stjerner, nede i Sydost laa Fyen, som en mørkegraa Sky i Horizontens Taage. I Retning mod Cathrineberg saaes et Lys, som syntes at være tændt i en af Fiskerhytterne paa Strandbredden. Over Skoven hvilede en dyb og høitidelig Fred, man hørte Oldenborrerne summe mellem Bladene, og

den svage og kvækkende Lyd af et Egern, som Vaabenmesteren havde vækket. Under Skrænten paa Strandbredden syntes Bølgerne at slumre mellem Stenene. Vaabenmesteren blev staaende oppe paa Skrænten og rettede et skarpt og speidende Blik frem for sig; han saae et mørkt Punkt i det zittrende Maanelys paa Bølgerne, det nærmede sig lydløst og hurtigt. Generalen var imidlertid traadt ind i Tanghytten nedenfor. Da Guldbrand havde overbevist sig om, at Baaden kom nærmere, gik han langs med Udkanten af Krattet indtil han kom ligefor Hytten; han sneg sig om bag denne og hviskede:

„Der har vi Manden!"

„Hvor?"

„Omtrent et Bøsseskud ret for Hytten. Han har omviklet Aarerne for ikke at høres, og styrer lige ind mod Stranden."

„Læg Dig i Skjul lidt borte," sagde Rantzau; „hvis noget Tegn skulde forraade vor Nærværelse og han søger at flygte, saa stands ham, — skyd ham. Naar han gaaer hen til Hytten saa følg efter ham, og stil Dig udenfor Døren, naar han er kommen ind."

Rantzau drog sig tilbage, Vaabenmesterens mægtige Skikkelse sank ned bag en stor Steen og blev liggende, ligesaa ubevægelig som den, idet han strakte Bøssen frem foran sig.

Baaden vedblev sin jevne og rolige Fart over Havfladen, man saae en Mand som roede den med to Aarer, et Seil hang slapt ned fra Masten, den svage Luftning var ikke istand til at udfylde det. Da det lille Fartøi havde nærmet sig Landet paa omtrent ti Favne holdt Manden op med at ro, og blev liggende nogle Minuter, foroverbøiet og lyttende, med Aarerne sænkede i Vandet. Guldbrand var istand til at iagttage enhver af den Kommendes Bevægelser. Da han standsede holdt han Haanden for Munden og udstødte et dæmpet Skrig som en Ugle. Efter dette Tegn roede Manden nærmere mod Land, dristig og uden at formode, at en Geværpibe i neppe tredive Skridts Afstand fulgte enhver af hans Bevægelser. Han fortøiede Baaden lidt udenfor Land med et Dræg, nedtog Masten og gik derpaa hen imod Tanghytten. Guldbrand hævede sig iveiret, han troede paa samme Tid at høre en Lyd som af Fodtrin inde i Skoven. Efter et Øieblikś Betænkning stod han op. I det Samme aabnede Manden Døren til Hytten og traadte indenfor. Et dæmpet Skrig var strax efter et Tegn paa, at han befandt sig i Rantzaus Magt. Vaabenmesteren drog Hanen tilbage paa sin Bøsse og sprang hen til Hytten.

„Der kommer Nogen inde i Skoven," hviskede han.

„Det er godt, Vaabenmester! Blot et Ord endnu,

saa kan Du tage ham med. — Hvor hører Du hjemme?"

„Nede paa Nebbegaard."

„Hvorofte har Du seilet herhen?"

„Det er sjette Gang inat."

„Taler Du Sandhed? — Husk paa, at det gjelder Livet hvis Du skuffer mig."

„For Djævelens Pine!" svarede den Anden, stønnende under Rantzaus haandfaste Tag. „Det gjelder vel Livet, enten jeg skuffer Jer eller ikke, saasandt I er bekjendt for, aldrig at vise Skaansel imod Nogen, alligevel kan I forlade Eder paa det jeg siger."

„For ham ind i Skoven, Vaabenmester, og stød din Dolk i hans Strube ved den mindste Lyd han giver."

Manden reiste sig fra den bøiede Stilling, hvori Rantzau hidtil havde holdt ham, Guldbrand greb ham om Armen og førte ham med sig tilbage i Krattet, saalangt, at man ikke kunde høre ham nede ved Hytten.

„I kommer til at finde Eder i at jeg knebler Eder," hviskede han.

„Og hvorfor det?" spurgte den Anden, i samme dæmpede Sprog, „synes I kanskee, at der skulde være nogen særdeles Anledning for mig til at advare ham som kommer? Den Elendige! har jo forraadt mig."

Paa samme Tid hørte man tydeligt Fodtrin inde

i Skoven, en Mand kom frem af Mørket og standsede udenfor Krattet, hans Gang var usikker og tøvende. Vaabenmesteren gjenkjendte Troels Harpyt. Efter et Diebliks Betænkning gik han videre og traadte hen til Hytten.

„Er I her Stig?" spurgte han udenfor Døren.

„Javist!" svarede Rantzau med dæmpet Røst, „tal sagte og træd ind."

„Aa, vi behøve ikke at være saa forsigtige, de sove nu i Leiren alle tilsammen, og Feltherren drømmer nok mindst om, at jeg for at tjene ham har udsat mit Liv og listet mig hen til Eder."

Rantzau studsede, han begreb ikke disse Ords Mening, og foretrak at tie og lytte for at ikke hans dybe Røst skulde forraade ham. Troels vedblev:

„Jeg har tænkt meget over det vi sidst talte om, og hvis I er kommen igjen med den Tro at lokke mig til at røbe Noget af det, der gaaer for sig i vor Leir, saa tager I feil. Jeg sagde det forleden, og jeg siger det igjen iaften, jeg er en ærlig Mand Stig, som ikke agter at tjene to Herrer. Hvordan skulde ogsaa en ringe og menig Soldat som jeg, kunne have nogen Underretning at bringe Eder, og hvortil har I den endelig behov, efter det I forleden roste Eder af? —"

Da Troels taug blev Stilheden udenfor Hytten

afbrudt ved et gjennemtrængende Skrig, et Skud fulgte efter.

„Hold Dig rolig," sagde Rantzau medens han sprang hen til Døren. Han saae Vaabenmesteren styrte ned af Skraaningen og sætte efter en Flygtende, der allerede befandt sig ude ved Baaden. Inden Guldbrand naaede Baaden var Dræget taget op. Manden stødte sit Fartøi ud i Dybet og seilede bort.

Rantzau mumlede en Ed imellem Tænderne, derpaa drog han sig tilbage i Hytten.

„Hvad gaaer der for sig?" spurgte Troels, tilsyneladende forbauset.

„Bryd Dig om Intet," hviskede Rantzau, „det var vel Leirvagten, som skød efter en flygtende Soldat. Alting er roligt igjen."

„Men var det ikke bedst, at vi skilles?" yttrede Troels, „der kunne komme Flere og finde os her."

„Nei!" svarede Rantzau barsk, „bliv ved, hvad var det jeg sidst roste mig af? Jeg husker det ikke længer."

„Stig er flygtet," tænkte Troels, „der er altsaa Ingen som kan røbe mig. I fortalte mig!" vedblev han høit, „at en af vore Stridsmænd hver Nat sneg sig ud fra Leiren op til Nebbegaard, at han mødte en Mand nede i Herregaardens Have, samtalede med ham og at Manden derefter roede over til Fyen med

den Underretning han havde modtaget. Hvis det forholder sig saa, behøver I jo ikke at faae Noget at vide af mig, især da den Anden, som I paastod, var en betroet Mand i Hertugens Leir."

„Nævnede jeg Dig ikke denne Mands Navn?" spurgte Rantzau.

„Nei! endskjøndt jeg lovede Eder ti Kroner Riber Mynt derfor. — Nu behøver I heller ikke at nævne ham, jeg kjender Manden, jeg har med mine egne Øine seet ham snige sig bort fra Leiren. Han befinder sig paa Nebbegaard i denne Nat."

„Inat!" raabte Rantzau med en rasende Heftighed.

Troels vedligeholdt sin Rolle bedre end hans Medspiller.

„I veed det godt," sagde han, „og jeg har alene vovet mig herned for at faae Jer til at bekræfte min Formodning og høre, om vi mene den Samme."

„Hvem taler Du om?"

„Om Vaabenmester Guldbrands Søn, Poul."

„Ved alle Djævle! Du lyver!" raabte Rantzau.

„Ved alle Djævle om jeg gjør," sagde Troels.

„Og han befinder sig paa Nebbegaard?"

„Ja!"

„I Claus Limbeks Huus?"

„Netop, den samme Claus Limbek, som nu tjener i Grevens Hær."

Rantzau var et Bytte for den pinligste Tvivl, mærkværdigt nok, det var den Modige der i dette Dieblik skælvede, medens den Feige forblev kold og rolig. Han taug og hensank i et drømmende Grubleri, der behøvedes Tid til at gjøre sig fortrolig med den Tanke, at Poul, saa ung, saa frimodig, saa tilsyneladende uerfaren i Bedrag og fremfor Alt, Sønnen af en saadan Fader, som han havde seet kæmpe ved sin Side, skulde kunne være Forræder.

„Du siger, at Du selv har seet ham snige sig til Nebbegaard."

„Ja."

„Og Du veed vist, at Du ikke tager feil, eller forvexler ham med en Anden."

„Aa nei, jeg har endda to ret gode Dine. Hvis I har Lyst, kan I blive overbeviist derom. For jeg forlod Leiren saae jeg Vaabenmesteren komme ud fra hans Hytte, lidt efter listede Poul sig bort. Jeg veed, at han nu er paa Nebbegaard, men jeg siger ikke, at Poul er den Samme som I sidst fortalte om, endskjøndt det næsten synes saa."

„Vi ville overbevise os derom," sagde Rantzau. „Følg med og Gud naade Dig hvis Du skuffer mig."

„Men jeg forstaaer Eder ikke, Stig. I synes inat at være en ganske Anden end før."

„Saa lær da at forstaa mig," svarede Rantzau, og traadte udenfor Hytten, saaledes at Maanens Skin faldt paa hans Ansigt. Han undertrykte ved en bydende Bevægelse med Haanden det Udbrud af forstilt Overraskelse, som Troels forberedte. „Stille!" hviskede han, „ikke et Ord om hvad vi have talt derinde. Er jeg bleven bedraget og forraadt, som Du siger, saa vil jeg idetmindste selv have Lov til at see derpaa."

Guldbrand sad paa en Steen, noget borte fra Hytten, med Bøssen foran sig. Rantzau gik hen til ham.

„Du har Uheld med Dig inat," udbrød han med en Stemme, der endnu syntes formeget behersket af de nylig modtagne Indtryk til at være rolig.

„Det lader til det," svarede Vaabenmesteren. „Han sprang fra mig, da jeg vilde binde ham, inden jeg kunde faae ham fat igjen lod han sig rulle ned fra Skrænten og naaede Baaden. Tillykke har I været heldigere, naadige Herre!"

„Det haaber jeg. Lad din Bøsse, Vaabenmester."

„Der er da Mere at gjøre hernede?"

„Ja, lidt," svarede Rantzau, idet han uafbrudt

lod sine Øine hvile paa Guldbrand. Vaabenmesterens Ansigt vedligeholdt sit ærlige og bestemte Udtryk.

„Hvis man har skuffet mig," tænkte Rantzau, „saa kunde Bedrageriet idetmindste aldrig skjule sig under en bedre Maske."

Guldbrand ladede Geværet, Rantzau tog det og sagde:

„Undersøg denne Mand, om han bærer Vaaben hos sig."

Guldbrand lod sine Hænder glide ned over Harpyts Legeme.

„Han er ubevæbnet," sagde han.

„Godt, saa lad os gaa."

„Hvorhen?"

„Natten er saa smuk, vi ville spadsere lidt i det klare Maaneskin."

„Ah! I tør ikke længere betro Eder til mig," sagde Guldbrand i en sørgmodig Tone. „Hvis det er mit Uheld før, som I straffer saa haardt, saa burde I erindre naadige Herre, at selv de bedste Spillere undertiden have deres uheldige Nætter."

Rantzaus Pande trak sig sammen i dybe Rynker ved denne personlige Hentydning, men han beherskede sig endnu og svarede:

„Vi ville gribe en Forræder."

„Der er altsaa endnu Flere tilbage," sagde Guldbrand, med et spottende Blik mod Troels.

„Det vil vise sig," svarede Rantzau.

„Hvor gaa vi hen?"

„Til Leiren."

De tre Mænd forlode nu Strandbredden og gik op af Skrænten til Skoven. Da de vare komne ind mellem Træerne, hvor Maanelyset kun var istand til at udbrede en svag Skumring, kastede Vaabenmesteren Bøssen paa Skuldren, stak Lunten ind i Blikhætten paa Skæftet og sagde:

„Laan mig din Haand Troels Harpyt, det bliver noget mørkt herinde; siden Generalen ønsker, at vi skulle spadsere, vil jeg tage Dig under Armen."

Med disse Ord drog han Harpyt hen til sig, saaledes at det var umuligt for denne at undvige. Derefter fortsatte de Veien igjennem Skoven til Leiren.

„Hvor er din Søn, Vaabenmester?" spurgte Rantzau, da de kom til de udstillede Poster.

„Min Søn!" gjentog Guldbrand forundret. „Jeg tænker, at han er hjemme i sin Hytte."

„Veed Du det vist?"

„Ja!"

„Naar saae Du ham sidst?"

„Da jeg gik ned til Eders Telt; men hvorfor gjør I mig alle disse Spørgsmaal, naadige Herre,

ønsker I at Poul skal følge os, saa vil jeg gaa hen og vække ham."

„Nei lad ham kun sove," svarede Rantzau, „vi ville tage sex Mand af Leirvagten, det er tilstrækkeligt."

„Sex Mand!" gjentog Vaabenmesteren, hvis Forundring tiltog med enhver af Rantzaus Yttringer. „Der behøves da en heel Armee, for at faae Bugt med Eders Forræder."

„Gaa hen og hent mig sex Mand."

Guldbrand gik. Medens han var borte vendte Rantzau sig mod Troels og sagde:

Du er jo vis i din Sag, og veed, at vi ville finde ham vi søge paa Nebbegaard."

„Vi ville finde ham," svarede Troels bestemt og rolig.

Da Guldbrand kom tilbage med Mændene blev Marschen fortsat udenom Leiren, op imod et Krat, der strakte sig paa den høire Bred af Randsfjord eller Lillestrand. Paa den modsatte Side saae man Nebbegaard, belyst af Maaneskinnet og indhyllet i en Taushed og Fred, der mere syntes at tilhøre Søvnen eller Døden end Forræderiet.

Rantzau befandt sig i en forunderlig Spænding. Paa Veien fra Leiren op til Herregaarden havde hans Blik ufravendt været rettet paa Vaabenmesteren, der

gik ved hans Side, rolig og ligegyldig, uden at spilde et Secund paa at forklare sig Aarsagen til denne gaadefulde Udflugt. Eensomheden og Tausheden er ikke blot de store, men tillige de bedre Tankers Moder. Rantzau erindrede underveis Alt, hvad han hidtil havde iagttaget hos Guldbrand: hans Selvfornægtelse, hans Hengivenhed og Opofrelse, Egenskaber, der tilsammen vidnede imod den Formodning, at Faderen skulde være Medvider eller Deeltager i Sønnens Brøde. Da de naaede Fjorden holdt han sig næsten overbeviist baade om Vaabenmesterens og Pouls Uskyldighed.

Der forløb omtrent en halv Time, i hvilken denne Taushed uafbrudt vedvarede. Rantzau havde ladet de sex Mænd sprede sig i en Linie langs med Fjorden, selv valgte han tilligemed Vaabenmesteren og Troels et Skjul bag en høi Busk, omtrent ligefor Vadestedet, der førte over Fjorden ned mod Egeskou. Troels lod til at være sikker i sin Sag, hvergang han mødte Feltherrens spørgende Blik svarede han med et Smil og et tillidsfuldt Nik, der atter vakte den slumrende Mistanke.

„Finder I ikke, naadige Herre, at Eders Forræder tøver noget længe?“ udbrød endelig Guldbrand, med en vis spottende Betoning, „sidstegang I og jeg

droge sammen paa Udkig havde vi bedre Lykke med os."

Rantzau svarede ikke, Troels havde gjort ham opmærksom paa et mørkt Punkt ude paa Fjorden, som hurtigt nærmede sig. Lidt efter saae man tydelig en Mand, som stod opreist i en Pram og stagede sig fremad ved Hjælp af en Aare.

„Nu tænker jeg ikke vi skulle vente meget længe," yttrede Harpyt. „Der kommer Manden."

„Saameget destobedre!" svarede Vaabenmesteren.

Alt som Baaden kom nærmere blev man istand til nøiere at iagttage Manden. Han havde kastet sin Kappe, der forhindrede ham i at arbeide, Maanelyset speilede sig i hans Brystpandser. Harpyts skarpe Øine gjenkjendte strax efter de Hertugeliges hvide og gule Feltbind, som den Tids Krigsfolk bare om den høire Arm. Han gjorde Feltherren opmærksom derpaa.

„Hvad siger Du nu, Vaabenmester?" yttrede Rantzau triumferende.

„Ja, det lader jo til, at vi dog ville faae Noget for vor Gang. Hvis I synes, saa lister jeg mig ned imellem Buskene til Stranden og tager Manden, i det Samme han stiger iland."

„Tag Eder iagt, naadige Herre," hviskede Troels.

„Nei, bliv heller her," svarede Rantzau, „han

kunde maaskee være hurtigere end Du, og smutte fra Dig. Du veed, at det kan hændes."

Vaabenmesterens Bryn trak sig sammen, han tyggede sin Knebelsbart, men svarede ikke. Rantzaus Mistanke var atter vækket.

„Tag din Bøsse, Vaabenmester!" hviskede han, idet den Kommende steg iland, og drog Prammen op efter sig, „læg an paa denne Mand og skyd ham."

„I veed da vist, at han er en Forræder," sagde Guldbrand forbauset.

„Ja."

„Endogsaa før I faaer talt med ham?"

„Javist, gjør blot som jeg siger; nu, jeg troer Du betænker Dig?"

„Oprigtig talt, ja," svarede Vaabenmesteren. „Jeg har før dræbt en Mand, Gud tilgive det, jeg har vel dræbt flere end Een, men aldrig fra et Baghold Herre, aldrig naar min Fjende, som han dernede, var vaabenløs."

Troels udstødte en dæmpet Latter, Rantzaus Øine lynede, hans Læber skælvede af Raseri medens han hviskede:

„Det er da altsaa dog sandt, hvad der fortælles, at Du staaer i Ledtog med denne Elendige."

Vaabenmesteren traadte et Skridt tilbage, hans solbrændte Ansigt farvedes af en dybere Rødme, men

da han saae Troels smile beherskede han sig og svarede:

„Ah! — jeg glemte, at vi havde Dig med, Troels Harpyt. I Guds Navn da, I faaer selv at svare til Befalingen Herre; jeg fuldbyrder den.“

Medens han sagde dette, hævede han Bøssen, lagde an og satte Lunten til Krudtpanden. I samme Nu slog Rantzau Geværpiben iveiret, Kuglen peb hen over Fjorden. Buskene skiltes, sex Mænd sprang frem og omringede Manden nede ved Stranden.

„Hvad gjør I Herre, raabte Vaabenmesteren, „hvis det er en Leg, I har for med mig, saa finder jeg, at den nu har varet temmelig længe.“

„Nei! det er Alvor!“ svarede Rantzau, idet han tilfreds og ligesom lettet fra en pinlig Byrde klappede Guldbrand paa Skulderen. „Jeg overbeviser mig blot om, at Du er en ærlig og tro Stridsmand. Ulykkelige Fader, gid jeg kunde sige det Samme om din Søn.“

„Min Søn!“ raabte Guldbrand forfærdet, „min Søn! siger I.“

„Følg med,“ yttrede Rantzau, medens han og Troels gik ned til den Fangne ved Stranden.

Det var virkelig Poul, som her befandt sig Ansigt til Ansigt med Rantzau. Mændene havde sammensnøret hans Arme paa Ryggen, med en Hurtighed

og Sagkundskab, som vidnede om Øvelse. Guldbrand udstødte et klagende Skrig idet han nævnede Pouls Navn. Hans Hænder knyttede sig fastere om den endnu rygende Geværpibe, han følte sine Been vakle. Rantzau betragtede ham nogle Øieblikke i Taushed, alene denne dybe uforstilte Smerte i den gamle Krigers Ansigt vilde være et tilstrækkeligt Bevis for hans Udeelagtighed i Sønnens Forseelse.

„Naa, hvad siger Du nu, Vaabenmester?“ udbrød endelig Rantzau, idet han søgte at undertrykke sin Heftighed.

„I anseer da dette Barn istand til at være en Forræder?“

„Saa omtrent!“

„Og det har Troels kunnet indbilde Eder. Ak, naadige Herre! jeg troede, I var klogere end som saa, dette er dog for galt.“ Med disse Ord brast han i en lydelig og heftig Latter.

„Hvor kommer Du fra,“ spurgte Rantzau, med stigende Forbittrelse.

„I har jo selv seet det, Herre!“ svarede Poul. „Jeg har forladt Leiren mod Eders Befaling, og er beredt til at lide Straffen derfor, mere kan jeg ikke sige.“

Vaabenmesteren gjorde et Skridt henimod Rantzau,

men Paul traadte ham imøde og udbrød hurtigt og hviskende:

„For Guds Skyld, ikke et Ord om hvad der kan have ført mig hidtover, Du vilde berøve mig Alt, Lykken, Livet, min Ære."

Guldbrand udstødte et dybt Suk, først nu havde han begrebet Alt.

„Tag Fangen med Eder!" sagde Rantzau til Vagten. „Hjemme i Leiren finde vi nok Midler til at faae ham til at bekjende Alt. Imorgen Aften vil Du enten være en død Mand eller have renset Dig for enhver Mistanke."

Mændene førte Poul med sig tilbage til Leiren. Guldbrand fulgte mekanisk efter, hans Hoved var bøiet, hans Ansigt røbede en dyb og levende Smerte.

„Havde jeg saa Ret i det jeg fortalte Eder, naadige Herre!" sagde Troels med et Smil og en indsmigrende Stemme.

„Det vil jeg bedømme imorgen," svarede Feltherren barskt.

Femte Capitel.

Hvorledes Vaabenmesteren mistede sin Søn.

Leirpladsen stødte paa den ene Side op til en gammel grundmuret Bygning, der tidligere havde været benyttet til Lade for det nærliggende Herresæde i Egeskov, men efter Rantzaus Komme tjente til Opbevaringssted for Krudt, Vaaben og Hærens øvrige Fornødenheder. Et af denne Bygnings Rum havde man indrettet til Fængsel og her gjenfinde vi Poul, Dagen efter de sidst fortalte Optrin.

Fængslet var et stort fiirkantet Kammer, med Steengulv, og hvori Øiet kun mødte de nøgne Vægge, og en massiv Dør, som udenfor blev lukket med en svær Jernbolt. Istedetfor Vinduer havde man nedenfor Bjælkeværket anbragt to smaa Huller i Muren, i en Afstand af omtrent fem Alen fra Gulvet. Midt imellem Bjælkerne fandtes en fiirkantet Aabning, lukket med en Lem, gjennem hvilken Kornet tidligere blev kastet ned fra Loftet. Spindelvæv og Straa bedækkede Bjælkerne, Tiden havde overtrukken de røde Muursteen med en bleggrøn Farve. En Bunke fugtigt og muggent Straa betegnede i det ene Hjørne Fangens Leie. Den eneste Opmuntring dette sørgelige Opholdssted tilbød, var en Svalerede, fastklinet til en

af Bjælkerne, og fra hvilken tre gule og pibende Munde stak frem, hvergang Moderen fløi ind igjennem Muurhullet og besøgte Reden.

Udenfor skinnede Solen, Leirens travle Larm trængte ind i Fængslet. Poul lod ikke til at agte derpaa, han skred frem og tilbage over Steengulvet, smilte og syntes at befinde sig under Indflydelse af en eller anden henrivende Drøm, der lod ham glemme det nærværende Dieblik for det svundne, en Drøm, som kun tilhører Ungdommen, ligesom Fiolen Foraaret, en Kjærlighed, hvis Skjønhed vi føle, uden ret at være istand til at skatte, og som vi først lære at skatte naar vi ikke længere ere istand til at føle. Hvormegen Lykke, hvormange uopfyldte og overtrufne Illusioner gjemmer ikke denne Følelse, der bragte Byron til at fornægte Alt og Dante til at tro paa Alt, som dræber Tasso og føder de hungrige Poeter, der endelig lader os ligne Oldtidens Israeliter, idet vi ligesom disse først begræde Kanaans Skjønhed efterat være fordrevne derfra.

Vaabenmesteren havde tilbragt Formiddagen udenfor Fængslet, han søgte forgæves at skaffe sig Adgang til Poul. Bygningen var omgiven med en Vagt, der havde Befaling til at spærre Indgangen for Enhver, som ikke kom i Rantzaus Navn. Alle hans Forsøg ledede til Intet.

Henimod Middag blev Vagten afløst med en anden. Blandt de Kommende gjenkjendte Guldbrand Jørgen Drabolt. Han gik hen til ham og tilhviskede ham sit Ønske. Jørgen smilede.

„De have forbudt det,“ sagde han, „men det faaer ikke at hjælpe; Klokken tre skal jeg have Vagt ved Indgangen, naar den Tid kommer vil jeg kun huske paa to Mænd, der engang reddede mit Liv, og I skal finde Døren til Pouls Kammer aaben.“

Troels Harpyt tilbragte den samme Formiddag i en Uro og Ængstelse, der ikke var ringere end Vaabenmesterens. Da Poul om Morgenen blev bragt tilbage fra Forhøret, begav Troels sig hen til Feltherrens Telt og ventede udenfor, indtil Rantzau lidt efter Middag kom tilsyne. Rantzau modtog hans ydmyge Hilsen med et mørkt og truende Blik.

„Hvad gjør Du her?“ sagde han.

„Jeg venter paa at høre min Dom, naadigste Herre!“

„Din Dom!“

„Jeg mener, om jeg har forsyndet mig, i at gaae udenfor Leiren inat, for at skaffe Eder Kundskab om Poul Guldbrands Forræderi.“

„Du er en Skurk!“ sagde Rantzau, hvem Harpyts krybende og underdanige Mine indgød Modbydelighed. „Jeg burde lade Dig binde til Pælen og

pidske, indtil Du bekjender Alt hvad Du veed om Mødet med Manden i Tanghytten, thi I skjule Noget for mig, baade Du og Poul. — Stille, ingen Modsigelse, jeg troer Dig ikke. Vi skulle ogsaa nok komme til Kundskab om Alt, det kan Du forlade Dig paa. Jeg har for Guldbrands Skyld givet Poul Betænkningstid til iaften, hvis han da ikke godvillig tilstaaer, vil Landseretten gjøre det af med ham, derefter kommer Touren til Dig."

„Ak iaften, min naadigste Herre, vil kanskee hverken I eller Landseretten have noget at gjøre med Poul."

„Hvad skal det sige?"

„Iaften vil han udentvivl være udenfor eders Magt, siden Guldbrand idag pønser paa Leilighed til Flugt."

„Det troer Du?"

„Nei, det veed jeg. Allerede i Formiddag saae jeg Vaabenmesteren speide omkring Fængslet og underhandle med eders Vagt for at faae Lov til at komme ind til Poul."

„Siig mig engang Du — og tal ærligt og ligefremt — hvorfor hader Du Vaabenmesteren og hans Søn?"

„Jeg hader ham ikke, naadigste Herre, tvertimod, naar I erindrer, hvad der er skeet, siden jeg kom i

Leiren, vil I tilstaa, at det er ham, der forfølger mig. Var det ikke Guldbrand, der raadede Eder til at mistro mig, og for hvis Skyld jeg og de Mænd, jeg bragte med maatte opslaa vore Hytter udenfor Leirkredsen, hvor Profossen og Boddelknægten boe, indtil Peder Galt sagde god for os? det var Guldbrand der forraadte mig igaar, og han vil gjøre det samme imorgen, hvis Leilighed gives; han har været mig imod i Alt, gjennemkrydset mine Planer, ligefra vor Ungdom, da vi beilede til den samme Pige og jeg var heldigere end han."

„Og nu troer Du, at han pønser paa Leilighed til Flugt med Poul?"

„Ja."

„Du har seet ham snige sig omkring Fængslet?"

„Ja."

„Vi skulle strax faae at høre, om Du taler Sandhed. Der kommer en Drabant, som jeg har skikket ud efter Vaabenmesteren."

Den omtalte Mand nærmede sig, hilste og berettede, at han forgæves havde søgt efter Guldbrand overalt i Leiren.

„Jeg skal finde ham," sagde Troels, „og, hvis I tillader det, skal jeg ogsaa hindre Poul i at slippe bort."

„Hvorledes?"

„Ved selv at bevogte ham."

„Godt!" svarede Rantzau, „Du har min Tilladelse dertil, dennegang troer jeg idetmindste ikke, Du har isinde at skuffe mig." Han vendte sig til Drabanten og vedblev: „Gaa hen til Capitainen for Fængselsvagten og siig, at denne Mand har Lov til at bevogte Fangen."

Drabanten gik. Troels smilede triumferende, Guldbrand havde atter tabt et Slag, og Troels atter beseiret ham.

Da de kom til Fængslet stod Jørgen Drabolt Post udenfor Døren, nogle Dieblikke iforveien havde han lukket Vaabenmesteren ind. Rantzaus Drabant lod ham ane, hvad der vilde skee, idet Troels derfor gik hen til Officeren skød Drabolt Bolten tilbage fra Døren og hviskede:

„Troels Harpyt er her udenfor, udentvivl skal han bevogte Poul, hvis I hører Nogen aabne Døren, saa skjul Eder i Halmen, Vaabenmester. Jeg skal nok faae Jer lukket ud igjen siden."

Nogle Minuter senere traadte Troels ind i Fængslet, Guldbrand havde skjult sig, men saa slet, at selv et mindre speidende Blik end Harpyts strax maatte kunne opdage ham. Troels saae sig omkring, smilede og udbrød:

„Jeg seer da Du er her endnu, Poul Guldbrands;

Feltherren var bange for, at Du skulde faae isinde at løbe din Vei, og sendte mig til at passe paa Dig."

Disse Ord ledsagedes af en spottende Latter, under hvilken Døren atter blev tillaaset og Bolten skudt for.

Vaabenmesteren reiste sig fra sit Skjul, og tog Plads i Halmen ved Pouls Side, han syntes at være bleven ti Aar ældre siden foregaaende Aften. Hans Ansigt udtrykte en heftig Bevægelse, idet han greb Sønnens Haand og udbrød:

„Naa Poul! siig mig saa, hvad Du vilde oppe paa Gaarden inat? hvorfor forlod Du Leiren, da Du vidste at det var forbudt, og hvorfor skjulte Du det for mig, istedetfor at lade mig hjælpe Dig?"

„Spørg mig ikke," sagde Poul bønligt, „jeg kan ikke svare."

„Men de ville jo dræbe Dig, hvis Du vedbliver at tie."

„Det faaer at være."

„Tænker Du da slet ikke paa mig?" sagde Guldbrand, med en bævende Stemme. — „Jeg veed det nok," vedblev han, som om han søgte Trøst i denne Tanke, „Du har ikke begaaet noget Urigtigt, Du har erindret mine Raad og Lærdomme, Du har maaskee villet udføre en Plan, en Bedrift, og saa standsede

de Dig før den var fuldbragt. Har jeg ikke Ret, min Dreng?"

„Ak nei, nei min Fader!" svarede Poul, „Du tager feil og dømmer mig for skaansomt, jeg er en Uværdig, der har glemt Alt hvad Du lærte og raadede mig."

Han skjulte sit Ansigt ved Guldbrands Bryst og brast i Graad. Vaabenmesterens Læber skælvede, han blev siddende nogle Dieblikke og stirrede ned paa Jorden, medens han søgte at fatte sig.

„Der maa da være Nogen som har forlokket Dig; hvad Poul, siig mig Alt, jeg skal nok kunne bære det. Jeg spørger ikke, om Du har forraadt vor Sag min Dreng, fordi jeg veed, at det er umuligt."

„Jeg elsker hende," hviskede Poul.

„Hvem? — den unge Thyra Gyldenstjerne, men Du har jo ikke seet hende fra den Dag, vi forlode Boller."

„Du tager feil, jeg har seet hende hver Aften, siden vi kom her til Egnen."

„Du har talt med hende?"

„Ja."

„Og hvad har hun sagt, min ulykkelige Søn!"

„Hvad hun sagde," svarede Poul med et henrykt Smil, „det vover jeg ikke at gjentage, men Du indseer, efter det jeg allerede har sagt, hvor umu-

ligt det er mig, at angive Rantzau Grunden til min Flugt fra Leiren."

„Jeg indseer, at vi ere fortabte min Dreng! Gudfader veed, hvad der skal blive af os begge To."

Medens denne Samtale fandt Sted, sad Troels Harpyt udenfor Fængselsdøren, paa en Bænk i Solskinnet, med et tilfreds og smilende Ansigt.

„Jeg har da endelig faaet fat i dem Begge," mumlede han. „Iaften gaaer Poul Landseretten igjennem og Guldbrand skal faae Lov at blive derinde til Profossen kommer og henter ham. Imorgen reiser jeg min Vei til Holsteen; det Krigsliv duer ikke, jeg har samlet mig en god Tærepenge omkring paa Slottene, jeg har faaet Hævn, hvad skulde jeg kunne forlange Mere. — De ere blevne saa tause derinde, jeg troer jeg lister mig op paa Loftet og kigger lidt ned til dem igjennem Lemmen."

Han forlod sin Bænk og sneg sig op ad en Trappe til Loftet. Idet han aabnede Lemmen faldt Støv og Halmstraa ned i Fængslet, men Ingen af de Fangne lagde Mærke dertil. Begge sadde endnu paa Halmknippet, hensunkne i en dyb og vedvarende Taushed, Poul lod til at være fortabt i sine Drømme og Erindringer, de bedste og skjønnneste Blade i Kjærlighedens Bog, han lignede med dette glindsende Blik, denne smilende Mine mere en lykkelig Elsker end en

dødsdømt Forbryder. Vaabenmesteren derimod var et Billede paa en haabløs Smerte. Hans Pande rynkede sig, hans Hænder grebe fat i det graalige Haar, medens han stirrede ned for sig. Pludseligt hævede han sit Hoved, strøg Haaret tilbage fra Panden og udbrød:

„Det nytter ikke at gruble længer, der maa handles. Det er saa mørkt herinde, man veed ikke, hvad Tid det er paa Dagen, og iaften, ak min arme ulykkelige Dreng! iaften ville de dræbe Dig. Jeg vil gaa til Feltherren, og tale med ham, maaskee finder jeg Ord, som bevæge hans Hjerte."

„Han gik hen til Døren og bankede paa. Ingen svarede.

„Luk op!" svarede han. „Det er mig, Guldbrand Vaabenmester."

„Ja jeg veed det nok," svarede en kold og spottende Stemme, „men det nytter ikke, Du kommer ikke ud."

Guldbrand saae iveiret, Troels Harpyts ondskabsfulde Ansigt stirrede ham imøde fra den aabne Lem.

„Luk op!" skreg Guldbrand, og gjentog Slagene paa Døren med Heftet af sit Sværd.

„Bank kun," svarede Troels, „Døren aabner sig ikke, skrig kun, man hører Dig ikke. Jeg slap fra Dig, engang igjennem Vinduet, en anden Gang igjen-

nem Døren, jeg gad nok seet, hvilken Vei Du vælger for at slippe fra mig."

Guldbrands Raab opfyldte Fængslet, Aarerne stode stive og spændte i hans Tindinger medens han forgæves arbeidede paa at opbryde Døren.

„Vær lidt stille," sagde Troels, „saa kan Du høre Larmen udenfor, Trommen gaaer igjennem Leiren, veed Du hvad denne Sioi betyder, Guldbrand? det er Soldaterne, som samle sig nede ved Krattet til Pouls Dom."

Guldbrand lyttede, han hørte virkelig Larm udenfor Fængslet og Lyden af en Tromme, han arbeidede paany, raabte, truede, men Troels blev siddende, hans Ansigts spottende og triumferende Smil forandrede sig ikke.

Det vilde være umuligt at skildre hvad Vaabenmesteren i dette Dieblik led, hans blege Ansigt, brændende Dine og bævende Læber fremstillede Fortvivlelsen i dens meest haabløse Skikkelse. Han var bleven til en Mand under Savn, Prøvelser og Forurettelser, men denne Times Kvaler overgik Alt hvad han tidligere havde lidt. Da han indsaae, hvor umuligt det var at sprænge Døren, lagde han Dret til Fugen i Karmen og lyttede med gispende Aandedrag til enhver Bevægelse udenfor. Larmen vedblev, men Hjælpen kom ikke. Endelig vendte han sig til Troels, han

kastede sig paa Knæ for ham og strakte ham sine Hænder imøde, idet han bønfaldt ham om at aabne Døren. Troels afslog det. Han havde hadet dybt og længe, Mindet om alle hans tidligere Ydmygelser og feilslagne Planer fandt Trøst og Tilfredsstillelse i dette Dieblikś Hævn.

„Lad din Søn tale for sig selv, han har vel Mund og Stemme saavel som Du. Du tier, Poul, Du smiler, tappre Helt, ja, jeg veed det nok, Du foretrækker at lide Døden for at give hende til Priis, den unge, deilige Jomfru Gyldenstjerne."

Poul sprang op, havde Troels i dette Dieblik været indenfor hans Armes Længde, vilde han have dræbt ham.

„Saa ti dog!" hviskede han, „ved Alt hvad der er Dig helligt, tal ikke derom."

„Jeg siger, for at Ingen skal faae at vide, at Du besøger den kjønne Jomfru om Aftenen; men de faae det at vide alligevel, lille Poul, imorgen fortæller jeg det til Feltherren og til Peder Galt og alle de andre Høvedsmænd."

„Hvad er det Du fortæller?" udbrød i det Samme en Stemme ved Harpyts Side. „Lad mig see lidt med." Jørgen Drabolts Hoved kom paa samme Tid tilsyne i Aabningen. „I skal ikke frygte for Alt det den tynde Troels bilder Eder ind, Vaabenmester,"

sagde Jørgen. „Der er hændet noget Nyt i Eftermiddag, som maaskee kan have en god Virkning paa Pouls Dom. Hører I Trommen og Larmen? — Hertug Christian er kommen til Leiren, de fortælle at han vil lade sig keise til Konge førend vi drage sønderpaa."

Guldbrand tilkastede Jørgen et taknemligt Blik. „Hvis Du kan," sagde han, „saa skaf mig ud, hører Du, jeg vil tale med Johan Rantzau."

„Ja, det kan jeg let," svarede Jørgen, „men hvorfor siger I det ikke til Troels. Han har faaet Befaling til at vogte paa Poul, men ikke paa Eder."

„Jeg har faaet Befaling til at passe paa dem begge To. Gaa din Vei, Jørgen, og lad være at blande Dig i mine Sager, hvis Du ønsker at fare vel. Jeg lukker ikke op."

„Saa gjør jeg det, hid med Nøglen!"

„Nei!"

„Aa, Du betænker Dig vel," svarede Drabolt.

Med disse Ord greb han Troels om Livet, hævede ham iveiret og strakte ham ud over Aabningen i Loftet. Troels udstødte et gjennemtrængende Skrig.

Hvis det i en Fortælling blot kom an paa at fremstille gribende og rædselsfulde Optrin, vilde denne Situation udentvivl frembyde al ønskelig Leilig-

hed dertil, men Skjæbnen havde forbeholdt Troels en større Prøvelse. Det Ondes største Straf ligger desuden mindre i den physiske Tilintetgjørelse, selv om vi føie Bibelens evige Orm og Ild til denne, end i at kæmpe og ofre sig for et Maal, der aldrig naaes, eller som opnaaet lader os erkjende, at Prisen ikke stod i Forhold til Kampen. Troels tilbød Drabolt Nøglen, Jørgen tog den og gik ned til Døren. Fem Minuter senere havde Vaabenmesteren forladt Pouls Fængsel.

Som fortalt, var Hertugen denne Eftermiddag kommen tilbage fra Holsteen. Med et Følge af nogle faa Adelsmænd red han ind i Rantzaus Leir, iført en prunkløs og mørk Jernrustning. Han besad ikke lignende Midler til at forøge sin ydre Anseelse med, som fyrgetyve Aar senere bleve benyttede af en anden Konge, der drog ind i sit Rige i samme Anledning som Hertugen. Den 9de Juni 1574 red nemlig Henrik den Tredie fra Krakau, og da han fattedes Penge til Reisen efter Frankrigs Krone, listede han sig til at bryde Juvelerne af Polens og medtog disse.

Hertugen steg af Hesten ved Feltherrens Telt, og tog Ophold i dette. Hærens Hovedsmænd indfandt sig strax efter. De Menige bleve opstillede udenfor Teltet, Musik og Jubelraab gjenlød fra deres Rækker.

Vaabenmesteren skred hen mellem Soldaterne

uden at give Agt paa Noget omkring sig. Hans Hoved var bøiet, hans Ansigt blegt, indfaldent, næsten gustent. Mange Aar efter erindrede han sig denne Gang fra Fængslet igjennem Leiren, under hvilken han besluttede at opofre Alt hvad der hidtil havde givet hans Tilværelse Betydning for Pouls Frelse. Udenfor Rantzaus Telt blev han standset af den opstillede Vagt.

„Jeg har et Ærende til Feltherren," sagde han, „I lade mig komme ind."

Drabanterne syntes at betænke sig. Vaabenmesteren besad en vis Anseelse i Hæren, det var desuden bekjendt, at Rantzau udmærkede ham, og at han tidligere var bleven modtagen i Teltet. Under den Raadslagning, som opstod, drog Guldbrand Lærredet tilbage fra Døraabningen og traadte ind. Han befandt sig i en Kreds af Adelsmænd og saae Hertugen sidde ved et Bord ved Siden af Rantzau. Vaabenmesteren blev staaende ved Døren, alvorlig, taus og ubevægelig som en Billedstøtte, medens Alles Blikke hvilede paa ham. Hertugens Blik mødte hans. Han vendte sig mod Rantzau og udbrød:

„Hvem er denne Mand?"

„En ulykkelig Fader," tog Vaabenmesteren skælvende tilorde, „som kommer for at bede om Naade for sin Søn."

Derpaa traadte han hen til Bordet, hvor Hertugen sad, og knælede for hans Fødder.

„Det er det unge Menneskes Fader," sagde Rantzau, „om hvem jeg nylig talte. Hans Naade er enig med mig, Vaabenmester! — Det gjør mig ondt for Dig, men der er ikke Noget at gjøre ved den Sag. Gaa din Vei, i denne Forsamling bør kun Rigets bedste Mænd og Adel være tilstede."

„I saa Fald kan I ikke vise mig bort, Johan Rantzau," svarede Vaabenmesteren.

„Hvad skal det sige?"

„Jeg har Ret til at vælge min Plads her i Teltet," vedblev Guldbrand, „den ringeste vel, men ligemeget, hans Naade vil fra den dog kunne høre, hvad jeg har at sige."

„Du har Ret til at blive her?" gjentog Hertugen forundret.

„Ja, naadige Herre! behag selv at overbevise Eder herom."

Med disse Ord fremtog han en Kapsel, som hang i en Kjæde under hans Kyrads, aabnede den og rakte Hertugen et sammenfoldet Stykke Pergament, idet han bøiede det ene Knæ for ham.

Hertugen læste, udstødte et Forundringsudraab, og standsede medens han kastede et mønstrende Blik

fra Pergamentet over paa Guldbrand, derpaa vedblev han at læse.

Vaabenmesteren lod Haanden hvile paa Grebet af sit Sværd, medens hans Øine vedbleve at være sænkede mod Jorden, han lod ikke til at bemærke den almindelige Jagttagelse, han var Gjenstand for.

„Min Tro!“ udbrød Hertugen, „det Vidnesbyrd ville vi lade staa ved Magt. I dette Brev,“ vedblev han, henvendt til Forsamlingen, „kundgjør en af Tydsklands bedste Adelsmænd, den tapre Herre, Georg Frondsberg til Mindelheim, at han har slaget Guldbrand, kaldet Smeden, til Ridder formedelst ædel Sind og mandige Bedrifter; hans Broder, Götz von Berlichingen og tre andre Adelsmænd have sat Segl og Mærke under Brevet som Vidner. — Tag Plads Ridder og fortæl os, naar dette skete.“

„En Vinteraften,“ svarede Guldbrand, uden at modtage det tilbudte Sæde, „efterat vi om Dagen havde kæmpet ved Pavia og taget Kong Frants den Første til Fange.“

Et dæmpet Udbrud af Forundring hørtes omkring i Teltet.

„Det lyder jo næsten utroligt,“ yttrede Mogens Gjøe til Rantzau.

„Nei, Mogens Gjøe!“ svarede Rantzau smilende,

„hvis I kjendte denne Mand saagodt som jeg, vilde I ikke sige saa."

„I næsten ti Aar har Du altsaa bevaret denne Hemmelighed," sagde Hertugen forundret. „Hvorfor taug Du saalænge, hvorfor gjorde Du ikke Fordring paa din Rang?"

„Jeg behøver kun Lidet," svarede Guldbrand, „jeg var fornøiet med min Stand og Stilling, førend den gamle Georg slog mig til Ridder. Havde jeg tilhørt en fornem Slægt, vilde jeg maaskee have omtalt denne Ære, for at bringe et hædret Navn hædret tilbage. Men jeg er kun en ringe Mand, naadige Herre, jeg tilhører Ingen, af min Slægt er alene en Søn tilbage, der hidtil erstattede mig al anden Lykke, ham I iaften har besluttet at lade dræbe."

Hertugen rakte Guldbrand Pergamentet tilbage, idet han modtog det faldt Rantzaus Øine paa Guldkjæden, hvori Vaabenmesteren bar Patentets Kapsel.

„Denne kostbare Kjæde," udbrød han, „er vel ogsaa et Vidnesbyrd om en udført Bedrift?"

„Det er en Gave fra Prinds Johannes, vor naadige Hertugs Broder."

„Fra min Broder?" gjentog Hertugen.

„Den har saamegen større Værdi, fordi han sagde, at Eders Naade havde foræret ham den, sidst I saae ham."

„Du har Ret, jeg erindrer det. Han har altsaa skjænket den til Dig?"

„Ja, jeg var saa heldig at kunne vise ham en lille Tjeneste, engang vi mødtes."

„I Sandhed!" yttrede Rantzau, „den unge Prinds Johannes gjengjelder Tjenester, som det egner sig en Fyrste."

„Lad det ikke forundre Eder," svarede Vaabenmesteren med et sørgmodigt Smil, „det er kun de Unge, der erindre de Tjenester, man viser dem."

„Siig ikke det, Guldbrand," yttrede Feltherren heftig, idet han rakte Vaabenmesteren sin Haand, „de Ældre erindre dem ogsaa, jeg har ikke glemt, at jeg skylder Dig Meget, — nu ja, uden Omsvøb, Du har reddet mit Liv."

„Eders Liv!" gjentog Hertugen.

„Ja, naadige Herre! denne Mand er ikke blot uegennyttig og fordringsløs, men tillige den modigste Kæmpe eders Hær eier, — trods alt dette, Guldbrand, kan jeg dog Intet gjøre for Dig, jeg gjentager det, din Søn er angiven som Forræder, han har imod min Befaling forladt Leiren, han blev greben, idet han vendte tilbage fra Rebbegaard, hvor Claus Limbek boer, som har gjort fælles Sag med vore Fjender, Poul nægter enhver Forklaring om hvad han foretog sig paa Slottet, og i Middags greb de

udsendte Ryttere Claus Limbeks Foged, som tilstaaer, at hans Herre i de to sidste Dage hemmelig har opholdt sig paa Nebbegaard, og først reiste derfra i Daggry. Finder Eders Naade, at der behøves Mere for at erklære Guldbrands Søn for skyldig, og lade ham lide en Forræders Straf?"

„Men jeg siger Eder," yttrede Vaabenmesteren, uden at give Hertugen Tid til Svar, „at han trods alle eders Vidnesbyrd, er uskyldig, dette Barn med et ædelt og høimodigt Hjerte har aldrig tænkt paa at være Forræder, jeg har indprentet ham mine Grundsætninger, han vil tie, han vil foretrække at lide Døden, for at røbe —."

„Røbe, hvilket?" spurgte Rantzau, da Guldbrand syntes at lede efter Ord.

„Andres Hemmeligheder. — Ak, naadige Herre! hav Medlidenhed med os; hvorfor er I Konge, naar I ikke har Magt til at benaade? og det er ikke Naade, men Retfærdighed, som jeg her forlanger. Opsæt hans Straf, en Uge, blot nogle Dage, imidlertid vil han staa retfærdiggjort i Eders Øine."

„Det er til Feltherren Du maa henvende Dig, ulykkelige Mand! kun han er Dommer her i Leiren," svarede Hertugen bevæget."

„Imidlertid vil han skuffe Dig og os Begge," sagde Rantzau heftig, „han vil finde paa et nyt Be-

drag, eller søge at redde sig ved Flugt. Lad ham fortælle idag, hvad der kan tjene til Bevis for hans Uskyldighed, hvis ikke maa det blive som jeg har bestemt."

„O min Gud!" vedblev Vaabenmesteren, med Smertens og Ulykkens hele Veltalenhed, „hvad I forlanger er en Umulighed; jeg beder jo kun om en kort Frist, og hvis I tilstaaer den, vil jeg tjene Eder som aldrig Nogen har tjent Eder før. — I tier, vend Eder ikke bort, svar mig naadige Herre! — Jeg har reddet eders Liv, naar I taler med eders Broder, min Hertug, vil han maaskee sige det Samme, der maatte komme et Dieblik som dette, for at jeg skulde minde Eder derom, hvorfor vil I Begge staa i Gjæld til mig? frels min ulykkelige Søn, og fra det Dieblik lover jeg Eder, at alle de ædle Herrer, som her ere rolige Vidner til min Jammer, skulle faae Leilighed til at bekræfte den Ros, Feltherren nylig gav mig."

„Tal ikke mere derom, Guldbrand! brug heller Tiden til at overtale din Søn, Dagen helder, Knegtene samle sig til Landseretten"

„Siig ikke det!" svarede Guldbrand. „I kan umulig være saa grusom."

„Det skal Du dog faae at see."

„Nei, det vil jeg ikke faae at see. — Siden hans

Naade Hertugen ikke har Raadighed til at frigive ham, og I vil hans Død, saa maa I ogsaa dræbe mig, mine naadige Herrer."

„Dig!" raabte Rantzau forbauset. „Hvorfor?"

„Hvis jeg lever og Poul døer, saa forlader jeg Hertugens Tjeneste."

„Du!"

„Jeg forbinder mig med Grev Christoffer, mod Eder, Hertug, mod Eder alle, og gid Vorherre aldrig tilgive mig mine Synder, hvis vi da ikke skulle faae en Krig at see, som skal spørges, som skal bringe Sorg for Sorg, Smerte for Smerte, indtil I, naadige Herre, har mistet den Krone, man vil give Eder imorgen, og I Johan Rantzau har mistet Livet."

Medens Guldbrand sagde dette, rettede han sig i sin fulde Høide og kastede sit Blik hen over Forsamlingen.

„Bjørnen viser sin Klo," sagde Rantzau med et spottende Skuldertræk. „Du vover at true os, Mester Guldbrand!"

„Nei, jeg advarer blot."

„Stakkels Mand!" yttrede Mogens Gjøe, „din Ulykke lader Dig tale et Sprog, som ikke sømmer sig i hans Naade, Hertugens Nærværelse."

Guldbrand vendte sig, da hans Øine faldt paa Rigshofmesteren, foregik en Forandring i hans Mine

Hans Pande rynkede sig, han taug nogle Dieblikke før han svarede:

„Ak, Mogens Gjøe! Af alle dem, som ere tilstede, har I mindst Ret til at dadle mig. eller tale med her.“

„Det skulde jeg dog mene,“ svarede Rigshofmesteren forbauset.

„I!“ sagde Vaabenmesteren. „som selv er Fader, som selv har mistet, hvad jeg staaer i Begreb med at miste.“

„Nu ja, det er sandt, men derfor bliver min Ret dog ikke mindre.“

„I!“ vedblev Guldbrand, med en Stemme, der kun møisommelig syntes at give sig Luft, saa huul og skælvende lød den. „I, som berøvede mig min første Søn, vil nu ogsaa være Skyld i, at jeg mister den anden, den sidste.“

„Men jeg forstaaer Dig ikke,“ svarede Mogens, medens han foroverbøiet og med et Blik, som lod til at udtrykke en dunkel Erindring, betragtede Guldbrand. „Hvad taler Du om?“

„Jeg aabner Eder en glemt, en lukket Grav, Rigshofmester, bag hvis Liigsteen mørke og uhyggelige Billeder stige iveiret. Et Barn, som eders Hunde rev ihjel for mig, og et andet, som blev røvet fra Eder.“

„Guldbrand Smed!" raabte Mogens og greb Vaabenmesteren i Armen, jeg tager ikke feil, det er Eder."

„Nei, I tager ikke feil," sagde Guldbrand, idet han strakte sin høire Haand med Arret iveiret, „gjenkjender I mig nu?"

„Og dette Barn, som Du taler om, som forsvandt, uden at det nogensinde lykkedes os at finde dets Spor, veed Du Noget om det?"

Vaabenmesterens vaade Dine og skælvende Læber tilkjendegav den Kamp, den stigende Fortvivlelse, som foregik i hans Indre.

„Dette Barn," gjentog han næsten hviskende, „som lever, som jeg tog med mig, da jeg flygtede, som jeg vaagede over, og indplantede hver en god og ædel Egenskab Gud lærte mig selv at kjende, dette Barn, som endnu aldrig har rødmet for nogen Brøde, eders tabte Søn, ham er det jo I hæver Stemmen for at dømme."

„Min Søn!"

„Ja, ja, forstaaer I mig ikke. Han gaaer nu til sin Død."

Da Guldbrand havde sagt dette, skjulte han Ansigtet i sine Hænder, støttede sig til Teltstangen og brast i en heftig og hulkende Graad.

Der var Noget i denne dybe og heftige Smerte,

som bevægede Alle, en deeltagende Mumlen hørtes i Forsamlingen, selv Johan Rantzau kæmpede med sig selv, for at hans Ansigt ikke skulde røbe hvad han følte.

„Du har da røvet Rigshofmesterens Søn," yttrede Hertugen, for at afbryde den uhyggelige Stilhed, som fandt Sted i Teltet.

„Synes Eders Naade kanskee, at jeg gjorde Uret deri?" spurgte Guldbrand. „Hans Hunde sønderreve mit Barn, det Eneste, hvortil mit Liv og min Lykke var knyttet, jeg tog hans istedet og flygtede. Axel Gjøe blev Poul Guldbrand og jeg opdrog ham saagodt jeg kunde, han fulgte med mig til Tydskland, og lærte i Leiren og paa Valpladsen hvad der hører til for at være en Mand. I veed det godt, alle I, som fulgte med, den Nat vi flygtede fra Fyen, hvorledes han forstaaer at kæmpe, det var Poul, der først opdagede Fjenden; medens jeg havde min Plads foran Feltherren, kæmpede han foran sin Fader. Jeg har arbeidet for hans Fortid, Mogens Gjøe, gjort ham til en ærlig og brav Soldat, han tilhører nu Eder. Lad os see hvad I er istand til at gjøre for hans Fremtid."

Mogens Gjøe kastede sig for Hertugens Fødder, strakte Armene iveiret og raabte:

„Naade, Naade!"

„Reis Eder, Mogens Gjøe," sagde Hertugen rystet, og med Blikket henvendt mod Rantzau. „Feltherren er udentvivl enig med mig i, at alle disse ualmindelige Omstændigheder indeholde tilstrækkelig Anledning til at opsætte det unge Menneskes Straf."

„Nei, naadige Herre," svarede Rantzau bestemt og barsk, „om han saa var min egen Broder maa Retten have sin Gang, idetmindste saalænge jeg befaler i Leiren. Hans Benaadning afhænger jo desuden kun af ham selv, lad ham forklare, hvad der førte ham til Rebbegaard, og i hvilken Forbindelse han staaer med Claus Limbek; der stikker et Bedrageri under Alt dette, som jeg ikke er istand til at udfinde."

„Veed I noget derom? Ridder Guldbrand!" spurgte Hertugen.

„Ja."

„Virkelig?"

„Naturligviis, mellem Poul og mig gives der ingen Hemmelighed."

„Hvorfor vedbliver I da at tie?"

„Fordi kun han har Ret til at tale."

„Men i Guds Navn! saa lad ham tale," raabte Rantzau heftig.

Teltforhænget blev draget tilside, en Kriger viste sig i Indgangen og sagde nogle Ord til Rantzau.

„Hovedsmanden melder, at Landseretten er stillet,"

sagde Rantzau. „Følg ud med os Guldbrand, anvend al den Magt Du besidder, for at bringe den Ulykkelige til at forklare sig."

Trommerne hvirvlede, en tiltagende Larm fandt Sted udenfor Teltet, idet Adelsmændene traadte ud, saae de Landseknegtene, foran de yderste Hytter, staa opstillede i to Rækker, beredte til at udføre Dommen. Hertug Christian blev tilbage i Teltet, tilligemed den gamle Mogens Bilde og Knud Brok.

Landseretten var en raa og barbarisk Straf, af tydsk Oprindelse, ligesom den senere anvendte Spidsrod og Stigrem. Den bestod i, at der opstilledes to Rækker Landseknegte, hvis Vaaben bleve paasatte en Træknap, saaledes at Spydspidsen kun stak en Tomme udenfor denne. Profossen førte Synderen hen foran Rækken og stødte ham efter flere lange Taler ind mellem Soldaterne, hvor han blev tvungen til at marschere frem, idet enhver Landseknegt stødte efter ham, medens han kom forbi. Spydspidsen standsede ved den paasatte Knap og forlængede som en Følge heraf den Ulykkeliges Lidelser.

Paa samme Tid som Rantzau og hans Følge naaede hen til de opstillede Landseknegte, blev Poul af en Afdeling Skytter ført frem foran Rækkerne. Hans Ansigt var ligblegt, hans sammenknebne Læber røbede en urokkelig Bestemthed, Hænderne vare bundne

forsviis over Brystet. Guldbrand adskilte Skytternes Kreds og styrtede hen til Poul.

„Min kjære Dreng!" hviskede han og slyngede begge sine Arme om hans Hals, „alle mine Bønner have været forgæves. Frels Dig, tal! din Pligt byder det, vil Du dø, og efterlade Folk den Tro, at Du var istand til at forraade den Du tjente?"

„Nei, min Fader!" svarede Poul, „jeg har Intet at sige; mit Rygte det er glemt naar jeg døer, lad os da værne om hendes som lever."

Vaabenmesteren udstødte et rasende Skrig, idet man rev Poul fra ham. Trommerne hvirvlede, den kommanderende Officeer gav Tegnet. Profossen traadte frem for at lægge Haanden paa Poul. Ethver Haab om Redning var forsvundet. — —

I dette Dieblik droges Opmærksomheden pludselig hen paa to Ryttere, som viste sig i den brede Gang, der var hugget imellem Krattet og Leirhytterne. Den Ene af disse Ryttere var en ung Dame, hvis skummende og drivvaade Hest tilkjendegav et heftigt Ridt, den Anden en ældre Herre.

„For Guds Skyld!" raabte Damen, „Stands dog! I begaa jo en Uretfærdighed i at lade denne Mand dræbe."

Poul vendte sig, denne bløde og klangfulde Stemme fandt Gjenlyd i det Inderste af hans Sjæl, han ud=

stødte et jublende Skrig. Thyras Blik mødte hans, idet hun lod sig glide ned af Hesten og traadte hen til Johan Rantzau. I dette lange og straalende Blik laa en ubeskrivelig Ømhed forborgen.

„Først for en Time siden erfoer jeg, at han var anklaget og dømt til Døden som Forræder,“ sagde hun; „jeg ilede da herhen, fordi kun jeg alene var istand til at bevise hans Uskyldighed.“

„Hvem er denne unge Pige?“ spurgte Rantzau forundret.

„Min Søster,“ svarede hendes Ledsager, „Jomfru Thyra Gyldenstjerne.“

„Igaaraftes, naadige Herre!“ vedblev Thyra med rødmende Kinder, „red Ridder Guldbrands Søn til Nebbegaard, for at besøge mig.“

„Eder?“ gjentog Rantzau smilende, „ædelbaarne Jomfru Gyldenstjerne!“

„Han maatte vel gjøre det,“ svarede hun, „siden han kom for at modtage min Moders Samtykke til vor Trolovelse.“

„Er det Sandhed?“

„Ja, Herre,“ svarede Thyra, med sin Slægts hele Værdighed, „det er Sandhed, en Beiler kan ikke tillige være en Forræder.“

„Og Ridder Limbek, som paa samme Tid hemmelig besøgte Gaarden?“

„Jeg ventede ikke Ridder Limbek, og saae ham heller ikke.“

Den Forklaring som fulgte efter lod Rantzau forstaae Alt, Poul blev løst, den første Brug han gjorde af sin Frihed var at kaste sig for Thyras Fødder.

„Jeg vovede ikke at haabe paa saamegen Lykke,“ yttrede han sagte og skælvende.

„Jeg kunde ikke komme før,“ svarede hun med det samme straalende og forjettende Blik, og rakte ham begge sine Hænder, „jeg maatte jo først kæmpe med hele min Slægts Aner, som man stillede mod mit kjæreste Ønske.“

„Og nu?“ spurgte han, saa svagt, at Ordene neppe kunde høres.

„Nu!“ sagde hun smilende og rørt over en saa stor og grændseløs Hengivenhed. „Nu ville vi elske hinanden dobbelt, siden vi have tøvet saalænge inden vi begyndte hermed.“

Den næste Dag blev Hertug Christian hyldet ved Thorsted Kirke udenfor Horsens. Hvis de øvrige Personer have været saa heldige at vinde Læsernes Interesse, skulle vi i et følgende Værk fortælle deres Skjæbne og de dermed forbundne Begivenheder.

Etlar, Carit,

Vaabenmesteren En Fortaelling fra Grevens Feide. Der Waffenmeister. Eine Erzählung aus der Grafenfehde

Kjøbenhavn 1856